

UNIVERSAL
LIBRARY

OU₁ 198322

UNIVERSAL
LIBRARY

ಅಗ್ನಿಹಂಸ

ಕುವೆಂಪು

ಉದಯರವಿ
ವಾಣೀವಿಲಾಸಪುರಂ
ಮೈಸೂರು

23 APR 1967

ಮೊದಲನೆಯ ಮುದ್ರಣ : ೧೯೪೬
ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣ : ೧೯೫೬

Checked 1965

Copyright
All Rights Reserved by the Author

ಬೆಲೆ :

ಸಾಧಾ ಪ್ರತಿ ರೂ. ೨-೦-೦]

[ಕ್ಯಾಲಿಕೊ ಪ್ರತಿ ರೂ. ೩-೮-೦

ಮುದ್ರಣಕಾರರು :

ವೆಸ್ಲಿ ಪ್ರೆಸ್ ಮತ್ತು ಪಬ್ಲಿಷಿಂಗ್ ಹೌಸ್, ಮೈಸೂರು

ಶ್ರೀ
ಸ್ವಾಮಿ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಾನಂದರಿಗೆ

ಎಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತಿಹುದೋ
ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ದೇಗುಲ ;
ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿರುವುದಾರ ಹೃದಯ
ಅದುವೆ ನನ್ನ ಗುರುಕುಲ ;
ದೇವರೇಗಳಾಗೆ ನೆನಪೊ
ನಾನವರ ಕುಲ !

ವಿವರ

ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಾನಂದರಿಗೆ	....	....	೩
ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸದೇವನಿಗೆ	....	....	೮
೧. ಮನ್ಮನೋಮಂದಿರಕೆ	....	....	೯
೨. ಶ್ರೀ ಗುರು	....	....	೧೦
೩. ನಿನ್ನ ಡಿದಾವರೆಯಲಿ	....	....	೧೧
೪. ಅಹ್ವಾನ	....	....	೧೨
೫. ಭಕ್ತನ ಭರವಸೆ	....	....	೧೩
೬. ಶರಣು	....	....	೧೪
೭. ಅಂತರ್ವಾಣಿ	....	....	೧೫
೮. ಕೃಪೆ	....	....	೧೬
೯. ಮಹಾಮಾತೆ	....	....	೧೭
೧೦. ಒಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ	....	....	೧೮
೧೧. ಕರ್ಮಯೋಗಿ	....	....	೧೯
೧೨. ಅನಿಶ್ಚಯ—ಸುನಿಶ್ಚಯ	....	....	೨೦
೧೩. ಗುರುದೇವನಿಗೆ	....	....	೨೧
೧೪. ಚಿರವಾಗಲಿ	....	....	೨೨
೧೫. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ	....	....	೨೩
೧೬. ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಗೀತೆ	....	....	೨೫
೧೭. ಅನಾದಿಗಾನ	....	....	೩೦
೧೮. ಗಣೇಶ ಗಾಥಾ	....	....	೩೧
೧೯. ಮಂಗಳಾರತಿ	....	....	೪೦
೨೦. ದೇವಕೇತು	....	....	೪೧
೨೧. ಸದಾ	....	....	೫೧
೨೨. ಮುಕ್ತ ಮಹಾಪುರುಷನಿಗೆ	....	....	೫೨
೨೩. ಬಲ್ಲವರದಾರು !	....	....	೫೮
೨೪. ರೋರಿಕ್ ಚಿತ್ರಶಾಲಾ ಸ್ಮೃತಿ	....	....	೫೯
೨೫. ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಳಿ ಛದ ಗೋಮಟೇಶ್ವರನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ	....	....	೬೪
೨೬. ನಿರ್ವಾಣಷಟ್ಕಂ	....	....	೬೭
೨೭. ಸಮಾಧಿ	....	....	೬೮

೨೮. ನಾ ನಂಬಿದೆ	....	....	....	....	೬೯
೨೯. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಾಷ್ಟಮಿ	....	....	....	....	೭೧
೩೦. ತನುವು ನಿನ್ನದು	....	....	....	....	೭೫
೩೧. ಯುಕ್ತಿ—ಭಕ್ತಿ	....	....	....	....	೭೬
೩೨. ಘಟೆ	....	....	....	....	೭೮
೩೩. ಸಭ್ಯತಾ ದೇವತೆ	....	....	....	....	೭೯
೩೪. ನಿನ್ನಿಚ್ಛೆಯಪ್ಪನ್ನೆಗಂ	....	....	....	....	೮೧
೩೫. ತೇನ ವಿನಾ	....	....	....	....	೮೨
೩೬. ಶತಮಾನ ಸಂಘೈ	....	....	....	....	೮೩
೩೭. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರಿಗೆ	....	....	....	....	೮೯
೩೮. ಅಂತರತಮ ನೀ ಗುರು	....	....	....	....	೯೦
೩೯. ನಿನ್ನ ಪದ ಕಮಲದಲಿ	....	....	....	....	೯೧
೪೦. ಹಾರೈಸು	....	....	....	....	೯೨
೪೧. ಶ್ರೀಗುರು ಚರಣಕೆ	....	....	....	....	೯೩
೪೨. ಆಕ್ರಮಿಸು	....	....	....	....	೯೪
೪೩. ಮುಚ್ಚು ಮರೆಯಿಲ್ಲದೆಯೆ	....	....	....	....	೯೫
೪೪. ಜನ್ಮೋತ್ಸವ	....	....	....	....	೯೬
೪೫. ಋತಚಿನ್ಮಯಾ ಜಗನ್ನಾತಗೆ	....	....	....	....	೯೭
೪೬. ಮೊದಲ ಪಂಕ್ತಿಗಳ ಆಕಾರಾದಿ	....	....	....	....	೯೯

ಅಗ್ನಿಹಂಸ

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸದೇವನಿಗೆ

ಸಕಲ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಮಾನಸಸರೋವರದಿಂದ ಹರಿದು
ಬರುವ ಬಹು ಪೂಜೆಯ ವಿವಿಧವಾಹಿನಿಗಳು ನಿನ್ನ ಧ್ಯಾನ
ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಸೆಲಗ್ಗುವಾಗಿವೆ.

ನಿನ್ನ ಜೀವನದ ಸಮಸ್ತಯ ದೇವಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಅನಂತಾ
ನಂದವು ಅಸಂಖ್ಯವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ.

ಇದೋ ದೂರದಿಂದಲೂ ಹತ್ತಿರದಿಂದಲೂ ಆ ಗುಡಿಗೆ
ಯಾತ್ರೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ನಮಸ್ಕಾರಗಳೊಡನೆ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರ
ವನ್ನೂ ನಿವೇದಿಸುತ್ತೇನೆ.

—ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರ

ಅಗ್ನಿಹಂಸ

ಮನ್ಮನೋಮಂದಿರಕೆ

ಮನ್ಮನೋಮಂದಿರಕೆ, ಓ,
ಲೋಕಗುರುಗಳೆಲ್ಲ ಬನ್ನಿ !
ಬನ್ನಿ, ಬನ್ನಿ, ಬನ್ನಿ !—
ತುಳಿಯೆ ನಿಮ್ಮ ಪದತಲ
ದಲ ದಲ ದಲ ಅರಳುದೆನ್ನ
ಶಿರಃಕಮಲ ಕುಟ್ಟಲ !
ತಮೋತಿಮಿರವಳಿಯಲಲ್ಲಿ
ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಬೆಳಗಲಿ ;
ಋತದ ಶಿವದ ಆನಂದದ
ಚಿದ್‌ವಿಭೂತಿ ತೋಗಲಿ.

೧೦

ಮನ್ಮನೋಮಂದಿರಕೆ, ಓ,
ಲೋಕಗುರುಗಳೆಲ್ಲ ಬನ್ನಿ !
ಬನ್ನಿ, ಬನ್ನಿ, ಬನ್ನಿ !

ಶ್ರೀ ಗುರು

ಭರತಖಂಡದ ನೀಲಗಗನವ ತಿಮಿರ ಮುಸುಗಿರಲು,
ಭಾರತೀಯರು ತಮ್ಮ ಧೈರ್ಯವ ಮರೆತು ಮಲಗಿರಲು,
ಪರಮಹಂಸನೆ, ಉದಯಸೂರ್ಯನ ತೆರದಿ ರಂಜಿಸಿದೆ ;
ಹೃದಯ ನಭದಜ್ಞಾನ ತಿಮಿರವನಿರದೆ ಭಂಜಿಸಿದೆ.

ಸ್ವರ್ಮಾರ್ಗಗಳೊಂದೆ ನಿಲಯಕೆ ಪೋವುಂಬುದನು
ಯೋಗವಿದ್ಯೆಯೊಳರಿತು ಮಾನವಕುಲಕೆ ಬೋಧಿಸಿದೆ ;
ಕ್ರೈಸ್ತ, ಹಿಂದೂ ಮಹಮದೀಯರೆ ಬೌದ್ಧ ಮೊದಲಾದ
ಮತಗಳಾತ್ಮವದೊಂದೆ ಎಂಬುದ ತಿಳುಹಿ ಪಾಲಿಸಿದೆ.

ಮಾಯತಿಮಿರದಿ ಮಾರ್ಗ ಕಾಣದೆ ಗೋಳಿಡುತ್ತಲಿಹರ
ಅಭಯದೀಪವ ಹಿಡಿದು ದಾರಿಯ ತೋರಿ ರಕ್ಷಿಸಿದೆ ;
ಘೋರ ಸಂಸಾರಾಂಬುನಿಧಿಯೊಳು ಮುಳುಗಿ ತೇಲುವರ
ಅಮೃತನಾವೆಯ ತಂದು ವೇಲೆಯನಿರದೆ ಸೇರಿಸಿದೆ.

೧೦

ಶಿರವ ನಾಕದೊಳಿರಿಸಿ ಚರಣಗಳೆರಡ ಭೂತಳದಿ
ಗುರು ಹಿಮಾಚಲದಂತೆ ನಿಂತಿಹೆ, ಶಾಂತಿಯಾಶ್ರಯನೆ.
ಹೃದಯ ನಿನ್ನದು ಮೇರೆಯಿಲ್ಲದ ರುಂದ್ರವಾರಿನಿಧಿ :
ಚಲಿತ ಮತಗಳ ಚಂದ್ರನಾವೆಗಳಲ್ಲಿ ತೇಲುವೆ !

ಕ್ರಿಸ್ತ ಮಹುಮದ ರಾಮ ಕೃಷ್ಣ ಜೊರಾಸ್ತ, ಗೌತಮರು
ದಿವ್ಯ ವೇದ ಕೊರಾನು ಬೈಬಲು ತಲ್ಮೆಡಾದಿಗಳು
ಗುಡಿಯು ಚರ್ಚು ಮಸೀದಿ ಆಶ್ರಮ ಅಗ್ನಿ ಪೂಜೆಗಳು
ಕಾಶಿ ಮಕ್ಕಗಳೆಲ್ಲ ನಿನ್ನೊಳಗೈಕ್ಯವಾ 'ಗಿಹವು' !

೨೦

ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರ ದೇವನಿಲಯದ ಪರಮಯೋಗೀಂದ್ರ,
ಶ್ರೀ ವಿವೇಕಾನಂದ ಪೂಜಿತನಾತ್ಮ ಭಾವಿತನೆ,
ಲೋಕಜೀವರಿಗಾತ್ಮಶಕ್ತಿಯ ನೀಡಿ ಕಾಪಾಡು ;
ನೆನೆವರೆಲ್ಲರ ಹೃದಯವಾಗಲಿ ನಿನ್ನ ನೆಲೆವೀಡು !

ನಿನ್ನ ಡಿದಾವರೆಯಲಿ

ನಿನ್ನ ಡಿದಾವರೆಯಲಿ ಹೂಕುಡಿಯುವ
ಮರಿದುಂಬಿಯು ನಾನು ;
ಹೇ ಗುರುದೇವನೆ, ನೀನೆನ್ನಾತ್ಮಕೆ
ಮಧುಮಾಸದ ಜೇನು !
ಎವಿಧ ಪಯೋಜದಿ ವೃಥಾಯಾಸದಿ
ತೊಳಲಿದೆ ತೃಪ್ತಿಯ ಚಿರನಿಧಿಗೆ ;
ಬಾಯಾರಿಕೆಯಿಂದೆ ಕುದಿಗೊಂಡಿರೆ
ಮೈದೋರಿದೆಯ್ಯೆ ನೀ ತುದಿಗೆ !

ಆಹ್ವಾನ

ಬಾ, ಶ್ರೀಗುರುದೇವನೆ ಬಾ,
ಶ್ಯಾಮಲ ಕಾನನ ಶೃಂಗತರಂಗಿತ
ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯ ಸುಂದರ ಮಂದಿರಕೆ,
ಜಿನ್ಮಯ ಮಮ ಹೃನ್ಮಂದಿರಕೆ,
ಬಾ, ಶ್ರೀಗುರುದೇವನೆ ಬಾ !

ವಂಗಮಾತೆಯಲಿ ಜನ್ಮವನೆತ್ತಿ
ದಿವ್ಯಸಮನ್ವಯ ಧರ್ಮವ ಬಿತ್ತಿ
ಮತಭೇದದ ವಿಷವನು ಹೋಗಾಡಿ
ಲೋಕದ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸಮತೆಯ ನೀಡಿ
ಕಾಪಾಡಿದ ಪಾವನ ಮೂರುತಿಯೆ
ಬಾ, ಶ್ರೀ ಗುರುದೇವನೆ ಬಾ !

೧೦

ಮಿಂದಿದೆ ನವವರ್ಷದಿ ಮಲೆನಾಡು,
ಹೊಸ ಸಿಂಗಾರದಿ ಮೆರೆದಿದೆ ಕಾಡು.
ಕೋಗಿಲೆ ಕಾಜಾಣವು ಕಾಮಳ್ಳಿ,
ಆಹ್ವಾನಿಸುವೆ ಗಾನದೊಳಿಲ್ಲಿ,
ಹೇ ನವಯುಗದವತಾರ,
ಬಾ, ಶ್ರೀಗುರುದೇವನೆ ಬಾ !

ವೂರ್ವದಿಗಂತದಿ ಕಾಂತಿಯು ಮೂಡಿ
ನಾಡಿನ ಕತ್ತಲೆಯನು ಹೋಗಾಡಿ
ಮೈದೋರುವ ತೆರದಲಿ ನೀನಿಂದು
ನಮ್ಮಾ ವನಗೃಹಕ್ಕೆತಂದು
ನಮ್ಮೆದೆಗತ್ತಲ ಪರಿಹರಿಸಿ
ಸುಖ ಶಾಂತಿಯ ಕಾಂತಿಯ ಬರಿಸಿ
ಕೃಪೆಗೈ ಓ ಮಮ ದೀನುಂಧು !

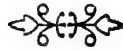
೨೦

ಭಕ್ತನ ಭರವಸೆ

ನನ್ನೆ ದೆಯ ಬಾನಿನಲಿ
ಧ್ರುವತಾರೆ ನೀನಿರಲು
ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದರೇನು ?
ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪೆನೊ ನಾನು,
ಜೀವಯಾತ್ರೆಯಲಿ !

ಗುರಿಯು ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ;
ಕಡೆಗೆ ಬರುಗೈಯಲ್ಲ !
ದೊರೆಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಲ್ಲ,
ತುಂಬಿರಲು ನಂಬುಗೆಯು
ಹೃದಯಪಾತ್ರೆಯಲಿ !

೧೦

ಶರಣು

ಇದುವರೆಗೆ ನೀನೆನ್ನ ಕೈಹಿಡಿದು ನಡೆಸಿರುವೆ,
ಇನ್ನಾದರೂ ನನ್ನ ಕೈಬಿಡದಿರು.
ಅಂದಿನಂತೆಯೇ ಇಂದು ನಾನೊಂದು ಶಿಶು ಎಂದು
ಎಂದಿಗೂ ಕೈಬಿಡದೆ ಸಲಹೈ, ಗುರೂ !

ವೈರಾಗ್ಯವೊಂದುಕಡೆ ತನ್ನ ಮಹಿಮೆಯ ತೋರಿ
ಕೈಚಾಚಿ ಕರೆಯುತ್ತಿದೆ ;
ಸೌಂದರ್ಯವೊಂದುಕಡೆ ತನ್ನ ಮೋಹವ ಬೀರಿ
ಮೈಚಾಚಿ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಒಂದುಕಡೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಒಂದುಕಡೆ ಮಾಧುರ್ಯ,
ನಡುವಿಹೆನು ಬಟ್ಟೆಗೆಟ್ಟು.
ಮುಕ್ತಿಯನ್ನೊಪ್ಪಲೋ ? ಮಾಯೆಯನ್ನಪ್ಪಲೋ ?
ತಿಳಿದ ನೀನೆನ್ನ ನಟ್ಟು !

೧೦

ಇದುವರೆಗೆ ನೀನೆನ್ನ ಕೈಹಿಡಿದು ನಡೆಸಿರುವೆ,
ಇನ್ನಾದರೂ ನನ್ನ ಕೈಬಿಡದಿರು.
ಅಂದಿನಂತೆಯೇ ಇಂದು ನಾನೊಂದು ಶಿಶು ಎಂದು
ಎಂದಿಗೂ ಕೈಬಿಡದೆ ಸಲಹೈ, ಗುರೂ !

+ೞಿೞಿೞಿ+

ಅಂತರ್ವಾಣಿ

ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದುದಿನ ನೀನೆಲ್ಲ ತೊರೆವೆ ;
ಒಂದೆದೆಯೊಳೊಮ್ಮೆ ನದೊಳೆನ್ನೆ ದೆಗೆ ಬರುವೆ !

ನೂರು ಆವೇಶಗಳು, ನೂರಾರು ವೇಷಗಳು,
ರೋಷಸಂತೋಷಗಳು ಎಲ್ಲ ಕೊನೆಮುಟ್ಟಿ,
ಜೀವನೋದ್ಯಾನದಲಿ ಕುಸುಮ ವೃಂದದ ಕಾಂತಿ
ಮಸುಳಾಗಿ ಮೃತ್ಯು ಬರೆ ಬಾಗಿಲನು ತಟ್ಟಿ ;

ಇಂದು ನಿನ್ನಯ ಕಣ್ಣು ಸೆಳೆವ ಕಣ್ಣುಗಳೆಲ್ಲ,
ಇಂದು ಕೆಂದುತಿಗಳನು ಕರೆವ ಕೆನ್ನೆಗಳು,
ಇಂದಿನ ಯಶೋಲೋಭ, ಇಂದಿನ ಮಹತ್ತ್ವಾಂಕ್ಷೆ,
ಅಂದೆಲ್ಲ ನಿನಗಹವು ಬರಿಯ ಸೊನ್ನೆಗಳು.

೧೦

ಅಂದು ನನ್ನೊಬ್ಬನನೆ ನೆನೆವ ನಿನ್ನೆದೆಯಲ್ಲಿ
ಬೆಳಕುಹೊಳೆ ಹರಿಯುವುದು ಕತ್ತಲೆಯ ಕೊಚ್ಚಿ ;
ಜಗವೆಲ್ಲ ಜಾರುವುದು ; ಒಲೈ ಮೈದೋರುವುದು ;
ಬಾಳೊನಲು ಹರಿವುದೆನ್ನೆ ನೆ ನಚ್ಚಿ ನೆಚ್ಚಿ !

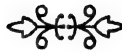
ಕೃಪೆ

ನನಗೆ ಅವಸರವಿಲ್ಲ, ಮತ್ತೆ ಬೇಸರವಿಲ್ಲ ;
ಬೇಗ ಬರಲಿಲ್ಲೆಂದು ನೋವಿದ್ದರೂ
ಕೋಪವೂ ಇಲ್ಲ, ಔದಾಸೀನ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ ;
ಕಾಯುವೆನು ನೀನೆದೆಗೆ ಬರುವನ್ನೆ ಗಂ !

ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದೆನ್ನಯ ನಿರೀಕ್ಷೆಯ ನಯನದಲಿ
ಹಸಿ ತುಂಬಿ ಕಂಪಿಸುತ್ತಿಹುದಾದರೂ
ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಯಿಲ್ಲ ; ಹಗೆತನದ ಸೋಂಕಿಲ್ಲ ;
ಕಾಯುವೆನು ನೀನೆದೆಗೆ ಬರುವನ್ನೆ ಗಂ !

ದೇಶವಿಂತನು ಬಿಡದೆ ಕಾಲವೆಲ್ಲವನಲೆದು,
ಮಾಡುವಾಟವನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿಯಾಡಿ,
ಮೈ ಸೊರಗಿ ಬೇಸತ್ತು, ಸಾಕಾಗಿ ಸೋತು, ನೀ
ಕಾತರದಿ ಹಾತೊರೆದು ಬರುವನ್ನೆ ಗಂ,
ಕಾಯುವೆನು ನನ್ನೆದೆಗೆ ಬರುವನ್ನೆ ಗಂ !

೧೦

ಮಹಾಮಾತೆ

ಶ್ರೀ ಶಾರದಾದೇವಿ, ಹೇ ಮಹಾಮಾತೆ,
ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಗುರುದೇವ ಸಂಪ್ರೀತೆ,
ಪರಮಪಾವನಹೃದಯೆ, ಕಲಿಯುಗದ ಸೀತೆ,
ಭಕ್ತಿಯಿಂದಾರಾಧಿಪೆವು ನಿನ್ನ ನಮ್ಮ !

ಗಗನದಂತಿಹುದಮ್ಮ ನಿನ್ನ ಗಾಂಭೀರ್ಯ,
ನಿನ್ನ ತೇಜದ ಭಾಗವೀ ನಮ್ಮ ಸೂರ್ಯ,
ನೀ ಕಾಳಿ, ನೀ ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ನೀ ಬಿಜ್ಜೆಯಮ್ಮ ;
ಮಕ್ಕಳಾಗಿಹ ನಮ್ಮ ಮೊರೆ, ಶಕ್ತಿಯಮ್ಮ !

ಮಹಿಮೆ ಮಹಿಮೆಯನರವುದೆಂಬರಮ್ಮಾ,
ಗುರುವರ್ಧನಂ ತಿಳಿದ ನೀಂ ಮಹಿಮಳಮ್ಮ !
ಪತಿಭಕ್ತಿಯದೆ ಮುಕ್ತಿ ನಿನಗಾಯಿತಮ್ಮ,
ಪರಶಕ್ತಿ ನೀನಮ್ಮ, ನಮ್ಮ ಸಲಹಮ್ಮ !

೧೦

ನಿನ್ನ ನಾಮವೆ, ಜನನಿ, ಸುರನದಿಯ ತೀರ್ಥ ;
ಎಲೆ ತಾಯೆ, ನೀನೇ ಪವಿತ್ರತಮ ತೀರ್ಥ !
ನಿನ್ನ ಪೂಜೆಯೆ ಭಕ್ತಿ, ಸಾಧನೆ, ವಿರಕ್ತಿ ;
ನಿನ್ನ ನೆನೆವುದೆ ನಮಗೆ ಗುರು ತಪಶ್ಯಕ್ತಿ !

ಒಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ

ತನ್ನ ಹಸುಳೆಯ ಹೂವುಹಣಿಯಲಿ
ಮಸಿಯ ಚುಕ್ಕಿಯು ಕಾಣಲು
ಹೆತ್ತ ತಾಯಿಯು ಹಾಲುಗಿನ್ನೆಗೆ
ಮುತ್ತನೀಯದೆ ಮಾಣಳು.

ಅಂತೆ ನಮ್ಮೊಳು ದೋಷವಿದ್ದರು
ಕ್ಷಮಿಸಿ ಕರುಣಿಸಿ ಎತ್ತಿಕೋ
ಅಮ್ಮ, ಪಾವನೆ ನೀನು ; ಹೇಸದೆ
ನಮ್ಮ ಗಳನೆದೆಗೊತ್ತಿಕೋ !

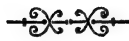
ಕರ್ಮಯೋಗಿ

ಸೂತ್ರಧಾರಿಣಿ ನೀನು ; ಪಾತ್ರಚಾರಿಯು ನಾನು ;
ಯಾವ ಪಾತ್ರವನ್ನಿತ್ತರೇನು ನೀನೆನಗೆ ?
ನಿನ್ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ನಿನ್ನ ಈ ಲೀಲೆಯಲಿ
ಪರಮಪುರುಷಾರ್ಥರೂಪಿಣಿ ನೀನೆ ಕೊನೆಗೆ !

ಚವರಿವಿಡಿದರೆ ಮೇಲೆ, ಪೊರಕೆವಿಡಿದರೆ ಕೀಳೆ,
ಮಾಳ್ವ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲ ನೈವೇದ್ಯವಾಗೆ ?
ರಸಭೇದವಿಹುದೆ ಸುಖದುಃಖಗಳಿಗಾಟದಲಿ
ಜೀವಭಾವವೆ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದವಾಗೆ ?

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದರೂಪಿಣಿ ನೀಂ, ಜಗದ್ಧಾತ್ರಿ,
ಮೆಚ್ಚುವಂದದಿ ನಾಂ ನಡೆಯೆ ಪಾತ್ರಚಾರಿ
ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಯ ಹೆಮ್ಮೆ ದೈನ್ಯದ ವಿಭೇದವದು
ಹುಚ್ಚು ಬೆಮೆಯಲ್ಲ, ಓ ಋತಸೂತ್ರಧಾರಿ !

೧೦

ಅನಿಶ್ಚಯ—ಸುನಿಶ್ಚಯ

ಎಲ್ಲ ಅನಿಶ್ಚಯ ! ಒಂದೆ ಸುನಿಶ್ಚಯ :
ನಿನ್ನ ಅಚಿಂತ್ಯ ಅಪಾರ ದಯಾ !
ದುಃಖಹಿರಣ್ಯನ ಸುಖನಖ್ಯಪೆಯಿಂ
ಸೀಳ್ದ ನೈಸಿಂಹನ ಮುಖದ ದಯಾ !

ಎಲ್ಲ ಸುಚಂಚಲ ! ಒಂದೆ ಅಚಂಚಲ :
ನಿನ್ನ ಚರಣತಲ ಭಕ್ತಿಬಲ !
ಎಲ್ಲ ಬಲಗಳಿಗೆ ತಾ ಮೂಲದ ಬಲ,
ಸಕಲ ತವೋತರು ಪರಮಫಲ !

ಗುರುದೇವನಿಗೆ

ಧ್ಯಾನ ನದಿಯಲಿ ಕಲ್ಪನೆಯ ನಾವೆಯಲಿ ತೇಲಿ
 ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರಕೈದಿ ನಾ ಬಾಳುತಿರೆ ಮರಳಿ
 ಕಳೆದ ಕಾಲದಲಿ, ಚಿಮ್ಮುವುದು ನನ್ನೆದೆಯರಳಿ
 ಪೂತ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲಿ ರೋಮಾಂಚವನು ತಾಳಿ !
 ಗಗನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣತೆಯ ನೀಲ ಮೌನ ಸಮಾಧಿ,
 ಪಂಚವಟಿ ವಿಟಪಿವೃಂದದ ವಿಹಂಗಮಗಾನ,
 ಮಂದ ಮಂದಾಕಿನಿಯ ಗಂಭೀರ ಕಲತಾನ,
 ಜಗದಂಬಿಯಾಲಯದಿ ಪರಮಹಂಸನ ಬೋಧಿ !
 ನೀನೆನ್ನ ಬೇವನ ಚಿರಂತನಧ್ರುವತಾರೆ,
 ಸರ್ವ ರುಚಿ ಭಾವ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ಸ್ಪರ್ಶಮಣಿ,
 ಆಶೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಆದರ್ಶಗಳ ರತ್ನಖನಿ,
 ಹೇ ಸಮಸ್ತಯಮೂರ್ತಿ ! ನೀನಿಳಿಗೆ ಮೈದೋರೆ
 ಮುಕ್ತಿಯರಳಿತು ಧರ್ಮಸೇವಾ ತಪಸ್ಸಿನಲಿ
 ಮನುಜ ಗೌರವ ಗಿರಿಯ ಮಾನಸ ಸರಸ್ಸಿನಲಿ !

೧೦

ಚಿರವಾಗಲಿ

ಚಿರವಾಗಲಿ ಚಿರವಾಗಲಿ ಚಿರವಾಗಲಿ
ನಿನ್ನ ನೆನಹು ನನ್ನ ಮನದಿ, ಹೇ ಗುರೂ !
ಶಿಶಿರ ಋತುವು ಗತಿಸುತಿರಲು
ವಿನಿನದಂತರಂಗದಲ್ಲಿ
ಹೊಸ ವಸಂತನುಸಿರು ಹಸರಿ
ನಲಿಯುವಂತೆ ಕಾನನ
ನವೀನ ಜೀವನ—

ಚಿರವಾಗಲಿ ಚಿರವಾಗಲಿ ಚಿರವಾಗಲಿ
ನಿನ್ನ ನೆನಹು ನನ್ನ ಮನದಿ, ಹೇ ಗುರೂ !
ಚೆಲುವೆಯೊಮ್ಮೆ ಸುಳಿದು ಕಣ್ಗೆ
ಒಲುಮೆಕಿಡಿಯ ಸೂಸಲೆದೆಗೆ
ಕಿಚ್ಚು ಬಾಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಚ್ಚಿ
ಹುಚ್ಚು ಗೈವ ತೆರದಲಿ
ಪ್ರೇಮ ಭರದಲಿ !

೧೦

ನ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ

ಶ್ರೀ ವಿವೇಕಾನಂದ ಗುರುವರ, ನವಯುಗಾಚಾರ್ಯ,
ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಭೀಮಶಿಷ್ಯನೆ, ವೀರವೇದಾಂತಿ,
ಭಾರತಾಂಬೆಯ ಧೀರಪುತ್ರನೆ, ಸಾಧುಭೈರವನೆ,
ಸ್ಥೈರ್ಯದಚಲನೆ, ಧೈರ್ಯದಂಬುಧಿ, ಜಯತು ! ಜಯಜಯತು !

ಚಿದ್ ಋತಾಗ್ನಿಯ ಚಂಡಕಾಂತಿಯೆ, ಮೇರುಸಂನ್ಯಾಸಿ,
ಭರತಖಂಡದ ಸಂದಿದಿದ್ದಲಿಗಿತ್ತೆ ತೇಜವನು ;
ಬೊಮ್ಮದಂಬುಧಿಗಲೆಯನೀಯುವ ಭರದ ಬಿರುಗಾಳಿ,
ಬೂದಿಮುಚ್ಚಿದ ಭರತಭೂಮಿಯನೂದಿ ಬೆಳಗಿಸಿದೆ !

ಭರತಖಂಡದೊಳರಚುತಲೆಯುವ ಮನುಜಕುರಿಗಳಿಗೆ
ಸಿಂಹಹೃದಯವನಿತ್ತು ಗರ್ಜಿಸುವಂತೆ ನೀ ಮಾಡಿ ೧೦
ಕುರಿಯದೊಡ್ಡಿಯ ಮುರಿದು ಸಿಂಹದ ಗುಹೆಯ ಎರಚಿಸಿದೆ,
ಸಿಂಹಹೃದಯನೆ, ಶ್ರೀ ವಿವೇಕಾನಂದಯೋಗೀಂದ್ರ !

ನಿಶಿಯ ಗಗನದೊಳುರಿವ ತಾರೆಯ ತೆರದಿ ರಂಜಿಸಿದೆ ;
ಜಗದ ಕಂಗಳು ನೋಡಲಾರದೆ ನಿನ್ನ ತೇಜವನು
ವಿಸ್ಮಯಾಶ್ಚರ್ಯದಲಿ ನಿಂತುವು ಮೂಗುವೆರಗಾಗಿ !
ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯ ಸವಿವ ಸರೆಯೇ ಮುಕ್ತಿ, ವರಯೋಗಿ !

ಮೊರೆದು ಗರ್ಜಿಸ ಕಡಲವಾಣಿಯು ನಿನ್ನ ವರವಾಣಿ,
ಕಾರ ಮಿಂಚನು ನಗುವ ತೇಜವು ನಿನ್ನ ಮೈಕಾಂತಿ,
ಆಳವಂಬುಧಿಯಾಳ, ಮೇರೆಯೆ ನಭದ ವಿಸ್ತಾರ ;
ಮಂದರಾದ್ರಿಯ ಮಾರಿದಚಲನು ನೀನು, ಯೋಗೀಂದ್ರ ! ೨೦

ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಯ ದಿವ್ಯದೀಪ್ತಿಯ ದೇಶದೇಶದಲಿ
ಹರಡಿ, ಅಭಯವನೀಯುತಮೃತವ ಸುರಿದು ಪಾಲಿಸಿದೆ ;
ಗಗನಕೆತ್ತಿದೆ ಭಾರತಾಂಬೆಯ ಕೀರ್ತಿಕೇಶನವ ;
ಓಜೆ ತುಂಬಿಹುದಾಧ್ಯಮಾತೆಯ ಶ್ರೀನಿಕೇಶನವ !

ಅಗ್ನಿಹಂಸ

ನಿನ್ನ ಹೆಸರದೆ ಶಕ್ತಿಯಾಯುವ ದಿವ್ಯತರಮಂತ್ರ ;
ನಿನ್ನ ಮಾರ್ಗವೆ ಮುಕ್ತಿದಾಯಕವಾದ ವರಮಾರ್ಗ ;
ನಮ್ಮ ಹೃದಯಕೆ ಹೃದಯ ನೀನಯ್, ಶಕ್ತಿ ಸಾಗರನೆ,
ಯಮನ ನುಂಗಿದ ರಾಜಯೋಗಿಯೆ, ರುದ್ರಸಂನ್ಯಾಸಿ !

ನಿನ್ನ ಧೈರ್ಯ ಸ್ಥೈರ್ಯ ದೃಢತೆಯು, ನಿನ್ನ ಪವಿತ್ರಶಕ್ತಿ
ಭಾರತೀಯರಿಗಿಂದು ಬೇಕಾಗಿಹುದು, ದಿವ್ಯಾತ್ಮ !
ರುದ್ರನರ್ತನವೆಸಗು ಹೃದಯದಿ, ಬುದ್ಧಿಭೈರವನೆ ;
ರುದ್ರಭೂಮಿಗಳಾಗಲೆಮ್ಮಾ ಕ್ಷುದ್ರ ಹೃದಯಗಳು !

೩೦

ಶ್ರೀ ವಿವೇಕಾನಂದ ಗುರುವರ, ನವಯುಗಾಚಾರ್ಯ,
ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಭೀಮಶಿಷ್ಯನೆ, ವೀರವೇದಾಂತಿ,
ಭಾರತಾಂಬೆಯ ಧೀರಪುತ್ರನೆ, ಸಾಧುಭೈರವನೆ,
ಸ್ಥೈರ್ಯದಚಲವೆ, ಧೈರ್ಯದಂಬುಧಿ, ಜಯತು ! ಜಯಜಯತು !

ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಗೀತೆ*

ಎಳು, ಮೇಲೇಳೇಳು ಸಾಧುವೆ, ಹಾಡು ಚಾಗಿಯ ಹಾಡನು ;
ಹಾಡಿನಿಂದೆಚ್ಚ ರಿಸು ಮಲಗಿಹ ನಮ್ಮ ಈ ತಾಯ್ನಾಡನು !
ದೂರದಡವಿಯೊಳ್ಳಿ ಲೌಕಿಕವಿಷಯವಾಸನೆ ಮುಟ್ಟದೊ,
ಎಲ್ಲಿ ಗಿರಿಗುಹಕಂದರದ ಬಳಿ ಜಗದ ಗಲಿಬಿಲಿ ತಟ್ಟದೊ,

ಎಲ್ಲಿ ಕಾಮವು ಸುಳಿಯದೊ,—ಮೇಣ್

ಎಲ್ಲಿ ಜೀವವು ತಿಳಿಯದೊ

ಕೀರ್ತಿ ಕಾಂಚನವೆಂಬುವಾಸೆಗಳಿಂದ ಜನಿಸುವ ಭ್ರಾಂತಿಯ,
ಎಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವು ಪಡೆದು ನಲಿವುದೊ ನಿಜ್ಜ ವಾಗಿಹ ಶಾಂತಿಯ,
ನನ್ನ ಯರಿವಾನಂದವಾಹಿನಿಯೆಲ್ಲಿ ಸಂತತ ಹರಿವುದೊ,
ಎಲ್ಲಿ ಎಡೆಬಿಡದಿರದ ತೃಪ್ತಿಯ ಸರಿ ನಿರಂತರ ಸುರಿವುದೊ
ಅಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಹಾಡನುಲಿಯೈ, ವೀರ ಸಂನ್ಯಾಸಿ—

೧೦

ಓಂ ! ತತ್ ! ಸತ್ ! ಓಂ !

೨

ಕುಟ್ಟಿ ಪುಡಿಪುಡಿಮಾಡು ಮಾಯೆಯು ಕಟ್ಟಿಬಿಗಿದಿಹ ಹಗ್ಗವ ;
ಕಿತ್ತುಬಿಸುಡೈ ಹೊಳೆವ ಹೊನ್ನಿನ ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣಿನ ಕಗ್ಗವ !
ಮುದ್ದಿಸಲಿ ಪೀಡಿಸಲಿ ದಾಸನು ದಾಸನೆಂಬುದೆ ಸತ್ಯವು ;
ಕಬ್ಬಿಣವೊ ? ಕಾಂಚನವೊ ? ಕಟ್ಟಿದ ಕಣ್ಣೆ ಕಣ್ಣೆಯೆ ನಿತ್ಯವು.

ಪಾಪ ಪುಣ್ಯಗಳೆಂಬವು,—ಮಾ

ತಸ್ಯ ಪ್ರೇಮಗಳೆಂಬವು

ದ್ವಂದ್ವರಾಜ್ಯದ ಧೂರ್ಮಚೋರರು ; ಬಿಟ್ಟುಕಳೆ, ಕಳೆಯವರನು !
ಮೋಹಗೊಳಿಸರು, ಬಿಗಿವರಿವರು ; ಎಚ್ಚ ರಿಕೆಯಿಂದವರನು
ತಕ್ಕ ದೂರಕೆ, ಓ ಎರತ್ತನೆ ! ಹಾಡು ಚಾಗಿಯ ಹಾಡನು !
ಹಾಡಿನಿಂದೆಚ್ಚ ರಿಸು ಮಲಗಿಹ ನಮ್ಮ ಈ ತಾಯ್ನಾಡನು !
ಹಾಡು ಮುಕ್ತಿಯ ಗಾನವನು, ಓ ವೀರ ಸಂನ್ಯಾಸಿ—

೨೦

ಓಂ ! ತತ್ ! ಸತ್ ! ಓಂ !

* ಸ್ವಾಮಿ ವಿನೇಕಾನಂದರಿಂದ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದ್ದು.

ಅಗ್ನಿ ಹಂಸ

೩

ಕತ್ತಲೆಯಲಿ ; ಮಬ್ಬುಕವಿಸುವ ಭವದ ತೃಣೈಯು ಬತ್ತಲಿ ;
ಬಾಳಮೋಹವು ಮರುಮರೀಚಿಕೆ ; ಮಾಯೆ ಕೆತ್ತಿದ ಪುತ್ತಳಿ !
ಜನನದೆಡೆಯಿಂ ಮರಣದೆಡೆಗಾಗೆಳೆವುದೆಮ್ಮನು ದೇಹವು ;
ಜನ್ಮಜನ್ಮದಿ ಮರಳಿ ಮರಳುವುದೆಮ್ಮ ಬಿಗಿಯಲು ಮೋಹವು !

ತನ್ನ ಜಯಿಸಿದ ಶಕ್ತನು-ಅವ

ನೆಲ್ಲ ಜಯಿಸಿದ ಮುಕ್ತನು !

ಎಂಬುದನು ತಿಳಿ ; ಹಿಂಜರಿಯದಿರು. ಸಂನ್ಯಾಸಿಯೇ, ನಡೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ.
ಗುರಿಯು ದೊರಕುವವರೆಗೆ ನಡೆ, ನಡೆ ; ನೋಡದಿರು ನೀ ಹಿಂದಕ್ಕೆ. ೩೦
ಎಳು ಮೇಲೇಳಿಳಿಳು ಸಾಧುವೆ, ಹಾಡು ಚಾಗಿಯ ಹಾಡನು ;
ಹಾಡಿ ನಿಂದೆಚ್ಚ ರಿಸು ಮಲಗಿಹ ನಮ್ಮ ಈ ತಾಯ್ನಾಡನು !
ಹಾಡು ಸಿದ್ಧನೆ, ಓ ಪ್ರಬುದ್ಧನೆ, ಹಾಡು ಸಂನ್ಯಾಸಿ—
ಓಂ ! ತತ್ ! ಸತ್ ! ಓಂ !

೪

“ ಬೆಳೆಯ ಕೊಯ್ವನು ಬಿತ್ತಿದಾತನು ; ಪಾಪ ಪಾಪಕೆ ಕಾರಣ ;
ವೃಕ್ಷ ಕಾರ್ಯಕೆ ಬೀಜ ಕಾರಣ ; ಪುಣ್ಯ ಪುಣ್ಯಕೆ ಕಾರಣ ;
ಹುಟ್ಟಿ ವೈವಡಿದಾತ್ಮ ಬಾಳಿನ ಬಲೆಯ ತಪ್ಪದೆ ಹೊರುವುದು ;
ಕಟ್ಟು ಮಾರಿಹನಾವನಿರುವನು ? ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟನೆ ಹೆರುವುದು ! ”

ಎಂದು ಪಂಡಿತರೆಂಬರು—ಮೇಣ್

ತತ್ತ್ವದರ್ಶಿಗಳೆಂಬರು !

ಆದೊಡೇನಂತಾತ್ಮವೆಂಬುದು ನಾಮರೂಪಾತೀತವು : ೪೦
ಮುಕ್ತಿಬಂಧಗಳಿಲ್ಲದಾತ್ಮವು ಸರ್ವನಿಯಮಾತೀತವು !
ತತ್ತ್ವಮಸಿ ಎಂದರಿತು, ಸಾಧುವೆ, ಹಾಡು ಚಾಗಿಯ ಹಾಡನು !
ಹಾಡಿ ನಿಂದೆಚ್ಚ ರಿಸು ಮಲಗಿಹ ನಮ್ಮ ಈ ತಾಯ್ನಾಡನು !
ಸಾರು ಸಿದ್ಧನೆ, ವಿಶ್ವವರಿಯಲಿ ! ಹಾಡು ಸಂನ್ಯಾಸಿ—
ಓಂ ! ತತ್ ! ಸತ್ ! ಓಂ !

ತಂದೆತಾಯಿಯು ಸತಿಯು ಮಕ್ಕಳು ಗೆಳೆಯರೆಂಬುವರಿಯರು ;
ಕನಸು ಕಾಣುತಲವರು ಸೊನ್ನೆಯ ಸರ್ವವೆನ್ನುತ ಮೆರೆವರು.
ಲಿಂಗವರಿಯದ ಆತ್ಮವಾರಿಗೆ ಮಗುವು ? ಆರಿಗೆ ತಾತನು ?
ಆರ ಮಿತ್ರನು ? ಆರ ಶತ್ರುವು ? ಒಂದೆಯಾಗಿರುವಾತನು ?

ಆತ್ಮವೆಲ್ಲಿಯು ಇರುವುದು ;—ಮೇಣ್

ಆತ್ಮವೊಂದಾಗಿರುವುದು.

ಭೇದವೆಂಬುವ ತೋರಿಕೆಯು ನಮ್ಮಾತ್ಮನಾಶಕ ಹೇತುವು.
ಭೇದವನು ತೊರೆದೊಂದೆಯೆಂಬುದನರಿಯೆ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸೇತುವು.
ಧೈರ್ಯದಿಂದಿದನೆಲ್ಲರಾಲಿಸೆ ಹಾಡು ಚಾಗಿಯ ಹಾಡನು !
ಹಾಡಿನಿಂದೆಚ್ಚರಿಸು ಮಲಗಿಹ ನಮ್ಮ ಈ ತಾಯ್ನಾಡನು !
ಸಾರು, ಬೇವನ್ನು ಕ್ತು ! ಸಾರೈ ಧೀರಸಂನ್ಯಾಸಿ—
ಓಂ ! ತತ್ ! ಸತ್ ! ಓಂ !

ಇರುವುದೊಂದೇ ! ನಿತ್ಯಮುಕ್ತನು, ಸರ್ವಜ್ಞಾನಿಯು ಆತ್ಮನು !
ನಾಮರೂಪಾತೀತನಾತನು ; ಪಾಪಪುಣ್ಯಾತೀತನು !
ವಿಶ್ವಮಾಯಾಧೀಶನಾತನು ; ಕನಸು ಕಾಣುವನಾತನು !
ಸಾಕ್ಷಿಯಾತನು ; ಪ್ರಕೃತಿಜೀವರ ತೆರದಿ ತೋರುವನಾತನು !

ಎಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿಯ ಹುಡುಕುವೆ ?—ಎ—

೬೦

ಕಿಂತು ಸುಮ್ಮನೆ ದುಡುಕುವೆ ?

ಇಹವು ತೋರದು, ಪರವು ತೋರದು ; ಗುಡಿಯೊಳ್ದು ಮೈದೋರದು.
ವೇದ ತೋರದು, ಶಾಸ್ತ್ರ ತೋರದು ; ಮತವು ಮುಕ್ತಿಯ ತೋರದು !
ನಿನ್ನ ಕೈಲಿದೆ ನಿನ್ನ ಬಿಗಿದಿಹ ಕಬ್ಬಿಣದ ಯಮಪಾಶವು ;
ಬರಿದೆ ಶೋಕಿವುದೇಕೆ ? ಬಿಡು, ಬಿಡು ! ನಿನಗೆ ನೀನೇ ಮೋಸವು !
ಬೇಡ, ಪಾಶವ ಕಡಿದು ಕೈಬಿಡು ! ಹಾಡು ಸಂನ್ಯಾಸಿ—

ಓಂ ! ತತ್ ! ಸತ್ ! ಓಂ !

ಅಗ್ನಿ ಹಂಸ

೭

“ ಶಾಂತಿ ಸರ್ವರಿಗಿರಲಿ ” ಉಲಿಯೈ, “ ಜೀವಜಂತುಗಳಾಳಿಗೆ
ಹಿಂಸೆಯಾಗದೆ ಇರಲಿ ನನ್ನಿಂದೆಲ್ಲ ಸೊಗದಲಿ ಬಾಳುಗೆ !
ಬಾನೊಳಾಡುವ, ನೆಲದೊಳೋಡುವ ಸರ್ವರಾತ್ಮನು ನಾನಹೆ ;
ನಾಕ ನರಕಗಳಾಸೆಭಯಗಳನೆಲ್ಲ ಮನದಿಂ ದೂಡುವೆ ! ” ೭೦

ದೇಹ ಬಾಳಲಿ, ಬೀಳಲಿ ;—ಅದು

ಕರ್ಮ ನದಿಯಲಿ ತೇಲಲಿ !

ಕೆಲರು ಹಾರಗಳಿಂದ ಸಿಂಗರಿಸದನು ವೂಜಿಸಿ ಬಾಗಲಿ !
ಕೆಲರು ಕಾಲಿಂದೊದೆದು ನೂಕಲಿ ! ಹುಡಿಯು ಹುಡಿಯೊಳೆ ಹೋಗಲಿ !
ಎಲ್ಲ ಒಂದಿರಲಾರು ಹೊಗಳುವರಾರು ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಂಬರು ?
ನಿಂದೆ ನಿಂದಿಪರೆಲ್ಲ ಕೂಡಲು ಯಾರು ನಿಂದೆಯನುಂಬರು ?
ವಾಶಗಳ ಕಡಿ ! ಬಿಸುಡು, ಕಿತ್ತಡಿ ! ಹಾಡು ಸನ್ಯಾಸಿ—
ಓಂ ! ತತ್ ! ಸತ್ ! ಓಂ !

೮

ಎಲ್ಲಿ ಕಾಮಿನಿಯೆಲ್ಲಿ ಕಾಂಚನದಾಸೆ ನೆಲೆಯಾಗಿರುವುದೊ,
ಸತ್ಯವೆಂಬುವುದಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯದು ! ಎಲ್ಲಿ ಕಾಮವು ಇರುವುದೊ,
ಅಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿಯು ನಾಚಿ ತೋರದು ! ಎಲ್ಲಿ ಸುಳಿವುದೊ ಭೋಗವು ಅಂ
ಅಲ್ಲಿ ತೆರೆಯದು ಮಾಯೆ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿಹುದು ಭವರೋಗವು ;

ಎಲ್ಲಿ ನೆಲಸದೊ ಚಾಗವು—ದಿಟ

ವಲ್ಲಿ ಸೇರದು ಯೋಗವು !

ಗಗನವೇ ಮನೆ ! ಹಸುರೆ ಹಾಸಿಗೆ ! ಮನೆಯು ಸಾಲ್ಪುದೆ ಚಾಗಿಗೆ ?
ಹಸಿಯೊ, ಬಿಸಿಯೋ ? ಬಿದಿಯು ಕೊಟ್ಟಾಹಾರವನ್ನ ವು ಯೋಗಿಗೆ !
ಏನು ತಿಂದರೆ, ಏನು ಕುಡಿದರೆ, ಏನು ? ಆತ್ಮಗೆ ಕೊರತೆಯೆ ?
ಸರ್ಪಪಾಪವ ತಿಂದುತೇಗುವ ಗಂಗೆಗೆರೆಂ ಕೊಳೆ ಕೊರತೆಯೆ ?
ನೀನು ಮಿಂಚೈ ! ನೀನು ಸಿಡಿಲೈ ! ಮೊಳಗು ಸಂನ್ಯಾಸಿ—

ಓಂ ! ತತ್ ! ಸತ್ ! ಓಂ !

೨೮

೯

ನಿಜವನರಿತವರೆಲ್ಲೊ ಕೆಲವರು ; ನಗುವರುಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ
ನಿನ್ನ ಕಂಡರೆ, ಹೇ ಮಹಾತ್ಮನೆ ! ಕುರುಡರೇನನು ಬಲ್ಲರು ?
ಗಣಿಸದವರನು ಹೋಗು, ಮುಕ್ತನೆ, ನೀನು ಊರಿಂದೂರಿಗೆ
ಸೊಗವ ಬಯಸದೆ, ಅಳಲಿಗಳುಕದೆ ! ಕತ್ತಲಲಿ ಸಂಚಾರಿಗೆ

೯೦

ನಿನ್ನ ಬೆಳಕನು ನೀಡೆಲೈ ;—ಸಂ-

ಸಾರ ಮಾಯೆಯ ದೂಡೆಲೈ !

ಇಂತು ದಿನದಿನ ಕರ್ಮ ಶಕ್ತಿಯು ಮುಗಿವವರಿಗೂ ಸಾಗೆಲೈ !
ನಾನು ನೀನುಗಳಳಿದು ಆತ್ಮದೊಳಿಳಿದು ಕಡೆಯೊಳು ಹೋಗೆಲೈ !
ಎಳು, ಮೇಲೇಳೇಳು ಸಾಧುವೆ, ಹಾಡು ಚಾಗಿಯ ಹಾಡನು !
ಹಾಡಿನಿಂದೆಚ್ಚ ರಿಸು ಮಲಗಿಹ ನಮ್ಮ ಈ ತಾಯ್ನಾಡನು !
ತತ್ತ್ವಮಸಿ ಎಂದರಿತು ಹಾಡೈ, ಧೀರಸಂನ್ಯಾಸಿ—

ಓಂ ! ತತ್ ! ಸತ್ ! ಓಂ !

ಅನಾದಿಗಾನ

ಅನಾದಿಗಾನವು ನಾನು—ಹೇ
ಅನಂತಗಾಯಕನೇ—ನಿನ್ನ || ಪ ||

ರಚಿಸಿದ್ದೆ ಈ ಗಾನ ಮಾಧುರ್ಯಕಾಗಿ ನೀಂ
ವಿಶ್ವವೆಂಬುವ ಮಹಾ ನಿನ್ನ ವೀಣೆಯನು ;
ನಿನ್ನ ಸ್ಪರ್ಶನಕೆ ಆದಿಯಲಿ ಆ ಜಡವೀಣೆ
ಹಾಡತೊಡಗಿತು ನನ್ನ ಜೀವಗಾನವನು !

ಈ ಗಾನವನು ಕೇಳಿ ರವಿಚಂದ್ರತಾರಾಳಿ
ರಾಸಲೀಲೆಗೆ ತೊಡಗಿದುವು ಹರ್ಷತಾಳಿ !
ಕಾಲದೇಶಾಕಾಶ ಸತ್ಯ ಮಿಥ್ಯೆಗಳೆಲ್ಲ
ಆನಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಲಿ ಮೈತಿಳಿದುವೆಲ್ಲ !

೧೦

ಗಾನವಾನಂದದಲಿ ಗಾಯಕನ ರಮಿಸುತಿದೆ ;
ಚಿರಮಧುರ ನೂತ್ನ ವಾ ಗೀತರಸಪಾನ ;
ಗಾನಗಾಯಕರೊಲೈ ತೀರ್ಥದಲಿ ಲಭಿಸುತಿದೆ
ಕಲ್ಪಬುದ್ಬದಗಳಿಗೆ ಸಂಸಾರಸ್ನಾನ !

ಗಣೇಶ ಗಾಥಾ

೧. ಆಗಮನ

ನೀಲವೈರಮ ವಿಶಾಲ ಪಥದಲಿ
ಶ್ರಾವಣ ನೀರದ ನೀಲ ರಥದಲಿ
ಗೌರಿಗಣೇಶರು ಬರುವರದೊ !
ಭಾದ್ರಪದಾದಿಯ ಶಾಸ್ವಲ ವೇದಿಯ
ಶ್ಯಾಮಲ ಪೃಥಿವಿಯ ಕೋಮಲ ವಕ್ಷಕೆ
ಶ್ರೀ ಕೈಲಾಸವ ತರುವರದೊ !

ಅವರೈತರುವಾ
ಮುಗಿಲಿನ ತೇರಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಯ ಸಾಲೆ
ತೋರಣ ಹೂ ಮಾಲೆ ;
ಕೊಕ್ಕಿನ ಕುಂಕುಮವೆಸೆದ ಪಸುಧಿನ
ಗಿಳಿವಿಂಡಕ್ಕ ತೆ ;

೧೦

ತಳಿವಳು ಬನದೇವಿ,
ಹೊಸ ಅತಿಥಿಯನೋವಿ.
ಬಿತ್ತಿದ ಗದ್ದೆಯ ಬಿತ್ತರದೆದೆಯಲಿ
ಬತ್ತದ ಪೈರಿನ ಚಿನ್ನದ ಕನಸಿನ
ಕಥೆ ಹೇಳಿ

ಸುಯ್ಯನೆ ಬೀಸುತ್ತಿದೆ ಗಾಳಿ,
ಅಲೆ ಅಲೆ ಅಲೆ ಭಂದದಲಿ,
ಆಶಾಬಂಧದಲಿ.

ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯ ಮಳೆನೀರ್ ತುಂಬಿದ ಹೊಳೆ
ಕಾವೇರಿ

೨೦

ಕೆಳಕೆಳಗಿಳಿಯುವ ತೇರಿನೊಳಮ್ಮನ
ತೊಡೆಯೇರಿ

ಕುಳಿತ ಗಣೇಶನ ಕಣ್ಣಿನಜ್ಜರಿಗೆ
ರಜತ ರೇಖೆಯೊಲು ತೋರಿ

ಅಗ್ನಿ ಹಂಸ

ಹರಿಯುತ್ತಿರುವಳು ಕನ್ನಡ ತಾಯಿಯು
ತುಂಬಿದೆ ಸೊಸಿದ ಸುಕುಮಾರಿ !

ಆ ಮುಗಿಲಿನ ತೇರ್

ನೇಸರ್ ತಿಂಗಳ್ ಅರಿಲುಗಳೂರನು ದಾಟಿ,
ಸಾಗರ ಮುದ್ರಿತ ಪೃಥಿವೀ ಗೋಲವ ಸುತ್ತಿ,
ನಾನಾ ದೇಶದ ನಾನಾ ದೃಶ್ಯವ ನೋಡಿ ;—
ಪುಣ್ಯ ಹಿಮಾಚಲ ಶಿರ ಶಿಖರದೊಳವತರಿಸಿ
ಭಾರತಭೂಮಿಯ ಗಿರಿನದಿವನಗಳ ಚರಿಸಿ,
ಕಡೆಗೈತಂದಿದೆ ಕನ್ನಡನಾಡನ್ ವರಿಸಿ,
ಕೈಲಾಸವನುಳಿದೈತಂದವನನ್,
ಕಂದಾ ನಿನ್ನನ್ ಸ್ಮರಿಸಿ !

೩೦

ಸುತ್ತುತ್ತಿಳಿವಾ ಮುತ್ತಿನ ತೇರ್

ಹತ್ತಿರೆ ಹತ್ತಿರೆ ಬರುತಿದೆ ವಾರ್ ;
ಶ್ರಾವಣದಂತ್ಯ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದ
ಚಿನ್ನದ ಬಿಸಿಲಲಿ ತಳಿಸುವ ತೇರ್ ;
ಭಾದ್ರಪದಾನಿಲ ಪಕ್ಷಗಳೋಲಿಹ
ಜಲಧರ ಹಂಸಗಳೆಳೆಯುವ ತೇರ್ ;—

೪೦

ನದೀ ಶರಾವತಿ ಗೇರುಸೊಪ್ಪೆಯಲಿ
ಧುಮುಧುಮುಕುವವೋಲಿಳಿಯುವ ತೇರ್ ;

ಬೇಲೂರಿನ ದೇವಾಲಯ ರಚನೆಗೆ

ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿದಿಹ ಕನ್ನಡ ತೇರ್ ;—
ಅಡಕೆಯ ಹೂವಿನ ಹಿಂಗಾರದ ತೇರ್ ;
ತೆಂಗಿನ ಹೂವಿನ ಬಂಗಾರದ ತೇರ್ ;
ಬಾಳೆಯ ಹೂವಿನ ಸಿಂಗಾರದ ತೇರ್ ;
ಮಲ್ಲಿಗೆ ತಾವರೆ ಸಂಪಗೆ ಕೇದಗೆ

ಸೇವಂತಿಗೆ ಸೀತಾಳಿಯ ತೇರ್ ;

೫೦

ಮಾವಿನ ಹಲಸಿನ ತಳಿರಿನ ತೋರಣ

ಮಿಳಿರುವ ಚಂದದ ಗಂಧದ ತೇರ್ ;—

ಸುತ್ತುತ್ತಿಳಿವಾ ಮುತ್ತಿನ ತೇರ್

ಬಂತದೊ, ಬಂತದೊ, ಬಂತದೊ, ಪಾರ್ !

ವೋ, ಬಳಿಸಾರ್ ; ಬಾ, ಬಾ, ಬಾ, ಬಳಿಸಾರ್ ;

ಇಳಿಯಿತು, ನೆಲಮುಟ್ಟಿತು ದೇವರ ತೇರ್ !

ಅದೆ ಕಾಣ್ ಪರಮೇಶ್ವರಿ, ಶಿವೆ, ಗೌರಿ,

ಶುಭಕರಿ, ಶಂಕರಿ, ಶೈಲಕುಮಾರಿ .

ಆಕೆಯೆ ಕೈಲಾಸದ ಮಾರಾಣೆ ;

ಕರ್ತೋರತಪದಿಂ ರುದ್ರ ಕಪರ್ದಿಯ

೬೦

ಕಳೇಬರಾರ್ಥವ ಪಡೆದ ಶಿವಾಣಿ.

ವಿಶ್ವವತ್ಸಲತೆ ಮೆಯ್ಯೆತ್ತಾಕೆಯೆ

ಮೂಲೋಕದ ಮಾತಾಯಿ ;

ಕಾಲ್ವಿಡಿ, ಕೈಮುಗಿ ; ಒಲಿ, ನಲಿ, ಮಣಿ, ಕುಣಿ ;

ಮುತ್ತಿಡುವಳೊ ಮಾತಾಯಿ !

ವಿದ್ಯಾಮೂರ್ತಿ ಗಣೇಶನ ತಾಯಿ,

ಕಂದಾ,

ಬುದ್ಧಿಯನೀವಳೊ ನಿನಗೆ ಮಿತಾಯಿ !

ಸುರ ಸೇನಾಪತಿ ಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಯ

ಪಡೆದಾ ಮಾತಾಯಿ

೭೦

ಕ್ಷಾತ್ರತೇಜದಾ ಖಡ್ಗವನಾತ್ಮಕೆ

ಮಾಳ್ವಳೊ ವೀರ ತುರಾಯಿ !

ತಪಸ್ವಿ ಶಿವನನೆ ತಪದಿಂ ಗೆಲ್ಲಾ

ಮಹಾ ತಪಸ್ವಿನಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ,

ಕೇಳ್, ತಂಗೀ,

ಮನದನ್ನ ನ ಮನವೊಲಿಸುವ ಕಲೆಯನೆ

ಕೊರಳಿಗೆ ಮಾಳ್ವಳ್ ಕಟ್ಟಾಣಿ !

ಎಲ್ಲರು ಬನ್ನಿ ; ಎಲ್ಲರು ಬನ್ನಿ ;

ಹಿರಿಯರು ಬನ್ನಿ ; ಕಿರಿಯರು ಬನ್ನಿ ;

ಸರುವರು ಐತನ್ನಿ :

೮೦

ಅಗ್ನಿ ಹಂಸ

“ ನಮಸ್ಕಾರ ! ನಮಸ್ಕಾರ !
ನಮಸ್ಕಾರ ! ” ಎನ್ನಿ !

“ ನಮಸ್ಕಾರ, ನಮಸ್ಕಾರ,
ನಮಸ್ಕಾರ, ದೇವಿ !
ಮಕ್ಕಳು ನಾವ್ ಚಿಕ್ಕವರನ್
ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದೋವಿ,
ಪೊರೆ ತಿರೆಯನ್ ; ಪೊರೆ ನೆರೆಯನ್ ;
ಪೊರೆ ನಮ್ಮನ್, ತಾಯಿ !
ತಂದೆಯ ಕಾಯ್, ತಾಯಿಯ ಕಾಯ್,
ಒಲವನ್ ಕಾಯ್, ತಾಯಿ !
ನಮಸ್ಕಾರ, ನಮಸ್ಕಾರ,
ನಮಸ್ಕಾರ, ದೇವಿ ! ”

೯೦

೨. ಆತಿಥ್ಯ

ಓಂ ಮಂಗಳ, ಹ್ರೀಂ ಮಂಗಳ, ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಓಂ !
ಓಂ ಸತ್ಯಕೆ, ಹ್ರೀಂ ಧರ್ಮಕೆ, ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಓಂ !
ಒಲವಿಗೆ ಓಂ, ಚೆಲುವಿಗೆ ಓಂ, ಓಂ ಓಂ ಓಂ !
ಶಾಂತಿಗೆ ಓಂ, ಸತ್ಯಕೆ ಓಂ, ಓಂ ಓಂ ಓಂ !
ವೀಣೆಯ ತನ್ನಿ ; ಪಿಟೀಲನು ತನ್ನಿ ;
ನಾಗಸ್ವರ ಸುರವೇಣುವ ತನ್ನಿ .
ಸಮುದ್ರ ಮಂದ್ರ ಮೃದಂಗವ ತನ್ನಿ ;
ಗಂಭೀರಾಂಬುದ ಭೇರಿಯು ತನ್ನಿ .
ವೈಣಿಕ ವರ್ಯನ, ಗಾಯಕ ವರ್ಯನ,
ಕವಿ ಚಕ್ರೇಶನ ಕರೆತನ್ನಿ ;
ಜಗನ್ನಾತೆಗೆ ಗಣೇಶಗಾಥೆಯ
ಹಾಡುವ, ಕುಣಿದಾಡುವ, ಬನ್ನಿ .
ಜಯವೆನ್ನಿ !
ಶುಭವೆನ್ನಿ !

೧೦೦

ಗಣೇಶ ಗಾಥಾ

ಅರ್ಘ್ಯವ ತನ್ನಿ ; ಪಾದ್ಯವ ತನ್ನಿ ;
 ಧೂಪ, ದೀಪ, ಪುಷ್ಪ, ಗಂಧ,
 ಓಕುಳಿಯನು ತನ್ನಿ.
 ಅಮ್ಮಗೆ ಕುಶಲವೆ ? ಅಯ್ಯಗೆ ಕುಶಲವೆ ?
 ತಂಗಿ, ತಮ್ಮ, ಅಕ್ಕ, ಅಣ್ಣ,
 ಕುಶಲವೆ ಪಿತೃಗಳಿಗೆನ್ನಿ.

೧೧೦

ಕೈಲಾಸಾದ್ರಿಗೆ ಕುಶಲವೆ ಕೇಳಿ.
 ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಸೌಖ್ಯವೆ ಕೇಳಿ.
 ವಾಣೀಪ್ರಿಯನಿಗೆ ಶಾಂತಿಯೆ ಕೇಳಿ.
 ಲೋಕೇಶ್ವರರಿಗಶೋಕವೆ ಕೇಳಿ.
 ಕ್ಷೇಮಂಕರನಿಗೆ ಆ ಶಂಕರನಿಗೆ
 ಸುಕ್ಷೇಮವೆ ಅದನೂ ಕೇಳಿ !
 “ ಕುಶಲ ! ಸೌಖ್ಯ ! ಶಾಂತಿ ! ಕ್ಷೇಮ ! ”
 ಎಂಬಾ ಉತ್ತರಗಳೆ ವರವಾಗಲ್,
 ಕೇಳಿ ರಿಗಾಶೀರ್ವಾದಗಳಾಗಲ್,
 ಮಾತೆಗೆ ವಂದಿಸಿ ಮುದತಾಳಿ !

೧೨೦

ಬುದ್ಧಿ ಗಣೇಶಾ, ಸಿದ್ಧಿ ಗಣೇಶಾ,
 ಬಾರ, ಗಣೇಶಾ, ದೇವಕುಮಾರ !
 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಸಖ, ಹೇವಿದ್ಯಾಸುಖ,
 ಬಾರ, ವಿನಾಯಕ, ಬಾರ ;
 ಗೌರಿಯ ಹಣೆಯಾ ಕುಂಕುಮವೊತ್ತಿಹ
 ಇಭಮುಖ ಕಮಲವ ತೋರ ;
 ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದಾ ಸಂಯಮ ಸಂಭವ
 ವಿದ್ಯುತ್ ತೇಜವ ತಾರ ;
 ಬಾರ, ಗಣೇಶಾ, ಬಾರ !
 ಕೈಕಾಲ್ ತೊಳೆಯಲು ಬಿಸಿನೀರಿದೆ ಕೋ ;
 ಒದ್ದೆಯನಾರಿಸೆ ವಸ್ತ್ರವ ಕೋ.
 ಶ್ರಾವಣ ನೀರದಯಾತ್ರೆಯ ದೂರದ
 ದಣಿವಾರಿಸೆ ತೃಣಮಂಚವ ಕೋ.

೧೩೦

ಅಗ್ನಿ ಹಂಸ

ಕಡುಬಿದೆ ಕೊಳ್ ; ಕಾಯಿದೆ ಕೊಳ್ ;
ಬಾಳೆಯ ಹಣ್ಣಿದೆ ; ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣಿದೆ,
ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿದೆ ಕೊಳ್ ;

ಕಿತ್ತಿಳಿ ತೊಳೆಯಿದೆ ಕೊಳ್.—

ಹಾಲಿದೆ ಕೋ ; ಜೇನಿದೆ ಕೋ ;

೧೪೦

ಕಬ್ಬಿನ ರಸವಿದೆ ಕೋ.

ಬೆಲ್ಲವ ಕೋ ; ಬೆಣ್ಣೆಯ ಕೋ ;

ಹೆಪ್ಪಿನ ಮೊಸರಿದೆ ಕೋ.

ಶ್ಯಾಮಿಗೆ ಪಾಯಸ ಕಾಯ್‌ಹಾಲ್ ಇದೆ ಕೋ.

ಯಾವುದು ಬೇಕೋ ? ಯಾವುದು ಸಾಕೋ ?

ಹೇಳಣ್ಣಾ, ನಾಣ್ ನಿನಗೇಕೋ ?

ರಜತಾದ್ರಿಯ ಸಿರಿಯನು ಕಂಡವ ನೀನ್

ನಮ್ಮ ಬಡತನಕೆ ಪೇಸುವೆಯೇನ್ ?

ನಿನ್ನ ತಂದೆಯಾ ಭಿಕ್ಷಾ ಟನೆಯನೆ

ಕೈಕೊಂಡಿಹಳಯ್ ಭಾರತಿ ತಾನ್ !

೧೫೦

ನಿನ್ನಯ ಕೃಪೆಯಿರೆ, ದೇವಿಯ ಕೃಪೆಯಿರೆ,

ಕೈಲಾಸೇಶ್ವರ ಕೃಪೆಯಿರಲು,

ಸುರಸೇನಾಪತಿ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯು

ಧೀರ ಕ್ಷಾತ್ರದ ಕೃಪೆಯಿರಲು,

ಬರುವಾ ಕಾಲಕೆ ಭಾರತ ಮಾತೆಗೆ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಶ್ರೀಯೈತರಲು,

ಕಾಮಧೇನುವಿನ ಕೆಚ್ಚ ಲಿನಮೃತವ

ಕೊಡುವೆವೊ ಬಿಳ್ಳಿಯ ಬಟ್ಟಲಲಿ !

ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಾ ರಸಘನ ಫಲವನೆ

ಇಡುವೆವೊ ಚಿನ್ನದ ತಟ್ಟೆಯಲಿ !

೧೬೦

ಸ್ತಂಧನ ಹೋಲುವ ಧುರಧರವೀರರ್,

ನಿನ್ನನೆ ಹೋಲುವ ಸನ್ಮತಿ ಧೀರರ್,

ಭಾರತಾಂಬೆಯಾ ಕೀರಿಯ ಶೂರರ್

ಹುಟ್ಟಲಿ ಅವಳಾ ಹೊಟ್ಟೆಯಲಿ !

ಹಬ್ಬದ ಸಂತೋಷಕೆ ಬಂದತಿಥಿಗೆ
 ಕೊರತೆಯನೊರೆದೆನ್, ತಪ್ಪಾಯ್ತು !
 ನಾಡಿನ ಎದೆಯನ್ ಕೊರೆಯುವ ನೋವಿಗೆ
 ನಾಲಗೆಯಿತ್ತೆನ್ ; ತಪ್ಪಾಯ್ತು !
 ಬಡತನವಿರಲಿ, ದಾಸ್ಯವೇ ಇರಲಿ,
 ಸಂಕಟವಿರಲಿ, ಏನೇ ಇರಲಿ,
 ನಮ್ಮಾತಿಥ್ಯಕೆ ಕುಂದಿಲ್ಲ.

೧೭೦

ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೂ ಈ ಗತಿಯಲ್ಲೂ
 ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಯೊ ಮಕ್ಕಳು ಕೊಡುವಾ
 ದಿವ್ಯಾತಿಥ್ಯಕೆ ಸಮನಿಲ್ಲ :

ಬೇರೆ ನಾಡುಗಳಿಗೆಲ್ಲಗೆ ಹೋಗು
 ವಂಚನೆ ಕೋಟಲೆ ಹಿಂಸೆಯ ಕೂಗು !
 ಇನ್ನುಳಿದಾರೊಳ್ ವೇದ ಉಪನಿಷತ್
 ಭಾರತ ರಾಮಾಯಣಗಳ ರಸ ಸತ್ ?
 ನಮ್ಮ ಮಹಾತ್ಮನ್ ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಹನಯ ?
 ಆ ಮುಕ್ತಾತ್ಮನ ಕೃಪೆ ಹಿಡಿದರೆ ಕಯ್
 ಬಂಧನವೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕೆ ಮಿಗಿಲಯ್ !
 ಇದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ನೆಲದೊಲವಲ್ಲಯ್ ;
 ಈ ಹೆಮ್ಮೆಗೆ ಪರಮಾರ್ಥವೆ ಉಸಿರಯ್ !
 ಅದರಿಂದಾಮರ್ಪಿಪ ನೈವೇದ್ಯಮ್

೧೮೦

ಇನ್ನುಳಿದಾರ್ಗಂ ದುಸ್ಸಾಧ್ಯಮ್ :
 ಆತ್ಮದ ಬೆಳ್ಳಿ, ಆತ್ಮದ ಚಿನ್ನ,
 ಪುಣ್ಯಾಲೋಚನೆಗಳ ಪರಮಾನ್ನ,
 ನಾಂ ನಿಮಗಿಕ್ಕುವ ಅಮೃತಾನ್ನ !—

ವಾಗ್ದೇವಿಯ ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ವತ್ಸನ್
 ರಚಿಸುತ್ತಿಹ ಹೊಸ ರಾಮಾಯಣವನ್
 ಓದುವೆ ಬಾ, ತಾಯಿ.

೧೯೦

ಕೈಲಾಸದೊಳೂ ಯಾರೂ ಕೇಳದ
 ಹೊಸಗನ್ನಡ ಹೊಸ ಹೊಸ ಹಾಡುಗಳನ್
 ಹಾಡುವೆ ಕೇಳ್, ತಾಯಿ.

ಅಗ್ನಿ ಹಂಸ

ನೀನೂ ನಿನ್ನೀ ಮಗುವೂ ಕೇಳಲ್
 ಮತ್ಸ್ಯತಿ ಕೃತಕೃತ್ಯಮ್ !
 ನಿಮ್ಮಿವರ ಬಗೆಯೊಳಗದು ಬಾಳಲ್
 ನನ್ನಾ ಕೃತಿ ಸತ್ಯಮ್ ;
 ಮೇಣ್ ನಿತ್ಯಮ್ :
 ದೇವರ ಕಿವಿ ಕೇಳಲ್,
 ದೇವರ ಬಗೆ ತಾಳಲ್,
 ಕವಿಕಲ್ಪನೆ ತಾಂ ಘನತರ ಸತ್ಯಮ್ !
 ಕೇಳ್, ಸತ್ಯಕೆ ಸತ್ಯಮ್ !

೨೦೦

೩. ಪ್ರಯಾಣ

ಏತರ ವೈರಾಗಿಯೊ ಅವನು !
 ನೀವ್ ಬಂದೆಲ್ಲಾ
 ವಾರವು ಮುಗಿದಿಲ್ಲ.
 ದೂತರ ಹಿಂಗಡೆ ದೂತರನಟ್ಟಿ,
 ಅಲ್ಲಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಿ,
 ಕಾತರನಾದನೆ ಪರಶಿವನು ?
 ಯೋಗಕ್ಷೇಮವೊ ? ಯೋಗಿಯ ಪ್ರೇಮವೊ ? ೨೧೦
 ಯಾವುದೊ ? ನಮಗಿನಿತನು ತಿಳುಹಿ.
 ಸತಿಗೋ ? ಸುತಗೋ ? ಅಂತೂ ಎರಹಿ
 ಯತಿಗಳ ಯತಿಯಾಗಿಹ ಅವನೂ !
 ಇಂದೇ ಬೀಳ್ಕೊಳ್ಳು, ಎರೇನ್, ತಾಯಿ ?
 ಬೀಳ್ಕೊಳ್ಳಿ ಎನ್ನಲ್ ಬರುವುದೆ ಬಾಯಿ ?
 ಸ್ವರ್ಗವೆ ಕಿಂಕರವಾಗಿತ್ತೆ ಮಗೆ ;
 ಕೈಲಾಸವೆ ಕಯ್ಯೂಡಿತ್ತೆ ಮ್ಮಾ ಬಡಮನೆಗೆ,
 ತಾಯಿ, ನೀವೈತಂದು ;
 ನಿಮ್ಮಾ ಸಂಗದ ಪುಣ್ಯಸ್ಥರಣೆಯೆ ಜೊತೆಬಂದು
 ಸವಿಸೊದೆಯಾಗಲಿ ಈ ವಿಷು* ಸಂವತ್ಸರವೊಂದು. ೨೨೦

* ೨೬-೮-೧೯೪೧.

ಸುಖವಾಗಲಿ ಗಾಳಿಯ ಬಟ್ಟೆಯ ಪಯಣಂ ;
 ಸುಖವಾಗಲಿ ಮೋಡದ ನಾಡಿನ ಪಯಣಂ ;
 ಸುಖವಾಗಲಿ ರವಿ ಶಶಿ ತಾರೆಯ ಪಯಣಂ ;
 ಸುಖವಾಗಲಿ ಕೈಲಾಸಕೆ ಶ್ರೀ ಪಯಣಂ !

ದೇವರ ದೇವಗೆ, ಲೋಕವ ಕಾವಗೆ,
 ಕಯ್ ಮುಗಿದೆವು, ಹೇಳಿ.
 ತೃಪ್ತಿಯ ಕೃಪೆಗೂ ಶಾಂತಿಯ ಕೃಪೆಗೂ
 ವಂದಿಸಿದೆವು, ಹೇಳಿ.

ವರುಷ ವರುಷವೂ ತಮ್ಮಿರ್ವರನೂ
 ತಪ್ಪದೆ ಕಳಿಸುವ ಕೃಪೆಮಾಡಲ್
 ತಪ್ಪದೆ ನೀವ್ ಹೇಳಿ.

೨೩೦

ವರುಷ ವರುಷವೂ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನೂ
 ತಪ್ಪರೆ ಮನ್ನಿಸಿ ಕಾಪಾಡಲ್
 ತಪ್ಪದೆ ನೀವ್ ಕೇಳಿ.

ನೀವ್ ಬರದಿದ್ದರೆ, ನೀವ್ ತರದಿದ್ದರೆ,
 ದಂದ್ರಮಾ ಧರೆ, ದೇವಿ !

ತಪ್ಪದೆ ಬನ್ನಿ ; ತಪ್ಪದೆ ಬನ್ನಿ ;
 ತಪ್ಪದೆ ನಮ್ಮನ್ ಓವಿ !

ನಮಸ್ಕಾರ, ನಮಸ್ಕಾರ,
 ನಮಸ್ಕಾರ, ದೇವಿ !—

೨೪೦

ಎರಿತು ತೇರ್, ಮೋಡದ ತೇರ್,
 ನೋಡದೊ ದೂರ, ದೂರ, ದೂರ.

ನಮಸ್ಕಾರ, ನಮಸ್ಕಾರ,
 ಶಿವಕುಮಾರ !

ನಮಸ್ಕಾರ, ನಮಸ್ಕಾರ,
 ನಮಸ್ಕಾರ !

ಮಂಗಳಾರತಿ

ಮೇರೆಯೆ ಇರದಾಕಾಶ ಸಮುದ್ರದಿ
ಸೂರ್ಯನ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮೃತ್ತಿಯ ಸುತ್ತಿ
ಶಾಶ್ವತ ಮಂಗಳದಾರತಿಯೆತ್ತಿ
ತೇಲುತ್ತಿದೆ ಭೂಮಿಯ ಹಣತೆ !
ನರದೇಹವೆ ಆ ಹಣತೆಗೆ ಬತ್ತಿ ;
ಆತ್ಮಜ್ವಾಲೆಯ ದಳ್ಳುರಿ ಹೊತ್ತಿ
ಭವ್ಯಾಕಾರದ ಜಿಹ್ವೆಯನೆತ್ತಿ
ನಾಕದ ನೀಲವ ನೆಕ್ಕುತ್ತಿದೆ !
ಮಿಥ್ಯೆಯ ದಹಿಸುತ ಮುಕ್ಕುತ್ತಿದೆ !
ಧರ್ಮದ ಕರ್ಮದ ಪ್ರೀತಿಯ ನೀತಿಯ
ಕಾವ್ಯದ ಗಾನದ ನಾನಾ ರೀತಿಯ
ತೈಲಗಳನುದಿನ ಬೀಳುತ್ತಿವೆ !
ಭೂಮಿಯ ಹಣತೆಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿವೆ !
ದೇಹದ ಬತ್ತಿಯಿನಾತ್ಮಜ್ವಾಲೆಯ
ರೂಪದೊಳನುದಿನ ಬಾಳುತ್ತಿವೆ !
ಸ್ವರ್ಗದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಎಳುತ್ತಿವೆ !

೧೦

ದೇವಕೇತು*

೧

ಓಡಿದೆ ನಾ
ಹಗಲಿರುಳೇಣಿಯ ಧುಮುಧುಮುಕಿಳಿದು ;
ಓಡಿದೆ ನಾ
ಕೋಟಿ ಕಮಾನಿನ ಕಾಲವ ತುಳಿದು ;
ಓಡಿದೆ ನಾ
ನುಗ್ಗುತ್ತಾಶಾ ಮಂಟಪ ತತಿಗೆ
ನಲೈಯ ತೆರೆ ಮೇಲಾಡುತ್ತಂ
ಮುಗ್ಗಿ ನಿರಾಶಾ ಶೈಲಕ್ಕಿ ತಿಗೆ
ನೋವಿನ ನದಿಯೊಳಗಾಳುತ್ತಂ,
ಮನಸಿನ ಗುಹೆಯಾ ಮಾ ಪಾತಾಳದಿ
ಜಟಿಲ ವಿರೂಪದ ಶತಪಥ ಜಾಲದಿ
ದೈತ್ಯಾಕಾರದ ತಿಮಿರ ವಿಕಾರದ
ಭಯ ಭೇತಾಳದ ಬೆನ್ನೇರಿ,
ಓಡಿದೆ ನಾ
ದೇವಕಿರಾತನ ಮೃಗಯಾ ಪದದಿಂ
ಯಮ ಗಮನದ ಸ್ವರ್ಗಶ್ವಾಪದದಿಂ
ತೆರೆವಾಯ್ ಜಿಹ್ವೆಯ ಸರಮಾ ರದದಿಂ
ದೂರಕೆ, ನಿಡುದೂರಕೆ ಹಾರಿ !

೧೦

೨

ನಿಶ್ಚಯ ಗತಿಯಿಂ
ದೃಢಹಠ ಮತಿಯಿಂ
ವಿದ್ಯುದ್ವೇಗದ ಸ್ವರ್ಗಶ್ವಾನಂ
ಬಂದುದು ಅಟ್ಟಿ,
ಬಂದುದು ಮುಟ್ಟಿ ;

೨೦

* Francis Thompson ಕವಿಯ 'The Hound of Heaven' ಎಂಬ ಕವನದ
ರೂಪಾಂತರ.

ಅಗ್ನಿ ಹಂಸ

ಕೇಳದೊ ಕರ್ಕಶ ಕಂಠಧ್ವಾನಂ !
“ ನನ್ನಾ ವೈರಿಗೆ ಪ್ರೇಮಿಗಳೆಲ್ಲ :
ನನ್ನಾ ದ್ರೋಹಿಗೆ ದ್ರೋಹಿಗಳೆಲ್ಲ ! ”

೩

ಹೃದಯದ ನಾನಾ ರಮ್ಯ ಗವಾಕ್ಷ ಕೆ
ಪೀತಾಂಬರವುಡಿಸಿ,
ಮಣಿ ತೋರಣ ತೊಡಿಸಿ,
ದಾನದ ಧರ್ಮದ ಬಿಡಿ ಹೂ ನೆಯ್ದೆ ;
ಪತಿತನವೋಲಾಂ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಗೆಯ್ದೆ.

೩೦

(ಸ್ವರ್ಗ ಶ್ವಾನ ಪ್ರೇಮವನರಿತೂ
ಸುಮನೋಕೇತುಗೆ ಬೆದರಿದೆ ;
ಬರಲವನನೈಕೈಲ್ಲಾ ಶೂನ್ಯಂ
ಎಂದವಿಚಾರದಿ ಹೆದರಿದೆ.)

ಬಿಚ್ಚಲ್ಕುಗಲಕೆ ಗವಾಕ್ಷ ಭಾಗಂ
ಮುಚ್ಚಿತ್ತವನಾಗಮನದ ವೇಗಂ :
ಅಪ್ಪಲಾಶಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರೀತಿ
ತಪ್ಪಲಾಶಿಸಲಿಲ್ಲ ಭೀತಿ.

೪

ಜಗದಂಚಿನ ತುದಿಯಾಚೆಗೆ ದಾಟಿದೆ ;
ಮುಗಿಲಾಕಾಶದ ಮೋರೆಯ ಮೊಟಿದೆ ;
ತಾರಾಲೋಕದ ಸ್ವರ್ಣದ್ವಾರದಿ
ಥಣ್ಣನೆ ನೂಂಕಿದೆನಾಶ್ರಯಕೆ ;
ಚಂದ್ರ ಮಂಡಲದ ಚಂದ್ರಶಾಲೆಯಲಿ
ತಣ್ಣನೆ ಘಂಟೆಯ ಘೋಷಿಸಿದೆ.
ಬೆಳಗಿಗೆ ಬೇಗಿಂದೆ :
ಸಂಧ್ಯಾ ಸುಂದರ ಕುಸುಮ ದುಕೂಲದಿ
ಮರೆಮಾಡೆನ್ನಂ ಬೇಗಿಂದೆ.
ಬೈಗಿಗೆ ಹೋಗಿಂದೆ :

೪೦

ದೇವಕೇತು

ಪ್ರೇಮ ಭಯಂಕರ ರಾಹುವಿನೆನ್ನಂ
 ರಕ್ಷಿ ಸೆ ಬೇಗನೆ ಹೋಗಿದೆ.
 ಆತನ ದೂತರನಾಶ್ರಯ ಬೇಡಿದೆ
 ನಾನಾ ಲೋಭದ್ರೋಹದಲಿ :
 ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತರವರೆನ್ನ ನೆ ವಂಚಿಸಿ
 ಮೆರೆದರು ಮೋಸದ ಸೇವೆಯಲಿ,
 ದ್ವೇಷಪ್ರೇಮದಲಿ.

೫೦

ಗಾಳಿಯ ಬೇಡಿದೆ ; ಮಿಂಚನು ಕೋರಿದೆ ;
 ವೇಗದ ಕೇಸರವನೆ ತುಡುಕೇರಿದೆ.
 ಬಾನ್ನೀಲಿಯ ಹೆಬ್ಬಯಲನೆ ಅಲೆಯಲಿ,
 ಮುಗಿಲಿನ ತೇರಿನಲಿ
 ಗುಡುಗಿನ ಸಾರಥಿ ಸಿಡಿಲಿನ ಕುದುರೆಗೆ
 ಬಡಿಯಲಿ ಮಿಂಚಿನಲಿ,
 ಅಪ್ಪಲಾಶಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರೀತಿ
 ತಪ್ಪಲಾಶಿಸಲಿಲ್ಲ ಭೀತಿ.

೬೦

೫

ನಿಶ್ಚಯ ಗತಿಯಿಂ
 ದೃಢಹಠ ಮತಿಯಿಂ
 ಎದ್ದುದ್ದೇಗದ ಸ್ವರ್ಗಶ್ವಾನಂ
 ಬಂದುದು ರೇಗಿ
 ಬಂದುದು ಕೂಗಿ ;
 ಕೇಳದೊ ಕರ್ಕಶ ಕಂಠಧ್ವಾನಂ :
 “ ನನಗಾಶ್ರಯವೀಯದ ನಿನಗೆಲ್ಲಿ
 ಎಶ್ವದೊಳನ್ಯಾಶ್ರಯವಿನ್ನೆಲ್ಲಿ ? ”

೭೦

೬

ತೃಪ್ತಿಯನರಸಿದನಯ್ಯೋ ವೃಥಾಂ
 ನರಯೌವನ ಮುಖ ರಂಗದಲಿ.

ಅಗ್ನಿ ಹಂಸ

ಆದರದೇನದೊ ಮಿನುಗಿತ್ತದೊ ಆ

ಶಿಶು ನಯನದ ದಿವ್ಯಾಂಗದಲಿ :

ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದೆದೆಗೆ ಮಕ್ಕಳೆ ದಿಕ್ಕು ;

ದುಃಖವನಳಿಸುವುದವರದೆ ಹಕ್ಕು

ಎಂದಾ ಕಡೆ ತಿರುಗಿತು ಆಸೆ.

ಮುದ್ದುಗಣ್ಣುಳಲಿ ಮೂಡುತ್ತಿತ್ತು,

ಎನೋ ಉತ್ತರವಾಡುತ್ತಿತ್ತು

೮೦

ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ಭಾಷೆ :

ಅಯ್ಯೋ ಭೋಂಕನೆ ದುರ್ವಿಧಿ ಬಿತ್ತು ;

ಆ ಕಣ್ ಬೆಳಕೂ ಮುಚ್ಚಿತ್ತು !

“ ಮರ್ತ್ಯರ ಮಕ್ಕಳೆ, ಹೋದರೆ ಹೋಗಿ. ”

ನೊಂದೆಂದೆನು ರೇಗಿ,

“ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪುತ್ರರೆ, ನೀವೈತನ್ನಿ ;

ತುಟಿಯಂ ತುಟಿಗೊತ್ತುತೆ ಬನ್ನಿ,

ಮುತ್ತಿಡುತ್ತೈತನ್ನಿ.

ಬನ್ನಿರಿ ಎದೆಗೆದೆಯನ್ನೊತ್ತಿ,

ತೋಳ್ ಸುತ್ತಿ.

೯೦

ಕೆದರಲಿ ತುಂಬಿಯ ಮುಂಗುರುಳು ;

ಸಿಂಗರಿಸಲಿ ಹೊಸ ಹೂವರಳು ;

ತುಂಬಲಿ ನಿಮ್ಮೆದೆಯಂ ಮಕರಂದಂ,

ತುಂಬಲಿ ನಿಮ್ಮೊಡಲಂ ಪೂವಂದಂ,

ತುಂಬಲಿ ಲೋಕವನಮರಾನಂದಂ ! ”

ತುಂಬಿತು ಬಯಸಿದವೋಲಂತೆ :

ನನಗೊದಗಿತು ಸುಖಸಂಗದ ಸಂತೆ ;

ಪ್ರಕೃತಿಯೆ ತಾನಾದಳು ಸುರಕಾಂತೆ.

ಗಗನ ವದನ ಮಣಿನೀಲೋತ್ಪಲದಿ

ಮುಗಿಲಿಂದಿದಿರ ಲೀಲೆಯ ಕಂಡೆ ;

೧೦೦

ಸಾಗರ ಪರ್ವತ ನದಿವನ ಕುಲದಿ

ಹೃದಯದ ನಾನಾ ರಸಗಳನುಂಡೆ ;

ಹಗಲಿನ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ

ದೇವಕೀಶು

ಮುಳುಗುವ ಸೂರ್ಯನಿಗೋಕುಳಿ ಹೊಯ್ದು,

ಗಗನದ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ

ತಾರೆಯ ಸೊಡರಿನ ಮಾಲೆಯ ನೆಯ್ದು

ಧ್ಯಾನಿಪ ಸಂಧ್ಯಾಮೌನದಲಿ

ಮೌನಿಯಾದೆ ನಾ ಧ್ಯಾನದಲಿ.

ಪ್ರಾತಃ ಸುಂದರ ರಾಗಸಮುದ್ರದಿ

ಮಿಂದೆನು ವಿಹಂಗಗಾನದಲಿ,

ನಲಿದೆನು ತರಂಗಸ್ನಾನದಲಿ.

ಪ್ರಕೃತಿಯ ಜತೆಯಲಿ ಮರುಗಿದೆ, ನಲಿದೆ,

ಮುದ್ದಾಡಿದೆನೊಡನಾಡಿದೆನೊಲಿದೆ.

ಮರ್ತ್ಯದ ಮುಖವನಮರ್ತ್ಯದ ಮುಖಕೆ

ಚಾಚಿದೆ ; ಆ ತ್ರಿದಶಾಮೃತ ಸುಖಕೆ

ಸಂಗಮಿಸಿತು ಈ ಲೋಕಾಶ್ರು

ಶೋಕದ ಲವಣಾಶ್ರು.

ಸಾಯಂ ವಕ್ಷ್ಯದ ಜ್ವಾಲಾಹೃದಯಕೆ

ನನ್ನೆದೆಯನ್ನೊತ್ತಿ,

ಬಯಕೆಯ ಕೊರಳಿತ್ತಿ,

ಹಾರೈಸಿದೆನೈ ಜ್ಯೋತಿಯ ಉದಯಕೆ.

ಆದರದೇನೀ ಮಾನವ ಹೃದಯಕೆ

ಮೈದೋರಿತೆ ತೃಪ್ತಿ ?

ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಸುರಿಸಿದ ಕಣ್ಣಿನಿ

ಅಯ್ಯೋ ಬರಿವ್ಯರ್ಥ.

ಮಾತಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮೌನವೆ ಉತ್ತರ ;

ನಿಃಶಬ್ದಕೆ ಹೇಳೇನರ್ಥ ?

ಬಲತಾಯಿಯೊ ಬರಿ ದಾದಿಯೊ ಆಕೆ ;

ನನ್ನಾತ್ಮದ ತೃಣೆಗವಳಿದೆ ಸಾಕೆ ?

ನೀಲಾಕಾಶದ ಸೆರಗನು ಕೆಲಕೆ

ತಾಯಾದರೆ ನೀನೋಸರಿಸು,

ಓ ಪ್ರಕೃತಿ,

ಅಮೃತದ ಬೆಳ್ಳೊರೆಯಂ ಸುರಿಸು.

೧೧೦

೧೨೦

೧೩೦

ಅಗ್ನಿ ಹಂಸ

ಇಲ್ಲಾ,
ಎಂದೆಂದೂ ಇಲ್ಲೊಮ್ಮೆಯು ಇಲ್ಲ;
ಅವಳೆದೆ ಹಾಲಿಂದೆನ್ನೆ ದೆಯುರಿತ್ಯನೆ
ಎಂದೂ ಆರಿಲ್ಲ!

೭

ವಿದ್ಯುದ್ದೇಗದಿ
ದೃಢಹಠರಾಗದಿ
ಹತ್ತಿರೆ ಹತ್ತಿರೆ ಬಂದುದು ತಾಗಿ
ಕ್ರೂರ ಕಿರಾತನ
ಕರುಣ ಸುದರ್ಶನ;
ಅದೊ ಕೇಳದೊ ಘೂರ್ಣಿಸುತಿದೆ ಕೂಗಿ :
“ ಎಲವೋ ನನಗರ್ಪಿಸದಾ ಶಾಂತಿ
ನಿನಗೈತರ್ಪುದೆ? ಬಿಡೆಲಾ ಭ್ರಾಂತಿ ! ”

೧೪೦

೮

ಶರಣಾದೆಸಿದೋ ರಿಕ್ತಾನಾಥಂ ;
ಕೊಂದರೆ ಕೊಲಲಿ ಕಡೋರ ಕಿರಾತಂ.
ಹೊತ್ತಾ ಭಾರಕೆ ಕತ್ತರಿಯಾಗಿ
ಮೇಣೆನ್ನಾ ಸೆಗೆ ಹತ್ತರಿಯಾಗಿ
ನೀನೆನ್ನಂ ಸುಲಿದೆ,
ಸೋಲಿಸಿದೆ ;
ನಾನಿದೊ ಶರಣಾದೆ
ಪದತಲದೆ.

೧೫೦

ನಿದ್ದೆಯೆನೆಂದೆನೆ ? ಕನಸಂ ಕಂಡೆನೆ ?
ಮಲಗಿದ್ದಾಗಳೆ ಬತ್ತಲೆಗೊಂಡೆನೆ ?
ಯೌವನ ಶಕ್ತಿಯ ರಾಗೋನ್ಮಾದದಿ
ಮೇಣವೇಕದ ಭೋಗಾಮೋದದಿ
ಬಾಳ್ಗುಡಿ ತಳಹದಿಯನೆ ಕಿತ್ತು

ದೇವಕೇತು

ಕೊಡಹಿದೆ ; ಮೈಮೇಲೆಯೆ ಬಿತ್ತು

ಆ ಗೋವುರ ಭಾರಂ.

೧೬೦

ಮಮ ತಾರುಣ್ಯದ ಭದ್ರಾಕಾರಂ

ಭಿದ್ರಂ ಬಿದ್ದಿದೆ ಪಾಳಿನ ಮಧ್ಯೆ,

ಬಾಡೆಲ್ಲಿನ ನುರಿಮುರಿ ಮುದ್ದೆ :

ಬಾಳಿನ ಹೂವನೆ ನುಂಗಿತೆ ನಿದ್ರೆ ?

ಬಿರಿದುದೆ ಆ ಸವಿ ಹೊಂಗನಸು ?

ಪೃಥ್ವೀಗೋಲವ ಗೋಲಿಯ ಮಾಡಿ

ಸೂರ್ಯ ಬಿಂಬವನೆ ಗುರಿನೋಡಿ

ಕಲ್ಪನೆಯೆಸದಾ ಕ್ರೀಡಾ ವಿದ್ಯೆ,

ಓಕುಳಿಯಾಟದ ರಸಮನಸು ?

ಗೋಳಿಡಿಡೀ ಗೋಳದ ಭಾರಕ್ಕೆ

ಸಾಲ್ವದೆ ಆ ಮಿಥ್ಯೆಯ ರೆಕ್ಕೆ ?

ಕೆಡೆದುರುಳಿತೊ ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ

ಆ ಸ್ವಪ್ನ ಪ್ರಾಣಿ !

ಕೃಪಣವೆ ತವಕೃಪೆ, ಕೃಪಾಣಪಾಣಿ ?

ನಿನಗಲ್ಲದ ಸೇವೆ

ನಿನಗೆದೆ ನೋವೆ ?

ಪ್ರಾಣದ ಪೊನ್ನಂ ನಿನ್ನುರಿಕಲ್ಪಿ

ಕರಗಿಸಿದಲ್ಲದೆ

ಕರುವಿಡೆ ಸಲ್ಲದೆ,

ಓ ಮಾಯಾ ಶಿಲ್ಪಿ ?

ಕಿಸಲಯ ಚಾಂಚಲ್ಯ.

ಹುಡಿಯಲಿ ಲಯವಾಯ್ತೆನ್ನಾ ಬಾಲ್ಯ ;

ಮದಗಜವದು ನುಗ್ಗೆ

ಸಿಡಿದುದು ಯಾವನದೋಕುಳಿ ಬುಗ್ಗೆ ;

ಕಣ್ಣೀರಿನ ಕೊಚ್ಚೆ

ಜೀವನ ಪಂಕಜವನು ಮುಚ್ಚೆ

ಬಾಳ್ಗೊಡಿಗೆ ಗತಿ ಮುಂದಿಹುದೆ ?

ತಿರುಳಿದೆ ಕಹಿಯಾದರೆ, ಆ ಸಿಪ್ಪೆ ?

೧೬೦

ಅಗ್ನಿ ಹಂಸ

ಈ ಲೋಕವೆ ಸಪ್ತೆ ;
ಆ ಲೋಕದ ಬದುಕೇನುಪ್ಪಹುದೆ ?— ೧೯೦

ಇಂತಾಂ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ,
ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಗುರಿಬಿದ್ದಂತೆ,
ಬೊಮ್ಮದ ಗುಮ್ಮಟದಾ ಕಡೆಯಿಂದ
ನೀಲ ಅನಂತದ ಕೊತ್ತಳದಿಂದ

ಸಂಶಯವನು ನೀಳಿ
ಸದ್ದೆಲ್ಲಂ ಮಾರಿ
ಅದೊ ಬಂದುದು ಶಂಖಧ್ವನಿ ಕೇಳಿ,
ಶ್ರದ್ಧೆಯ ತುತ್ತೂರಿ !

ತಿರುಗಿದೆ, ನೋಡಿದೆ, ತೆಕ್ಕನೆ ಕಂಡೆ
ತೂರೈದ್ವನಿಗೈದಾತನನು,
ಕರುಣಾಕೇತುವನು ; ೨೦೦

ಜ್ಯೋತಿರ್ಜ್ವಲಾ ಕೇತನ ಮಾಲಾ
ದೋಲಿತ ದಿವ್ಯ ವರೂಢನನು,
ದೈತ್ಯ ಕಿರಾತನನು ;
ಕೇಸರಿ ಕೇಸರಿಪೀಠನನು,
ವಿದ್ಯುತ್ ಚಿತ ಕಿರೀಟನನು.

ತಿವಿಯಿತು ತಿಮಿರಕೆ ಆ ಕ್ಷಣಕಾಂತಿ ;
ಕ್ಷಣಮಾತ್ರಂ ತೊಲಗಿತು ಕಣ್ ಭ್ರಾಂತಿ ;
ಕ್ಷಣದರ್ಶನವಿತ್ತಿತು ಶಾಂತಿ :

ಜೀವನ ಕರ್ಮವೊ ಜೀವಿಯ ಧರ್ಮವೊ ೨೧೦
ಪೈರಾವುದೆ ಕೊಯ್ಲಾ ಗಲಿ ನಿನಗೆ,
ಮಸಣದ ಬಿತ್ತನೆಗೆ

ನೋವಿನ ಗೊಬ್ಬರ, ಸಾವಿನ ಬಿತ್ತು,
ಹೊಲವುಳುವೊಕ್ಕಲಿಗನೊ ಮೃತ್ಯು !

೯

ಆ ಅನಿವಾರ್ಯಂ
ಮೃಗಯಾತೂರ್ಯಂ

ದೇವಕೇಶು

ಭೋರಿಡುತಿದೆ ಸಮ ಸಾಗರ ಘೋಷಂ :

“ ಹೊರೆ ಭಾರಾಯ್ತು ?

ತಿರೆ ಚೂರಾಯ್ತು ?

ಬತ್ತಿತೆ ನಿನ್ನಾ ವೇಗಾವೇಶಂ ?

೨೨೦

ಓಡಿದರೆನ್ನಿ ದೋಟವೆ ನಾಶಂ !

ನನ್ನಿ ದೋಡುವಗೆಲ್ಲಿಯೊ ದೇಶಂ ?

ಹೇಡಿಯೆ, ಮತಿಗೇಡಿಯೆ, ಒಡವಾಯಿ,

ಛಿಃ ಕ್ಕುದ್ರವ್ರಾಣಿ,

ಗತಿಯೇನೈ ಹಗೆಯಾದರೆ ತಾಯಿ ? ”

ಜೇಗೈದುದು ಆ ಪಿನಾಕವಾಣಿ :

“ ಭೀತಿಯಿನ್ನೋಡುವನರ್ಹನೆ ಪ್ರೀತಿಗೆ ?

ಒಲಿಯುವರಾರೈ ಭೀರು ಕುನೀತಿಗೆ

ನಾನಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ?

ನನ್ನಿ ದಲ್ಪತೆಗಾಯ್ತು ಮಹತ್ವಂ

೨೨೦

ನಿನ್ನೊಳು ಮೈದೋರೆ.

ನಿನಗೆಲ್ಲಿಯೊ ಆ ಸುಕೃತದ ಸತ್ವಂ ?

ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆಯೆ ಪುಣ್ಯಂ ;

ನೀನೆತ್ತಣ ಧನ್ಯಂ ? —

ನಾನಲ್ಲದೆ ನಿನಗಾವುದೊ ದಿಕ್ಕು ?

ನನಗಲ್ಲವೆ ನಿನ್ನಾತ್ಮದ ಹಕ್ಕು ?

ಬಿಡೊ ಸಾಲ್ಕುಂ ಸೊಕ್ಕು !

ಸುಲಿದೆನು ನಿನ್ನಾ ಬಾಳಿನ ಸೊತ್ತಂ ;

ವಂಚಿಸಲೆಂದಲ್ಲ.

೨೪೦

ಬುತ್ತಿಯ ಕಟ್ಟಿಹೆನ್ನೊಳೆ ಮತ್ತಂ

ಸಾಧಿಸಿ ಪಡೆಯಲಿ ಎಂದದನೆಲ್ಲ.

ಹೋಯ್ತೆಂದಳುವೆಯೊ ? ಬಿಡು ಶಿಶುಬುದ್ಧಿ :

ಕೊನೆಯೊಳಗಾಗುವುದನಿತೂ ಸಿದ್ಧಿ ;

ಬಾ ಆ ಕೊನೆಗೆ.

ಮೇಲೇಳಿಗೊ ಕೈ ಹಿಡಿ, ನಡೆ ಮನೆಗೆ ! ”

ಅಗ್ನಿ ಹಂಸ

೧೦

ಇರಿಯಿತ್ತೆದೆಯಂ ದಯಾತ್ರಿತೂಲಂ ;
ಬಿರಿಯಿತ್ತೊರೆಯೆ ಮಾಯಾಮೂಲಂ .
ಚಿಮ್ಮಿತ್ತಾರಕ್ಕಾಮೃತ ನಾಕಂ ;
ತೇಲಿತು ತೀರ್ಥದಿ ಲೋಕಂ, ಶೋಕಂ !—

“ ನೀನಾಶೀರ್ವಾದಕೆ ನೀಡಿದ ಬಾಹು

೨೫೦

ಮಾಡಿದ ಛಾಯೆಯೆ ಆ ರಾಹು ?

ಅಥವಾ ನಿನ್ನಯ ಕರುಣೆಯ ಲೀಲೆ

ಆ ಮೃಗಯಾವೇಶದ ಕೇತು ?

ದಿವದಿಂ ನರಕಕೆ ಮರ್ತ್ಯದ ಮೇಲೆ

ತವ ದಯೆ ಬೀಸಿದ ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ಸೇತು ? ”

ಒಲಿದಾಲಿಂಗಿಸಿ ಬಳಿ ನಿಂದು

ಸಂತೈಸಿತು ಕೃಪೆ ಇಂತೆಂದು :

“ ಅಹುದೈ ಕಂದ,

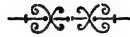
ನಾ ನೀ ಅರಸುವ ಆನಂದ !

ಸಂಕಟವಲ್ಲದೆ ಸುಖವೆಲ್ಲೆಂದ

೨೬೦

ನೀನಕಟಾ

ಓಡಿದರೆನ್ನಿಂದ ? ”

ಸದಾ

ನಿನ್ನ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪರಿವೇಷ ಮುತ್ತಿರಲಿ
ನನ್ನನು ಸದಾ ;
ನನ್ನ ಭಕ್ತಿಯ ಬಳ್ಳಿ ಮಲರಾಂತು ಸುತ್ತಿರಲಿ
ನಿನ್ನನು ಸದಾ.
ನನ್ನ ಹೃದಯದ ತುಂಬಿ ನಿನ್ನಡಿಯ ಮಧುರತೆಗೆ
ಹಾರಲಿ ಸದಾ ;
ನನ್ನ ಸಾಂತತೆ ನಿನ್ನ ಸಂತತೆಯನೆಡಿಬಿಡದೆ
ಹೀರಲಿ ಸದಾ.
ನನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತೆ ನಿನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಸಾಗರದಿ
ತೇಲಲಿ ಸದಾ ;
ನನ್ನ ಕರ್ಮಗಳೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಋತ ಮರ್ಮವನೆ
ಹೋಲಲಿ ಸದಾ.
ನನ್ನ ನ್ಯೂನತೆಯೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಪೂರ್ಣತೆಗಾಗಿ
ನೋಯಲಿ ಸದಾ ;
ನನ್ನ ಸತ್ಪರವೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ನಿತ್ಯತೆಗಾಗಿ
ಸಾಯಲಿ ಸದಾ !

೧೦

—...||...—

ಮುಕ್ತ ಮಹಾಪುರುಷನಿಗೆ

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರ ಅಂತರಂಗ ಶಿಷ್ಯರೂ ದೀಕ್ಷಾಗುರುಗಳೂ ಆದ
ಶ್ರೀಮತ್ ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರ ಮಹಾಸಮಾಧಿಯ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಬರೆದದ್ದು.

ಮತ್ತೊಂದು ನಕ್ಷತ್ರ ಹುಡಿಯಾಯ್ತು ಭಾರತ ವಿ-
ಯತ್ತಳದಿ ! ಜೀವನ ಮಲಯವನದಿ ಕಂಫು ತಂ-
ಪಿತ್ತ ಚಂದನದ ತರು ಮಿತ್ತುಗಿಚ್ಚಿ ಗೆ ಸಿಲುಕಿ
ಬೆಂದುರಿದು ಭಸ್ಮವಾಯ್ತು !
ಬಿತ್ತರದ ನವಯುಗದ ಧರ್ಮದ ಹಿಮಾಚಲದ
ನೆತ್ತಿಯಿಂದುದ್ದವಿಸಿದಾ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಲಿಂದು
ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಗ್ಗಡಲಿಗಿಳಿದು ಕಣ್ಮರೆಯಾಯ್ತು ;
ಬಿಂದು ತಾಂ ಸಿಂಧುವಾಯ್ತು !

ಜೈತ್ರದಲಿ ಚಿಗುರಿದೆಲೆ ಮಾಗಿಯಲಿ ಹಣ್ಣಾಗಿ
ಧಾತ್ರಿಗುರುಳುವ ತೆರದಿ, ಹೇ ಗುರುವೆ, ಮಾಯೆಯಿಾ
ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದುರುಳಿ ಕಾಲಾತೀತನಾಗಿ ನೀಂ
ಮರಣದಲಿ ಮುಕ್ತನಾದೆ.
ಹಕ್ಕಿಮರಿ ಚೆಲುವಾದ ಮೊಟ್ಟೆವನೆಯಂ ತನ್ನ
ಕೊಕ್ಕಿನಿಂ ಬಿರಿಯುತಾನಂದದಿಂ ಬಾಂದಳಕೆ
ರೆಕ್ಕೆಗೆದರ್ವಂತೆ ನೀಂ ದೇಹನೀಡವನುಳಿದು
ಪರಮಾತ್ಮಲೀನನಾದೆ.

೧೦

ಬದುಕಿ ದೂರದೊಳಿದ್ದೆ, ಸತ್ತು ಹತ್ತಿರವಾದೆ ;
ಎದೆಯ ಬರುಗನಸಿಂದು ಅನುಭವಾಮೃತಮಾಯ್ತು.
ಇದುವರೆಗಿನಣುರೂಪಮಿಂದು ತಾಂ ವಿಭುವಾಯ್ತು,
ಋತ ಶಿವಾನಂದಮಾಗಿ.

೨೦

ನಂಬಿಹೆನು ಆತ್ಮವಚ್ಛುತವೆಂದು ; ಅದರಿಂದೆ
ಕಂಬನಿಯ ಕರೆಯುವುದೆ ನಾಸ್ತಿಕತೆ ! ನಿನ್ನಾತ್ಮ
ತುಂಬಿರುವುದಾಬ್ರಹ್ಮಸ್ತಂಬ ಪರ್ಯಂತಮುಂ
ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರಮಾಗಿ.

ಮುಕ್ತ ಮಹಾಪುರುಷನಿಗೆ

ದ್ವಂದ್ವಗಳ ಗೊಂದಲದಿ ಸಂಚರಿಸುವಲ್ಪಮತಿ
ಬಂಧನಾತೀತವಹ ಭವದಾಚೆಯಿರುವ ನಿ-
ದ್ವಂದ್ವದದ್ವೈತದಾ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಮಂ

ಇಲ್ಲಿ ತಾಂ ತಿಳಿವುದೆಂತು ?

ಹುಟ್ಟಿದಿದೆ. ಸಾಯದಿದೆ. ಮುಟ್ಟಿಯೂ ಮುಟ್ಟಿದಿದೆ.
ಗುಟ್ಟು ಗುಟ್ಟೆಂಬ ನುಡಿ ಬರಿ ಮಿದುಳುಮಲ್ಲರಾ
ಪಟ್ಟಲ್ಲದಿನ್ನೇನು ? ಏನು ಏನಾಗಿಹುದೋ

ಅಲ್ಲಿ ? ನಾವರಿವುದೆಂತು ?

೩೦

ಜೀವಶಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿತ್ತೀಚೆ-
ಗೀ ವಿಚಾರದ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೆ ಮಗೆ ನೀಡಿಹುದು
ಜೀವಪ್ರವಾಹ ಪೂರ್ಣವನರಿಯಲೆಂದಲ್ಲ,
ಜೀವನದ ಉಪಯೋಗಕೆ.

ಖಂಡನಾಸಾಧ್ಯವಹ ಕಾಲಪ್ರವಾಹಮಂ
ಖಂಡಿಸುತೆ, ಚಲನೆಯಂ ಕೊಂದು ನಿಶ್ಚಲಗೈದು,
ಕಂಡೆನೆನೆ ಬುದ್ಧಿ, ಸತ್ಯದ ಶವವನುಂಡಂತೆ !
ಮಾರ್ಗಮಲ್ಲದು ಯೋಗಕೆ.

೪೦

ಕಾರ್ಯ ಕಾರಣಯುಕ್ತಿಯಿಂದಲ್ಲ, ಆತ್ಮವಂ-
ತರ್ಯಾಮಿಯವಿನಾಶಿಯಮೃತವೆಂದರಿತಿಹುದು :
ಸೂರ್ಯ ರಶ್ಮಿಗೆ ತರ್ಕಮಲ್ಲ, ಕಾಣುವ ಕಣ್ಣೆ
ಖಂಡನಾತೀತ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಬುದ್ಧಿಯ ಸಹಾಯದಿಂ ತರ್ಕದಿಂ ಯುಕ್ತಿ ತಾಂ
ಸಿದ್ಧಾಂತಗೈದುದಂ ಮುರಿವುದೈ ಪ್ರತಿಯುಕ್ತಿ.
ಸಿದ್ಧಿಯಾಧಾರದಪರೋಕ್ಷಾನುಭೂತಿಯದು
ಅನಿಮೇಷ ಯೌಗಿಕಾಕ್ಷಿ.

ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವುದು ಯುಕ್ತಿಯಜ್ಞೇಯವಾದದಲಿ :
ಮನವದೆನ್ನೊಂದಂಶವದು ಪೂರ್ಣತೆಯನೆಂತು
ಮನಗಾಂಬುದದರಿಂದೆ ಮತಿಗಲ್ಲ, ಸಾಧನೆಗೆ
ಸಂವೇದ್ಯವಾತ್ಮಸಿದ್ಧಿ.

೫೦

ಅಗ್ನಿ ಹಂಸ

ತಿಳಿದವಗೆ ತಿಳಿಯದದು, ತಿಳಿಯದಗೆ ತಿಳಿದಿಹುದು,
ತಿಳಿದರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವಾದರೂ
ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ— ಎಂದುಪನಿಷತ್ತಿನಲಿ

ಸೋಲಸೊಪ್ಪಿಹುದು ಬುದ್ಧಿ !

ಎರಡೆನಲು ಮತಿಯೆದ್ದು 'ಸುಳ್ಳು' ಎಂದೊರಲುವುದು ;
ಇರುವುದೊಂದೆನೆ 'ಬೊಳ್ಳು' ಎಂದೆದೆಯು ನರಳುವುದು.
ಅರಿವು ಇರವುಗಳೆರಡು ದಡಗಳಂ ಕೊಚ್ಚುತ್ತೆ

ಜೀವನದಿ ಹರಿಯುತಿಹುದು.

೬೦

ಏಕವಾಗಿರೆ ನನ್ನಿಯದು ನನ್ನ ಮತಿಯರಿತ
ಏಕತೆಯುಮಲ್ಲ ; ಬಹುವಾಗಿರಲು ನಾನರಿತ
'ನೇಕತೆಯುಮಲ್ಲ ; ತರ್ಕವ ಮೀರಿದಾ ತತ್ತ್ವ
ತಾನೆ ತಾನಾಗಿ 'ಇಹುದು' !

'ತತ್ತ್ವಮಸಿ !' 'ತತ್ತ್ವಮಸಿ' ನೀನಿಂದು, ಓ ಗುರುವೆ !
ತತ್ತ್ವಮೆಂತೋ ಏನೊ ? ಅಂತು ನೀಂ 'ತತ್ತ್ವಮಸಿ !'
'ತತ್ತ್ವಮಸಿ' ನಾನಾಗುವನ್ನೆ ಗಂ ನಿನ್ನ ಡಿಗೆ
'ತತ್ತ್ವಮಸಿ' ಎಂದೆರಗುವೆ.

ಭೂಮಿಯಲಿ ಚಂದ್ರನಲಿ ಸೂರ್ಯತಾರೆಗಳಲ್ಲಿ
ವ್ಯೋಮದಲಿ ಕಾಲದೇಶಂಗಳಲಿ ಸರ್ವದಲಿ
ಭೂಮಾತ್ಮ ನೀನಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮದೊಳಗೊಂದಾಗಿ
ದಿವ್ಯಕೃಪೆ ಬೀರುತಿರುವೆ !

೭೦

ದೇವರವತಾರವೆತ್ತುವನೆಂದು ಕೆಲಮಂದಿ ;
ಭಾವಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದ ನಿರಾಕಾರಸವನೆಂತು
ಸಾವ ಹುಟ್ಟುವ ಭುವನ ಸಂಸಾರಮಾಯೆಯಲಿ
ಬೀಳುವನು ?—ಎಂದು ಕೆಲರು.

ಸರ್ವಶಕ್ತನು ಅವನು ಎಂದೆನಲು, ರೂಪ ತಳೆ-
ದುವಿಗೈತರುವುದೊಂದೇನು ವೈಚಿತ್ರ್ಯವೇಂ ?
ಸರ್ವಶಕ್ತಿಗೆ ಹೊರತೆ ರೂಪಧಾರಣ ಶಕ್ತಿ ?

ಕುಂದೆಲ್ಲಿ ?—ಎಂದಿತರರು.

೮೦

ಮುಕ್ತ ಮಹಾಪುರುಷನಿಗೆ

ಎಂತಾದರಿದಲಿ ದಿಟ ! ಮಾನವರು ನಮಗೆ ನ-
ಮ್ಮಂತೆ ಹರಿ : ದೇವತ್ವವಿಹ ನರಂ ಪ್ರತಿಮೆ ತಾಂ
ಚಿಂತೆಯಂ ಮಾರಿಹ ನಿರಾಕೃತಿಗೆ ! ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ
ತೋರೀಶ್ವರಾದರ್ಶವು ?
ಅದರಿಂದ ಮಾನವನು ಮಾನವನ ಪೂಜೆಯಲಿ
ಮೊದಲಿಂದೆ ತೊಡಗಿಹನು. ತಪ್ಪಿಲ್ಲವದರೊಳಗೆ.
ಅದು ಪಥವೆ ಹೊರತು ಗತಿಯಲ್ಲ. ಯುಕ್ತಿಯೊಳೇನು ?
ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲದೆ ಹರ್ಷವು.

ಮಾರ ಬಲ್ಲವರಾರು ಮಾಯೆ ಬೀಸಿಹ ಬಲೆಯ ?
ಮಾರಿದಾತನೆ ನಮಗೆ ದೇವಗುರುವಾದಪನು !
ಮಾರದಿಹ ತಾರ್ಕಿಕನೆ, ನರಪೂಜೆಯೇನಯ್ಯ
ದೇವತ್ವದಾರಾಧನೆ ?

೯೦

‘ಹುಟ್ಟು, ಹುಟ್ಟಿಸು, ಸಾಯು !’ ಪ್ರಕೃತಿಯಾ ಆಣತಿಗೆ
ಸೃಷ್ಟಿ ತಲೆಬಾಗುತಿದೆ ಕಾಮಕ್ಕೆ ಶರಣಾಗಿ.
ಕಟ್ಟಿ ಸೊಂಟವನದನು ಮೂದಲಿಸಿ ಗೆಲ್ಲುವುದೆ
ಭೀಷಣ ತಪಸ್ಸಾಧನೆ !

ಮುಕ್ತಾತ್ಮ, ಅಂತಹ ತಪಶ್ಯಕ್ತಿ ನಿನ್ನದೈ !
ಯುಕ್ತಿಯೆಂಬುದು ಬರಿಯ ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರದ ಶಿಕ್ಷೆ ;
ಭಕ್ತಿಯಾದರೂ ಭಕ್ತ್ಯ ! ಶಿಕ್ಷಣಂ ಭಕ್ತನಮೆ ?
ಅಧ್ಯಯನ ಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲ ?

೧೦೦

ಓದಿದರೆ ಸಾಲದೈ, ಎಲವೊ ಮಾತಿನಮಲ್ಲ,
ಸಾಧನಂಗೈಯ ಬೇಕಯ್ಯ ! ಹೆಂಡದ ಹೆಸರು
ಮಾದಕವೆ ನೂರಾರು ಮಡಿ ಹೇಳ್ವಡಂ ? ಅಂತೆ
ಬರಿಯೋದು ಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲ !

ಧರ್ಮ ಪ್ರಪಂಚದಲಿ ನಾವು ಶಿಶುಗಳು ಕಣಾ !
ಮರ್ಮವನ್ನರಿತ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಹಸುಳೆಗಳಯ್ಯ !
ಚರ್ಮಕಾರಗೆ ಸತ್ತ ಪ್ರಾಣಿಯಾತ್ಮದ ಗುಟ್ಟು
ತಿಳಿಯುವುದೆ ಹದಹಾಕಲು ?

ಅಗ್ನಿ ಹಂಸ

ಈ ಜಗತ್ತೊಂದದ್ಬೃತ ರಹಸ್ಯಮೆಂತೆನಲು
ಈಜುವವನಿಗೆ ಹೊಳೆಯ ತಳದರಿವಿನಂದದಲಿ !
ಈಜಯ್ಯ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ. ಬಲ್ಲವರನೋಲೈಸಿ
ತಿಳಿ ಕಾಲುಕೈ ಹಾಕಲು.

೧೧೦

ಹಾಗಾದರಜ್ಞಾನವೇ ನಮ್ಮ ಸುಜ್ಞಾನ-
ವಾಗುವುದೆ ? ಕಾವ್ಯ ಕಲೆ ವಿಜ್ಞಾನತತ್ತ್ವಗಳು
ಭೋಗಗಳೆ ? ವ್ಯರ್ಥ ಮಿಥ್ಯೆಗಳೇನು ? ಅಲ್ಪಲ್ಪ ;
ಎಲ್ಲ ಸೋಪಾನಶ್ರೇಣಿ !
ಬಂದಿರುವುವೆಲ್ಲ ಕದಿರುಗಳೊಂದೆ ರವಿಯಿಂದೆ ;
ವಂದ್ಯವೊಂದೊಂದು ಭವಿ ! ಎದೆಯ ಗವಿಗೊಮ್ಮೊಮ್ಮೆ
ಸುಂದರ ಮರೀಚಿಕೆಗಳೊಂದು ಬರೆ ' ದರ್ಶನ ' ಕೆ
ನಲಿಯುವುದು ಕವಿಯ ವಾಣಿ !

೧೨೦

ಎಂತೋ ಏನೋ ಅಂತು ಪರಿಹಾರವಾಗುವುವು
ಚಿಂತೆ ತಂದೊಡ್ಡಿರುವ ಅಗಣಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು
ಅಂತವಾದಿಗಳಿಲ್ಲದತಿಮೃತ್ಯು ಲೋಕದಲಿ
ಕಲ್ಪನಾತೀತವಾಗಿ !
ಅನ್ನೆ ಗಂ ತೊಡಗುವೆನು ಧರ್ಮದಲಿ ಕರ್ಮದಲಿ
ನನ್ನ ಯೊಲೈಗಳಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಸೌಂದರ್ಯದಲಿ
ನನ್ನಂತೆ ಕಲೆಯನು ಉಪಾಸಿಸುವರೊಡಗೂಡಿ
ಕಲ್ಪನಾಧೀನನಾಗಿ !

ನೀಡಯ್ಯ, ಓ ಗುರುವೆ, ಋಜು ದರ್ಶನವನೆನಗೆ ;
ಮೂಢತೆಯ ಮುರಿವ ಸದ್ಬುದ್ಧಿಯಂ ಧೈರ್ಯಮಂ ;
ಗೂಢ ಚೈತನ್ಯಮಂ ಸವಿಯೆ ರಸದೃಷ್ಟಿಯಂ ;
ಯುಕ್ತಿಯಂ ವ್ಯವಹಾರಕೆ.

೧೩೦

ಹೃದಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯಮಂ ಪರಿಹರಿಸಿ, ಯೋಗಮಂ
ಮಧುರ ಸಾಧನೆಗೈವ ಧೀರ ವೈರಾಗ್ಯಮಂ,
ಸುಧೆವೆರಸಿ ನೀಡಯ್ಯ ಮೃತ್ಯುಮಾಧುರ್ಯಮಂ,
ಮುಕ್ತಿಯಂ ಪರಮಾರ್ಥಕೆ !

ಮುಕ್ತ ಮಹಾಪುರುಷನಿಗೆ

ಎಳೆಗಳು, ದಿನಕರನೆ, ಪೂರ್ವದಿಗ್ವಿರ್ಭಿಕಾ
ನೀಲ ಫಾಲದಿ ದಿವಾಕೋಕನದವರಚ್ಚಂತೆ,
ಕಾಳರಾತ್ರಿಗಳುರಿದು ಚಿರದಿನಂ ಬರುವಂತೆ,

ಸೌಂದರ್ಯವುಕ್ಕುವಂತೆ,

೧೪೦

ಎಕಸಿತ ವಸಂತದಲಿ ವನರಾಜಿ ನಲಿವಂತೆ,
ಶುಕಪಿಕ ವಿಹಂಗಮಗಳುಲಿಹಕ್ಕೆ ಕಡಲು ತಿರೆ
ತಕತ್ಪೈಯ್ಯ ಕುಣಿವಂತೆ, ಜೀವನ ರಥೋತ್ಸವಂ
ಪೆರ್ಮೆಯಿಂ ಪೆಚುರ್ವಂತೆ !

ಬಲ್ಲವರದಾರು !

ಏನಿಲ್ಲ ! ಏನಿಲ್ಲವೆಂಬುದೂ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ !
ಏನದೆಂಬುದನರಿವರಾರೊಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ !
ಕರಿದಿಲ್ಲ ; ಬಿಳಿದಿಲ್ಲ ; ದಿನವಿಲ್ಲ ; ನಿಶೆಯಿಲ್ಲ ;
ಅರಿವಿಲ್ಲ, ಮನವಿಲ್ಲ ; ಅಳಿವಿಲ್ಲ, ಉಳಿವಿಲ್ಲ ;
ಶೂನ್ಯಮಲ್ಲವು ! ಸರ್ವವೂ 'ನೇತಿ' 'ನೇತಿ' !
ಕಾಲದೇಶಗಳಿಲ್ಲ ! ಸಾವುಬಾಳುಗಳಿಲ್ಲ !
ನಾನಿಲ್ಲ ; ನೀನಿಲ್ಲ ; ಸರ್ವವೂ ಮೌನ !
ತಿಮಿರ ಬೆಳಕಿನೊಳಡಗಿ, ಬೆಳಕು ತಿಮಿರದೊಳವಿತ್ತು,
ಭಾವ ಶೂನ್ಯವ ಸೇರಿದುದು ಐಕ್ಯಮಾಗಿ !
ರವಿಯಿಲ್ಲ, ಶತಿಯಿಲ್ಲ ; ನಭವಿಲ್ಲ, ಧರೆಯಿಲ್ಲ ;
ರಂಜಿಸುವ ಉಡುಗಣದ ಸೌಂದರ್ಯವಿಲ್ಲ !
ತುದಿಯಿಲ್ಲ, ಮೊದಲಿಲ್ಲ ; ಒಂದಿಲ್ಲ ಎರಡಿಲ್ಲ ;
ಏನು ಏನಾಗಿದ್ದು ದೋ ಬಲ್ಲವರದಾರು ?
ಭಾವದೊಳಭಾವವೋ ? ಶೂನ್ಯದೊಳಶೂನ್ಯವೋ ?
ಅರಿವಿನಾಚೆಯ ತೀರ ಬರಿಮೌನ, ಮೌನ !
ಜ್ಞಾನ ತಾನಲ್ಲಿಲ್ಲ ; ಜ್ಞೇಯಮದುಮಿಲ್ಲ ;
ಜ್ಞಾನ ಜ್ಞೇಯಗಳೆಲ್ಲ ಜ್ಞಾತನೊಳು ಸೇರೆ
ಏನು ಏನಾಗಿದ್ದು ದೋ ಬಲ್ಲವರದಾರು ?

೧೦

ರೋರಿಕ್ ಚಿತ್ರಶಾಲಾ ನೈತಿ

(ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಪುರದಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ತಾರಸಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಭಾದ್ರಪದ ಮಾಸದ ದಿಗಂತಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸಂಧ್ಯಾಶಿಲ್ಪ ರಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮೇಘಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುತ್ತಾ ಒಂದು ವರುಷದ ಹಿಂದೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ, ದಸರಾ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀಯುತ ಜಿ. ಎಚ್. ಕಸಿನ್ ಅವರು ಅಣಿಗೈದಿದ್ದ ರೋರಿಕ್ ಚಿತ್ರಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಸವಿದಿದ್ದ ನಿಕೊಲಾಸ್ ರೋರಿಕ್ ಎಂಬ ಹಿಮಾಲಯವಾಸಿ ರಷ್ಯಾ ದೇಶದ ವರ್ಣಶಿಲ್ಪಿಯ ಭವ್ಯಚಿತ್ರ ಕಲಾಕೃತಿಗಳ ನೆನಪು ಮಲರ್ಪಿಸಿ ರಚಿಸಿದುದು.)

ರೋರಿಕ್, ಓ ರೋರಿಕ್, ವರುಷವೊಂದರ ಹಿಂದೆ,

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ, ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯಕಲೆಯನು ಕಂಡೆ :
ಕಂಡುದೆ ತಡಂ ಸ್ಫುರಿಸಿತೆನ್ನೆ ದೆಗೆ ದಿವ್ಯಾಗ್ನಿ,
ಪೂರ್ವಪರಿಚಿತ ಭವ್ಯಮಂ ತೆಕ್ಕನೆಯೆ ಮತ್ತೆ
ಸಂಧಿಸುತದರ ಗುರುತು ಹಿಡಿದಂತೆ ! ನಿಚ್ಚಮುಂ
ಯಾತ್ರೈಗೈದೆನ್ ಚಿತ್ರಶಾಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನಕೆ ;
ಸಮಹೃದಯನೆಂ ನಿನ್ನ ಹೃದಯ ಸಂದರ್ಶನಕೆ ;
ರಸಕಲಾ ಸಂಕೇತದಾದಿವ್ಯದರ್ಶನಕೆ.

ದಿನಗಳೈದಂ, ಬಿಡದೆ, ರವಿಯುದಯದಿಂ ತೊಟ್ಟು
ನಡುವಗಲೊಳವನು ಬಾನ್ನೆತ್ತಿಗೇರ್ವನೆ ಗಂ,
ಹೇ ವರ್ಣಶಿಲ್ಪಿ, ನಿನ್ನ ಗ್ನಿ ಕೃತಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ
ನಿಲ್ಲುತೆ, ತಪಂ ಗೈದೆನೆನ್ನಾತ್ಮಮುಂ ನಿನ್ನ
ನೋಂಪಿಯ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಯಿಂ ಚ್ಚಾಲೆಯಪ್ಪಂತೆ.
ಹೈಮಾಚಲೀಯಮಾ ನಿನ್ನ ಕಲೆ : ಮನ್ಮನಂ
ತಾನಾಯ್ತು ಹೈಮಾಚಲಸ್ವರ್ಧಿ, ನಭಶ್ಚುಂಬಿ,
ರಸವಾರ್ಧಿಸಂಗಿ, ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿ, ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿ !
ಆನಂದಮೊಳುಕ್ಕತೆ, ಕೃತಜ್ಞತಾ ಭಾರದಿಂ
ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಋಣಿಯಾದೆನ್ನೆರೆಂಡಿನಾ ಕವಿಗೆ,
ವರ್ಣಶಿಲ್ಪದ ನಿನ್ನ ರಸವೃಷ್ಟಿಗಳನ್ನಲ್ಲಿ
ತಂದು ಮಂದಿರಗೈದ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನಿಗೆ.

೧೦

೨೦

ಆಹ,

ಎನು ಕಲೆ ನಿನ್ನದಯ : ವಿಶ್ವತಾ ಸಂಸ್ಪರ್ಶಿ,

ಮೇಣ್ ಬ್ರಹ್ಮದರ್ಶಿ ! ಕಲ್ಪನೆ ಅಲ್ಪಮಾತ್ರದಿಂ
 ಭೂಮಾನುಭೂತಿಯಂ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಮಧಿಪುದಲ್ಲಿ :—
 ಬೈಗುಗೆಂಪಿನ ಮರ್ಬ್ಬಿನಂಚುಕಟ್ಟಿದ ಬಂಡೆ
 ತಾನಾಯಿತದೊ ಸಮಾಧಿಷ್ಟ ಯೋಗೀಶ್ವರಂ ;—
 ಉಷೆಯ ತಾವರೆವೆಳಗು ತುಟಿಸೋಂಕಿಸಿದ ತಳಿರ
 ನೆತ್ತಿಯ ಮರಂ ಪ್ರಕೃತಿಯಾತ್ಮಕ್ಕೆ ತಾನಾಯ್ತು
 ಸ್ವಾಪ್ನ ರೇಖಾಲಿಪಿಯ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರಂ ;—ಶಿಲಾ
 ಚೇತನವೆ, ತನ್ನ ಚಿರಜಡ ನಿದ್ರೆಯನ್ನುಳಿದು,
 ಫೇನರೂಪಿಂ ಘಣಿಯನೆತ್ತಿ ಭೋಗರ್ಗವಂತೆ
 ಬಂದವ್ವಳಿಸಿತಿದೊ ಜಲೋಲ್ಲಾಸ ಕಲ್ಲೋಲ
 ಮಾಲೆ ;—ಲೀಲಾಯಾತ್ರಿ ಲೋಲವುಣ್ಯಾನಿಲಂ,
 ಕಾಣ್, ಅಲಿಸದೊ ಅಲ್ಲಿ, ಮುಗುಳನೆಳ್ಳ ರಿಸುತಿದೆ
 ರಸದ ಗರ್ಭದ ಗುಹ್ಯಮಂತ್ರಮಂ ಕಿವಿದೆಸೆಗೆ
 ಪರ್ಚಿ ಸುಯ್ಯಂತೆ ;—ಕಾಣದೊ ಅಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಗಾಳಿ,
 ಬಂಡೆ ಮಂಡೆಯ ಬೆಟ್ಟದೊಂದು ಚಂಡಿಕೆಯಂತೆ
 ನಿಂದ, ತಾಳೆಯ ಮರದ ಗರಿಗರಿತಲೆಯನೆಳೆದು
 ಜಗ್ಗುತಿದೆ, ಸೃಷ್ಟಿಕಾಳಿಯ ಕೆದರ್ ಮುಡಿವಿದಿದ
 ಮೋಕ್ಷ ತಾಂಡವ ಮುಷ್ಟಿಯೋಲ್ ;—ಮೇಘಸಂಕ್ರಿಯದೊ
 ನಾವರಿಯದಸ್ತಿತ್ವದಾಶ್ಚರ್ಯ ಸಂಕುಲಕೆ
 ಸಂಕೇತ ಲಿಪಿಯವೊಲ್ ಪ್ರತಿಮಿಸಿದೆ, ಬಹುರೂಪಿ,
 ಬಹುವರ್ಣಿ, ಬಹುಳ ಭಾವಪ್ರಚೋದಿ ; ಅನಂತ
 ಸಂವೇದಿ ! ಓ ಇಲ್ಲಿ, ವಿಸ್ತೃತ ಸರೋವರದ
 ನಿಸ್ತರಂಗಿತ ಸುಪ್ತಿ. ನೋಡಲ್ಲಿ, ದಡದಲ್ಲಿ,
 ಕಂಡರಿಸಿದೊಲ್ ಗುಂಡುಗುಂಡಾಗಿ ಸಾಲ್ಲೊಂಡ
 ಬಂಡೆಯ ಸುಖದ ತೃಪ್ತಿ. ಇಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯ ನಿದ್ರೆ ;
 ಅಲ್ಲಿ ತಿಮಿರದ ಘನಿತಶಾಂತಿ. ಕಾಣೆಲ್ಲಿ ಅದೊ,
 ಪಕ್ಷಿ ಯಿಂಚರ ಮಂಚದುಯ್ಯಾಲೆಯಂ ತೂಗಿ
 ದುಮುಕುತಿದೆ ಬೆಳ್ಳಂಗೆಡೆಯುತರ್ಬಿ !

೩೦

೪೦

ಮೊದಲೆಲ್ಲಿ

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ರಚನೆಯ ವಿಶ್ವವಿಸ್ತರಕೆ,

೫೦

ರೋರಿಕ್ ಚಿತ್ರಶಾಲಾ ಸ್ಮೃತಿ

ರಸಖುಷಿಯೆ, ಓ ವರ್ಣಶಿಲ್ಪಿ ? ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲು,
ನಿನ್ನ ಹೃದಯದ ರಕ್ತವರ್ಣಗಳೆ ಕುಂಚಿಕೆಗೆ
ತೀರ್ಥಮೈಸಲೆ ಬರೆವ ಸಾಧನೆಗೆ ! ಚಿತ್ರಗಳೊ,
ಬರಿಯ ಬರೆಪಗಳಲ್ಲು : ಕಾಲಮಂ ದೇಶಮಂ
ಮೇಣಸಂತಾಕಾಶದಾಂತರ್ಯಮಂ ಕೊರೆದು,
ಅವ್ಯಕ್ತದಂಗಂಗಳಂ ಬಣ್ಣದಿ ಪೊರಳ್ವೆ,
ಕಡೆದ ಕನಸುಗಳೆತ್ತಿ ? ಧ್ಯಾನದಶರೀರತೆಗೆ
ಸಾಕಾರತೆಯನಿತ್ತು, ಮೌನಮಾಕೃತಿವೆತ್ತು,
ಕಲೆಯ ಹೆಪ್ಪಿಗೆ ಕನಸುಗಳೆ ಹೆತ್ತು, ಕಣ್ಣಡೆದು,
ರಸವೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಗೊಂಡಿರ್ಪುದೈ ನಿನ್ನ
ಈ ಪವಾಡದ ಚಿತ್ರನಾಕ್ಷತ್ರ ಶಾಲೆಯಲಿ :
ಧ್ಯಾನದಾನಂದದಲಿ ಲೀನಮೆನ್ನಾತ್ಮಮುಂ
ತಾನಿದೊ ಗಗನಚುಕ್ಕಿ !

೬೦

ಓವೊ, ಸ್ಮೃತಿ ಎಂಬುದೆಯೆ
ಅಂದಿನಸುಭವದೊಂದು ನೆನಪನೀಂಟುವ ಬಗೆಗೆ
ಇಂದು ವಿಸ್ಮೃತಿಯಾಯ್ತು ! ಸಾಮಾನ್ಯದೀ ಮನೆಯ
ತಾರಸಿಯ ಮೇಲಿರ್ಪು, ಭಾದ್ರಪದ ಮಾಸದೀ
ಸಂಧ್ಯಾದಿಗಂತದಾಕಾಶ ಶಿಲ್ಪಿಯ ಖುಷಿಯ
ನೀಲ ಮನದಲಿ ಭವಿಸುತಿಹ ಮೇಘಕಲ್ಪನಾ
ಕ್ಷಣಿಕ ಗೋಪುರಗಳಂ, ನಂದನಾಪ್ಸರಿಯರಂ,
ಧೂಮ್ರಾದ್ರಿಯಂ, ಮುಗಿಲಕಣಿವೆಯ ಸರೋವರದ
ತಾಮ್ರಾರುಣ ಹರಿದ್ರ ಬಹುವರ್ಣರಮಣೀಯ
ಸಲಿಲಮಂ, ವೋಡನಾಡಿನ ಕಾಡಿನೆತ್ತರದ
ಮರದ ಕೋಡಂ, ಹಿಂಗಾಲ್ಗಲೊಳ್ ನಿಮಿರ್ದಿದ್ದ
ಕಿರಣ ಧೂರ್ಜಟಿ ಕೇಸರಿಯ ಧೀರಭಂಗಿಯಂ,
ಮದ್ದಾನೆ ಸೊಂಡಿಲಂ, ಹೆಡೆಯ ಹಾವಂ, ಕಲಾಜಗದ
ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗೀತದಖಿಲ ವಿಭವಂಗಳಂ
ನೋಡುತಾತ್ಮೈಸುತಿರೆ, ಬಗೆಗೆ ಪೊತ್ತಿತೊ ನಿನ್ನ
ಅಂದಿನಾ ಚಿತ್ರಪ್ರದರ್ಶನದ ದರ್ಶನಂ,
ರೋರಿಕ್, ವಿದೇಶೀಯ ಹೇ ವರ್ಣಶಿಲ್ಪಿ !

೭೦

೮೦

ನಳನಿಲ್ಲಿ ತೊರೆದಗಲುತಿಹನು ದಮಯಂತಿಯಂ,
 ನಿದ್ದೆ ಗೈದರ್ಧಾಂಗಿಯಂ. ಪ್ರಾಣಕಾಂತನಂ
 ತನ್ನಂಕ ಪರ್ಯಂಕದೊಳಗಿಟ್ಟ ಸಾವಿತ್ರಿ
 ನುಡಿಸುತಿಹಳಿದೊ ಮೃತ್ಯುರೂಪಮಂ. ಸೀತೆಯಂ
 ಪೊತ್ತೋಡುತಿಹುದದೊ ದಶಗ್ರೀವ ಪುಷ್ಪಕಂ.
 ಧ್ಯಾನಗೈದಿಹನದೋ ಬುದ್ಧದೇವಂ : ನೋಡು,
 ಕಾಣ್ಬುದಾ ಗುರುಮುದ್ರೆ. ಅದೊ ಅಲ್ಲಿ : ಬೇಲೂರೊ ?
 ಹಳೆಬೀಡೊ ? ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಳೊಳ ಗೋಮಟೀಶ್ವರನೊ ?
 ಕಣ್ಣು ಕಿವಿಯಾಗುವೊಡೆ, ಕಾಣ್ಬುದನೆ ಕೇಳುವೊಡೆ,
 ಆಲಿಸದೊ : ಪೊಣ್ಣು ತಿಹುದಲ್ಲಿ ವೀಣಾಕ್ಷಣಂ ೯೦
 ತಾನ ತಾನದ ಮಹಾಗಾನಮಂ ! ನೋಡಲ್ಲಿ :
 ವಾಸುಕಿಯ ಮಿಣಿಮಾಡಿ, ಮಂದರವ ಮಥಿಮಾಡಿ,
 ದೈತ್ಯದಾಸವರದೊ ಕಲಂಕುವರ್ ಸಮುದ್ರಮಂ,
 ಮಲೆಗೆ ಮಲೆವಂತೆ ತೆರೆಯುರ್ಬ್ಬ ಮೇಲ್ವಾಯ್ವವೊಲ್ !
 ಕವನಗಳ್, ಬಿಳಿಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಬರಿಮಸಿಯ
 ಬೀಳಲಿ, ಓದರಿಯದಾತಂಗೆ ? ಅಂತೆ, ತಿಳಿ,
 ಮುಗಿಲುಗಳ್ :—ಬರಿಯ ನೀರಾವಿಗಳ್ ಜಡಮತಿಯ
 ವಿಜ್ಞಾನಿಯಜ್ಞತೆಗೆ ; ಗಗನಕವಿ ಕಲ್ಪನೆಯ
 ಸಂಜೀವ ಭಾವಗಳ್ ಋಷಿಯ ರಸವಿಜ್ಞಾನ
 ದರ್ಶನಕೆ : ಸಾಕ್ಷಿಗಳತೀತದಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ; ೧೦೦
 ಅನ್ಯಲೋಕಗಳನ್ಯ ರೀತಿಗೆ ಗವಾಕ್ಷಗಳ್ ;
 ಭೂನಿಸರ್ಗದ ಪ್ರಾಕ್ತನಾದ್ಭುತ ಪೆಡಂಭೂತ
 ಸೃಷ್ಟಿಯ ಪುನಃಸ್ಮೃತಿಯ ಬಾನ್ಬಗೆಯ ವಿಕೃತಿಗಳ್ ;
 ಅಧ್ಯಾತ್ಮದರ್ಥ ಪ್ರತೀಕಗಳ್ ; ಆವೇಶ
 ಚಿಹ್ನೆಗಳ್ ; ತಿರೆಗೆ ಸಗ್ಗದ ಸೆರಗುಸನ್ನೆಗಳ್ ;
 ಆಕಾಶಪುಸ್ತಕದ ಅತ್ಯನಿರ್ವಚನೀಯ
 ದೇವಭಾಷಾ ದೃಶ್ಯ ಕಾವ್ಯಗಳ್ !

ಈ ಊರೊ,

ಆ ಊರೊ, ಯಾವ ಊರಾದರೇನ್ ? ಗಿರಿಶಿರವೊ,
 ಗೃಹಶಿರವೊ, ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಎಂಬುದೇನ್ ? ಕಣ್ಣುಜ್ಜಿ

ರೋರಿಕ್ ಚಿತ್ರಶಾಲಾ ಸ್ಫುಟಿ

ಕಾಣೆ ಕಲಿಯಲ್, ಪರಬ್ರಹ್ಮದರ್ಶನವೀವ
ವೇದ ಮೇಣುಪನಿಷತ್ತಕ್ಕುಮಾ ಬಾನ್ಮುಗಿಲ್,
ಮೂಕ ಘೋಷಂಗೈವ ಮಂತ್ರಂಗಳಂತೆವೋಲ್,
ಸಿದ್ಧಗುರು ಮೌನದೋಲ್, ಶಬ್ದ ಪ್ರಮಾಣದೋಲ್ !

೧೧೦

ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಳೂಳದ ಗೋಮಟೇಶ್ವರನ ನಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲ

ಆರೊ ತೆಕ್ಕನೆ ತುಡುಕಿ ಬಾಯ್ ಮುಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದಂತೆ
 ಮೌನ ಭಾರದಿ ಮಾತು ಮೂರ್ಛಿ ಹೋಗಿಹುದಿಲ್ಲಿ
 ಶ್ರೀ ಗೋಮಟೇಶ್ವರನ ಭವ್ಯ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ !
 ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಗೌರವದ ಹೊಸಲು ಚಿತ್ತವನೊತ್ತಿ
 ತುಳುಕುತಿದೆ ಹೃದಯದಲಿ. ಮಣಿಯುತಿದೆ ದೈನ್ಯದಲಿ
 ನನ್ನಾತ್ಮವಲರಿನ ಹೊರಗೆ ಬಳ್ಳಿ ಮಣಿವಂತೆ
 ತಿರೆಯಡಿಗೇ. ಧ್ಯಾನ ಮೂರ್ದಿಯ ಮೊಗದಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟ
 ಸೆಟ್ಟು ನಿಷ್ಪಂದವಾಗುತಿದೆ. ಮುಗಿಲನು ತಿವಿದು
 ಬಾನನು ಮುಟ್ಟಿ ನಿಲುವ ಹೆಬ್ಬಿಟ್ಟದೆಡೆಯಲ್ಲಿ,
 ಮುಸುಗಿ ಬಹ ಬೈಗುಮಬ್ಬಿನಲಿ, ತಾನೊಬ್ಬ ನೆಯೆ
 ನಿಂತದರ ನೆತ್ತಿಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತಿರುವಂತೆ ;
 ಕಣ್ಣಿ ದಿಟ್ಟಿಯ ಹೊಟ್ಟೆ ಡೊಳ್ಳಾಗಿ ಬಿರಿವುದೆನೆ
 ಹಬ್ಬಿ ಹಸರಿಸಿ ಮೇರೆ ಮಿರುವಾ ಕಡಲಿನೆಡೆ
 ನಿಂತೊಬ್ಬನೆಯೆ ನೋಡುವಂತೆ ; ಕದ್ದಿಂಗಳಲಿ
 ಕಲ್ಲತ್ತಲೆಯ ರುಂದ್ರ ರಾತ್ರಿಯಲಿ ಶತಕೋಟಿ
 ಕೋಟಿ ಪ್ರಯುತ ನಿಯುತ ಸಂಖ್ಯೋಪಸಂಖ್ಯೆಯಾ
 ನಕ್ಷತ್ರಸಾಂದ್ರ ವಿಸ್ತೃತ ಸಭವನೇಕಾಂಗಿ
 ನೋಳ್ವಂತೆ—ಭವ್ಯತೆಯ ಭಾವದಾವೇಶದಿಂ
 ರೋಮಾಂಚವಾಗುತಿಹುದೆನ್ನ ಮೈ ! ಅಮೃತದಲಿ
 ಮುಳುಗಿ ಮೃತವಾಗುತಿದೆ ನಾನೆಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ರಮಿ !

೧೦

೨೦

ದೈತ್ಯ ಕಲೆಯಿದು ; ದಿವ್ಯದೈತ್ಯಕಲೆ ! ಕಲ್ಲಿನಲಿ,
 ನಿರ್ಜೀವ ಜಡತೆಯಲಿ, ನಗೆಗೆಡೆಯ ನಗ್ನತೆಗೆ,
 ಇಂಥ ಭೀಮಾಕೃತಿಗೆ, ಚಿರಜೀವ ಗಾಂಭೀರ್ಯ
 ಭವ್ಯತಾ ಮುದ್ರೆಯನ್ನೊತ್ತಿದೀ ದಿವ್ಯಕಲೆ
 ದೈತ್ಯಕಲೆ ! ಎದೆಯಿದ್ದ ರಲ್ಲಿ ನಗು ನೋಡುವಂ,
 ಬತ್ತಲೆಗೆ ಕಿಲಕಿಲನೆ ನಗುವ ಓ ಲಘುಹೃದಯ !
 ಎಳ್ಳುನೀರಹುದಿಲ್ಲಿ ಹೀನತೆಗೆ, ನೀಚತೆಗೆ ;

ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಳೂಳದ ಗೋಮಟೇಶ್ವರನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ

ಬೆಳೆನೀರು ಭವ್ಯತೆಗೆ, ದಿವ್ಯತೆಗೆ. ಶಿಶುಮುಖದ
ಮುಗ್ಧತೆ, ಸಮಾಧಿಸ್ಥ ನಾನಂದ ಗಾಂಭೀರ್ಯ,
ವಜ್ರದ ಕಠೋರತೆ, ಕುಸುಮ ಕೋಮಲತೆ, ಮೇಣ್
ಸತ್ಯದ ರಹಸ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮದ ಅನಿರ್ವಚನೀಯತೆ
ಎಲ್ಲ ಮೈವೆತ್ತಿರುವುವೀ ದಿಗಂಬರ ಮಹಾ
ನಿರ್ವಾಣ ಮೂರ್ತಿಯಲಿ : ಇಲ್ಲಿ ಬಾಯಿಗೆ ಬೀಗ !
ನುಡಿಗೆ ಮೌನದ ಸಿಡಿಲು ಹೊಡೆದಂತಿರುವುದೀಗ !

೩೦

ಅರ್ಹಂತ ಗುರುದೇವ, ಓ ಗೋಮಟೇಶ್ವರನೆ,
ನನ್ನ ತೆಗೆ ನಾಚದಿಹೆ ; ಬತ್ತಲೆಗೆ ಬೆದರದಿಹೆ.
ಹುಸಿ ನಾಗರಿಕ ವೇಷದಿಂದಲ್ಪತೆಯ ಮುಚ್ಚಿ
ಮೆರುಗು ಬೆರಗಿನ ಮೋಸಗೈಯದಿಹೆ. ಮುಚ್ಚು ಮರೆ
ತಾನೇಕೆ ಅಲ್ಪತಾ ಲವಲೇಶವಿಲ್ಲದೆಯೆ
ಸರ್ವತ್ರ ಸರ್ವದರೊಳುಂ ಭೂಮನಾಗಿರುವ
ಮಹತೋ ಮಹೀಯನಿಗೆ ನಿನಗೆ ? ಗುಟ್ಟಿನ ರಟ್ಟು
ಕೇಡು ನೀಚತೆ ಹೀನತೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆಗೆ ಬೇಕು ;
ಗಗನ ವಿಸ್ತಾರದಾದಾರ್ಯಕದು ಬೇಕೆ ? ಸಾಕೆ ?
ನಿಜ ಮಹಿಮೆ ನನ್ನ ತೆಗೆ ಅಳುಕಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.
ಬಡಕಲಿಗುಡುಗೆ ಬೇಕು, ಕಲಿಯ ಮೈಗೇತಕದು !
ಕೀಳ್ಗಳಿಗೆ ವೇಷವಿಲ್ಲದೆಯೆ ಗೌರವವಿಲ್ಲ :
ದೊರೆಯನೆಳೆತಂದು ಬಟ್ಟೆಯ ಬಿಚ್ಚಿ ಮುಡಿಗಳಚಿ
ನೋಡಿದರೆ ತಿಳಿಯುವುದು ವೇಷಕೋ ವ್ಯಕ್ತಿಗೋ
ಅರಗಿ ಗೌರವವೆಂದು ! ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆಯೊ ಆಳೊ
ದಿಟದರಸು ಯಾರೆಂದು ! ಎನಿಬರೆಮ್ಮೊಳಗಿಹರ್
ಬತ್ತಲಾಗಿಯುಮಿಳೆಯ ಗೌರವಂಬಡೆವವರ್ ?
ಕಾವಿಯಿಂ ಗುರುವಾಗಿ, ಹೊನ್ನಿನಿಂ ದೊರೆಯಾಗಿ,
ರಣದುಡುಗೆ ದೆಸೆಯಿಂದೆ ರಣಧೀರನೆಂದಾಗಿ,
ಜನಿವಾರದಿಂದೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿ, ಬೂದಿಯಿಂ
ಶಿವಭಕ್ತನಾಗಿ, ವೈಷ್ಣವನಾಗಿ ನಾಮದಿಂ
ಮೆರೆದುರಿವರೆಲ್ಲರೂ ಬಂದು ಕಲಿಯಲಿ ಇಲ್ಲಿ

೪೦

೫೦

ಅಗ್ನಿಹಂಸ

ನಗ್ನತೆಯ ಮಹಿಮೆಯು ನಿನ್ನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ !
ಬೋಳಾ, ಕಾವಿ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ, ವೈರಮುಡಿ, ಒರಿಯಮಡಿ,
ಕತ್ತಲೆಯ ಗರ್ಭಗುಡಿ ಮೊದಲಾದುವೆಲ್ಲವಂ
ತೊರೆದು, ಸತ್ಯದ ದಿಗಂಬರತೆಯೊಂದನೆ ಒಲಿದು, ೬೦
ಭೂಮ್ಯಂತರಿಕ್ಷಗಳ ಸಂಧಿಸುತ ನಿಂತಿರುವ,
ಸೌಂದರ್ಯದಾಚೆಯಾ ಭವ್ಯತಾಸೀಮೆಯಲಿ
ನೆಲೆಸಿರುವ, ಓ ಎನ್ನ ನಗ್ನಗುರುದೇವ, ನಮೋ !
ನಿನ್ನ ಈ ದಿವ್ಯ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತಾ ಸ್ಥಿರತೆಯಂ,
ಭೂಮತೆಯ ಭವ್ಯತೆಯ ಬ್ರಹ್ಮಗಾಂಭೀರ್ಯಮಂ
ದಯಪಾಲಿಸೆನಗೆಂದಿಗೂ ಮಾಸದಂದದಲಿ,
ಮೇಣಸವರತ ಬೆಳಗುವೋಲ್, ಶ್ರೀ ಗೋಮುಖೇಶ !

ನಿರ್ವಾಣಪುಟ್ಟಂ*

ಬುದ್ಧಿ ಮನ ಚಿತ್ತಹಂಕಾರ ನಾನಲ್ಲ ;
ಕಣ್ಣು ಕಿವಿ ಮೂಗಲ್ಲ, ನಾಲಗೆಯುಮಲ್ಲ ;
ನಭವಲ್ಲ, ಧರೆಯಲ್ಲ, ಶಿಖಿವಾಯುವಲ್ಲ ;
ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಾತ್ಮ ಶಿವ ನಾನು ನಾನು !

ಪಂಚವಾಯುಗಳಲ್ಲ, ಪ್ರಾಣ ನಾನಲ್ಲ ;
ಸಪ್ತಧಾತುಗಳಲ್ಲ, ಕೋಶವೈದಲ್ಲ ;
ಕರ್ಮಾಂಗ ವಿಷಯೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಾನಲ್ಲ ;
ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಾತ್ಮ ಶಿವ ನಾನು ನಾನು !

ದ್ವೇಷರಾಗಗಳಿಲ್ಲ, ಲೋಭಮೆನಗಿಲ್ಲ ;
ಮೋಹ ಮದ ಮಾತ್ಸರ್ಯ ಭಾವಮೆನಗಿಲ್ಲ ;
ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮಾದಿ ಮೋಕ್ಷ ನಾನಲ್ಲ ;
ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಾತ್ಮ ಶಿವ ನಾನು ನಾನು !

೧೦

ಪಾಪಪುಣ್ಯಗಳಲ್ಲ, ಸುಖದುಃಖವಲ್ಲ ;
ಮಂತ್ರತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲ, ವೇದ ಮಖವಲ್ಲ ;
ಭೋಜ್ಯ ಭೋಜನವಲ್ಲ, ಭೋಕ್ತ ನಾನಲ್ಲ ;
ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಾತ್ಮ ಶಿವ ನಾನು ನಾನು !

ಜಾತಿ ಭೇದಗಳಿಲ್ಲ, ಮೃತ್ಯು ಭಯವಿಲ್ಲ ;
ಜನ್ಮ ಮೃತ್ಯುಗಳಿಲ್ಲ, ತಂದೆತಾಯಿಲ್ಲ ;
ಬಂಧು ಸಖಿಲ್ಲ, ಗುರುಶಿಷ್ಯರಾರಿಲ್ಲ ;
ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಾತ್ಮ ಶಿವ ನಾನು ನಾನು !

೨೦

ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪನು ನಾ ನಿರಾಕಾರ ನಾನು !
ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಾತೀತ ಸರ್ವತ್ರ ನಾನು ;
ಕಾಲದೇಶಾತೀತ ವಿಶ್ವವಿಧು ನಾನು !
ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಾತ್ಮ ಶಿವ ನಾನು ನಾನು !

* ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತದ ಅನುವಾದ.

ಸಮಾಧಿ*

ಅಲ್ಲಿ ಶಶಿ ಸೂರ್ಯರಿಲ್ಲ;

ಅಲ್ಲಿ ನಿಶಿ ದಿನಗಳಿಲ್ಲ;

ಆ ಮಹಾ ಶೂನ್ಯದೊಳು

ಬಿಂಬಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮಹ!

ತೇಲುತಿದೆ ಛಾಯೆಯಂತೆ!

ಮೆಳೆಮನದ ಶೂನ್ಯದಲ್ಲಿ

ಅಚಿರಮಾದೀ ವಿಶ್ವವು

ಮುಳುಗುತಿದೆ ತೇಲುತಿದೆ

ಮುಳುಮುಳುಗಿ ತೇಲಿ ಸದಾ

‘ಅಹಮಸ್ಮಿ’ ಸೆಳವಿನಲ್ಲಿ!

೧೦

ಮೆಲುಮೆಲನೆ ಆ ಛಾಯೆಯೂ

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಗತಮಾಗೆ ತಾಂ

‘ನಾನಿಹೆನು’ ‘ನಾನಿಹೆನು’

ಎಂಬಾ ಪ್ರವಾಹವೊಂದೇ

ಪ್ರವಹಿವುದು ಬಿಡುವಿಲ್ಲದೆ!

ಅಹಹ! ಅದು ನಡೆಗೆಟ್ಟಿತು!

ಹೊನಲು ಮುಂಬರಿಯದಿಹುದು!

ಶೂನ್ಯ ತಾಂ ಶೂನ್ಯಗತ!

ವಾಙ್ಮನಾತೀತಮದು!

ಸಿದ್ಧನಿಗೆ ವೇದ್ಯಮಹುದು!

---

* ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರಿಂದ.

ನಾ ನಂಬಿದೆ

ನಾ ನಂಬಿದೆ!—

ಹೇಳಿದರು ಅವರೆಲ್ಲ
ನೀನು ಬರಿ ದೊರೆಯೆಂದು.

ನಾ ನಂಬಿದೆ.—

ಮಿಂಚಿಹುದು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ,
ಗುಡುಗಿಹುದು ದನಿಯಲ್ಲಿ,
ಕಾರ್ಮುಗಿಲು ಮೈಯಲ್ಲಿ;

ನೀ ರುದ್ರನೆಂದು!

ಭಯ ಭಕ್ತಿ ಬೇಕೆಂದು
ಕೈ ಮುಗಿಯಬೇಕೆಂದು

ನೀ ಬಂದ ಕಾಲದಲಿ

ಕಾಲ್ಗೆರಗು ಎಂದು.

೧೦

ನಾ ಕಾದು ನಿಂತಿದ್ದೆ,

ಎದೆ ನಡುಗಿ ಹೆದರಿದ್ದೆ,

ಏನೆಂತೋ ಎಂದು:

ನೀ ಬಂದೆ ದೂರದಲಿ

ಸುಂದರಾಕಾರದಲಿ;

ಶಾರದಾಕಾಶದಲಿ

ಬೆಳ್ಳುಗಿಲ ವೇಷದಲಿ.

ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಸೌಂದರ್ಯ,

ಜೈತ್ರ ಮಾಧುರ್ಯ!

ಮಿಂಚಿಲ್ಲ, ಗುಡುಗಿಲ್ಲ,

ಕಾರ್ಮುಗಿಲು ಇಲ್ಲ.

ನೋಡಿದರೆ ದೊರೆಯಲ್ಲ!

ನೀನೆನ್ನ ನಲ್ಲ!

೨೦

ಅಗ್ನಿಹಂಸ

ಕೈಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ ನಾ,
ಕಾಲ್ಗೈರಗಲಿಲ್ಲ ನಾ ;
ಬಿಗಿಯುಪ್ಪಿ ಮುತ್ತಿಟ್ಟು
ನಾ ನಂಬಿದೆ !
ಮೈ ಮರೆತು ಮುತ್ತಿಟ್ಟು
ನಾ ನಂಬಿದೆ !

೩೦

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಜನ್ಮಾಷ್ಟಮಿ

ರಾಕ್ಷಸ ಕಂಸನ ಮಧುರೆಯ ಮೇಲೆ
 ಘನ ಘೋರಾಂಧತೆ ಕವಿದಿತ್ತು ;
 ಮಿಂಚಿನ ಸಿಡಿಲಿನ ಮೋಡದ ಲೀಲೆ
 ತಿರೆಯ ಮೋರೆಯನು ತಿವಿದಿತ್ತು ;
 ಕೆರಳಿದ ಕೇಸರಿಯಂದದಿ ಗರ್ಜಿಸಿ
 ಗಾಳಿಯು ಭರದಲಿ ಬೀಸಿತ್ತು ;
 ಮುಗಿಲಿನ ಚಿವ್ವೊಡೆದಾಲಿಯ ಕಲ್ಲಳ
 ಕವಣೆಯವೋಲ್ ಮಳೆ ಸೂಸಿತ್ತು !
 ಘನಘೋರಾಂಧತೆ ಕವಿದಿತ್ತು ;
 ತಿರೆಯ ಮೋರೆಯನು ತಿವಿದಿತ್ತು ;
 ಗರ್ಜಿಸಿ ಗಾಳಿಯು ಬೀಸಿತ್ತು ;
 ಕವಣೆಯ ಕಲ್ಲಳೆ ಸೂಸಿತ್ತು ;
 ರಾಕ್ಷಸ ಕಂಸನ ಮಧುರೆಯ ಮೇಲೆ
 ಶತ ಶತಮಾನಗಳಾಚೆಯ ದೂರದ
 ದ್ವಾಪರ ಯುಗದಲ್ಲಿ !

೧೦

ಹೆದರಿದ ಹಕ್ಕಿಯಮರಿ ಹುದುಗಿತ್ತು
 ತಾಯಿಯ ರೆಕ್ಕೆಯಡಿ ;
 ಕೊಟ್ಟೆಗೆಯಲಿ ಕರು ಮೈಗರ್ದಿತ್ತು
 ಹಸುವಿನ ಹೊಟ್ಟೆಯಡಿ !

೨೦

ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದುದೆನೆ ತಲೆಯಲ್ಲಾಡಿ
 ತೂಗಿತು ಹೆಮ್ಮರ ಮುಡಿಗೆದರಿ ;
 ಕಿವಿ ಬಿರಿಯುವ ಸಿಡಿಲೆರಗಿದ ಹೊಡೆತಕೆ
 ನಡುಗಿತು ಜಗ್ಗನೆ ನೆಲವದುರಿ !
 ಮುಗಿಲಿನ ಹಾವಿನ ಮಿಂಚಿನ ನಾಲಗೆ
 ನೆಕ್ಕಲು ಕತ್ತಲೆಯಂ
 ಹಗಲಿಣುಕಿದವೊಲು ತೋರ್ದು ತೊಯ್ದಿಳಿ
 ತನ್ನಯ ಬತ್ತಲೆಯಂ !

ಅಗ್ನಿಹಂಸ

ಮತ್ತದೊ ಮುತ್ತಿತು ಕತ್ತಲಾಗ್ಗಿಡಿ;
ತೀವಿತು ಕುರುಡಂ ನೋಟದ ಬೀಡಿಗಿ!
ಆದರದೇನದೊ ಕತ್ತಲೆ ಡಲಲಿ
ಓ ತೇಲುತ್ತಿದೆ ಸೊಡರಕುಡಿ ?
ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಮಿಂಚಿನ ಹನಿಯಂದದಿ
ಇರುಳ್ವೆಣ್ ಮುಡಿಯಾ ರನ್ನಗಿಡಿ !

೩೦

ರಾಕ್ಷಸ ಕಂಸನ ಕಾರಾಗಾರದಿ
ಬಂಡೆಯ ಗೋಡೆಯ ಕಾರಾಗಾರದಿ
ಕಾವಲು ಬೇಲಿಯ ಕಾರಾಗಾರದಿ
ಮಿಣುಕುತ್ತಿದೆ ಹಣತೆಯ ದೀಪ :
ದೇವಕಿ ವಸುದೇವರ ಸಿರಿವಸಿರಿಂ
ಕಂಸನ ಪಾಪದ ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆಯಂ
ಸೊಣೆಯಲು ಜನಿಸಿದೆ ಶಿಶುರೂಪ !
ತಿಂಗಳೆಂಟರೊಳೆ ಹುಟ್ಟಿದೆ ಹಸುಳೆ
ಕಂಸನ ವಂಚಿಸಲೆಂಬಂತೆ!
ಹೊರಗಡೆ ಹೊಯ್ಯುತ್ತಿದೆ ಬಿರುಗಾರ್ಥಳೆ
ಶಿಶುವನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ.
ತಂದೆತಾಯಿಯರು ಮೋಹದ ಮೂರ್ತಿಯ
ಹಣತೆ ಬೆಳಕಿನಲಿ ನೋಡಿದರು ;
ನೆನೆದು ಭವಿಷ್ಯವ, ಮಗುವನು ಮುದ್ದಿಸಿ,
ರಕ್ಷಕನನು ಕೊಂಡಾಡಿದರು.

೪೦

“ ಪಾಪಿಗೆ ತಿಳಿದರೆ ಪೂವಡಿವಿಡಿದು
ಬೀಸುವನಯ್ಯೋ ಬಂಡೆಗೆ ಬಡಿದು !
ಏಳು ಗರ್ಭಗಳ ಸೀಳಾಡ್ ಕ್ರೂರಿ
ಕುದಿದಿಹನೆಂಟನೆಯದನೇ ಹಾರಿ !
ವಸುದೇವನೆ, ಪತಿದೇವನೆ, ಪೊರೆಯೈ ;
ಬೆಳಗಾಗುವ ಮೊದಲೆಂತೋ ಪೊರೆಯೈ ! ”

೫೦

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಜನ್ಮಾಷ್ಟಮಿ

ಮೊರೆಯಿಡುವಾ ಮಡದಿಯ ನುಡಿಗೇಳಿ,
ಕಣ್ಣೀರೂರಿಸಿ, ಕೆಚ್ಚನು ತಾಳಿ,
ತಾಯಿಯ ಬೆಚ್ಚನೆ ಬಟ್ಟೆಯ ಸುತ್ತಿ,
ಮೇಲೆದ್ದನು ಶಿಶುವನು ಎದೆಗೊತ್ತಿ.
ಹೊರಗಡೆ ಕತ್ತಲೆ, ಬಿರುಮಳೆ, ಗಾಳಿ :
ಕುಣಿದಳು ಇರುಳಿನ ಕಾಳಿ ಕರಾಳಿ !

೬೦

ನಿದ್ರಾದೇವಿಯ ವಕ್ಷವನಪ್ಪಿ
ಕಾವಲು ಬೆಚ್ಚನೆ ಮಲಗಿತ್ತು ;
ಏನಚ್ಚರಿ : ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೆ
ಬಾಗಿಲು ಮೆಲ್ಲನೆ ತೆರೆದತ್ತು.
ತಂದೆಯ ಮೋರೆಗೆ ಭರನೆ ಬೀಸಿತು
ತುಂತುರೂಡಿದ ಚಳಿಗಾಳಿ ;
ಲೆಕ್ಕಿಸದೇನನು ನುಗ್ಗಿದನಾತನು
ಕಗ್ಗತ್ತಲಬ್ಬವ ಸೀಳಿ !
ಕೆಸರಲಿ ನೀರಲಿ ಕಷ್ಟದಿ ನಡೆದು
ಯಮುನೆಯ ದಡವನು ಸೇರಿದನು ;

೭೦

ಮಿಂಚಿನ ಬೆಳಕಿಗೆ ಮಿಂಚುತ ಹರಿದಾ
ಕರ್ಪೂಸಲಿನ ನೀರ್ದಾರಿಯನು
ನೋಡಿದನೆವೆಯಿಕ್ಕದೆ : ಭಯವೇಕೆ ?
ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಹೊತ್ತವಗಳುಕೇಕೆ ?
ನಡೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ, ಓ ವಸುದೇವ !

ಸೃಷ್ಟಿನಿಯಮಗಳ ನಿಧಿಯಾದವನಿಗೆ,
ಪಂಚಭೂತಗಳ ವಿಧಿಯಾದವನಿಗೆ
ಹೊಳೆ ಮಲೆವುದೆ ಹೇಳು, ವಸುದೇವ ?

ಯಾರಿಗು ದಾರಿಯ ಬಿಡದಿಹ ಮಂದಿ
ದೊರೆಗರುಗಾಗುವರೆಂತಂತೆ

೮೦

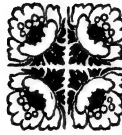
ಹನಿಹನಿಯೂ ಹಿಂಜರಿವುದು ಹೆದರಿ
ಸ್ವಾಮಿಗೆ ದಾರಿಯ ಬಿಡುವಂತೆ !

ಅಗ್ನಿಹಂಸ

ಇಂತಾಲೋಚಿಸಿ ನಡೆದನು ಮುಂದೆ :
ಬಗದೊಡೆಯನ ಅಡಿಪೊಂಕುವವರೆಗೆ
ನೀರಿಳಿಸದೆ ಸೆರೆಯೇದಾರ್ ತೊರೆಗೆ
ಬುನ್ನೈಂದಿತು ಮೈ ! ಪೊಂಕಿಗೆ ಹಿಂದೆ
ಸರಿದಳು ತರಳ ತರಂಗಿಣಿ ಯಮುನೆ !
ಸೆಡೆತಳು ಭಯಭಕ್ತಿಗೆ ರಯಗಮನೆ !
ದಾಂಟಲು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ತಂದೆ
ತುಂಬಿತು ಹೊಳೆ ಹಿಂದೆ !

೯೦

ಹೆದರದಿರಮ್ಮಾ ದೇವಕಿ, ತಾಯಿ :
ಕಂಸನ ಗಂಟಲ ಮುರಿಯುವ ಬಾಯಿ,
ಪಲ್ಲೆರೆದಿದೆ ಬಿದಿಬೇಂಟೆಯ ನಾಯಿ !
ನಂದಗೃಹದಿ ಕಂದನು ಸುಕ್ಷೇಮಿ ;
ತ್ರಿಭುವನ ಮೋಹನ ಧರ್ಮಸ್ವಾಮಿ ;
ಸಕಲಾತ್ಮರ ಪರಮಾರ್ಥಪ್ರೇಮಿ !

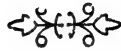
ತನುವು ನಿನ್ನದು

ತನುವು ನಿನ್ನದು, ಮನವು ನಿನ್ನದು,
ಎನ್ನ ಜೀವನ ಧನವು ನಿನ್ನದು,
ನಾನು ನಿನ್ನ ವಸಂಜೆ ಹೆಮ್ಮೆಯ
ಖುಣವು ಮಾತ್ರವೆ ನಿನ್ನದು !

ನೀನು ಹೊಳೆದರೆ ನಾನು ಹೊಳೆವೆನು ;
ನೀನು ಬೆಳೆದರೆ ನಾನು ಬೆಳೆವೆನು ;
ನನ್ನ ಹರಣ ಹರಣ ನೀನು, .
ನನ್ನ ಮರಣದ ಮರಣವು !

ನನ್ನ ಮನದಲಿ ನೀನೆ ಯುಕ್ತಿ,
ನನ್ನ ಹೃದಯದಿ ನೀನೆ ಭಕ್ತಿ,
ನೀನೆ ಮಾಯಾಪೋಹ ಶಕ್ತಿಯು,
ನನ್ನ ಜೀವನ ಮುಕ್ತಿಯು !

೧೦

ಯುಕ್ತಿ-ಭಕ್ತಿ

ನಿನ್ನ ಪಾದವೂಜೆಗೆಂದು
ಹೂವುಗಳನು ತಿರುದತಂದು
ಹಾದಿ ಬಳಿ ಬಿಸಿಲಿನಲಿ,
    ಓ ಮಧುರ ಚಿನ್ಮಯ
ಉದಯದಿಂದೆ ಬಿಡದೆ ಕಾದೆ.
ಕಾದೆ, ನೀನು ಬರದೆ ಹೋದೆ.
ನೋಡಿದರೆ ಬಟ್ಟಿತಿರೆ
    ಶೂನ್ಯ, ಕುಟಿಲ, ಮೃಣ್ಮಯ !

ಹೊತ್ತು ಮೂಡಿ, ಬೆಳೆದು, ಮಾಗಿ,
ಕತ್ತಲಿಳಿಯೆ ಸಂಜೆಯಾಗಿ,
ನಿನ್ನ ಹಳೆದು, ನಿನಗೆ ಮುಳೆದು,
    ಮರೆಯಲೆಳಸಿ ನಿನ್ನ ನು,
ಇತರ ಪಥಿಕ ಜನರ ಕರೆದು
ಹೂವುಗಳನು ಹರಿದು ಹರಿದು
ಕೊಡುತ ಬರಲು ಮಾಲೆ ಬರಿದು !
    ನುತಿಸಿ ನಡೆದರೆನ್ನ ನು.

೧೦

ಜನರ ನುತಿಗೆ ಹೆಮ್ಮೆವಡುತೆ
ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಅಡಿಯನಿಡುತೆ
ನಡೆಯುತ್ತಿರೆ ಕಂಡೆನಹಾ
    ನಿನ್ನ ಸ್ವರ್ಣ ರಥವನು !
ಆದರಯ್ಯೊ ಮಾಲೆಯೆಲ್ಲಿ
ವೂಜೆಯೆಸಗೆ ಹೂಗಳೆಲ್ಲಿ ?
ನಯನ ಧಾರೆಯಿಳಿದು ಸೋರೆ
    ನೋಡಿ ನಿಂತೆ ಪಥವನು !

೨೦

ಯುಕ್ತಿ-ಭಕ್ತಿ

ಮಿಂಚನೆಸೆದು ಗುಡುಗಿ ರಥವು
ಬರಲು ನಡುಗಿತೆನ್ನ ಪಥವು.
ಕಾಣ್ಣಿಗಾಗಿ ಕಂಬನಿಯನೆ
ಹಿಡಿದೆ ಬೊಗಸೆಗೈಯಲಿ!
ತಿರಿದ ಹೂವು ಕೊನೆಗೆ ವ್ಯರ್ಥ,
ಕರೆದ ಕಣ್ಣಿನೀರೆ ಅರ್ಥ!
ಯುಕ್ತಿ ತುದಿಗೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಗೆ
ಭಕ್ತಿ ಸಾರ್ಥಗೈಯಲಿ!

೩೦

ಪೂಜೆ

ಹರಕು ಬಟ್ಟೆ ತಿರುಕನಂತೆ
ಮನೆಯ ಮುಂದಕೆ
ನೀನು ಬರಲು ನಾನೆಂದೆ
“ಹೋಗು ಮುಂದಕೆ!”

ಹೊಳೆವ ಹೊನ್ನ ತಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ
ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳನು ಚೆಲ್ಲಿ
ಪೂಜೆಗೆಂದು ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ
ಗುಡಿಗೆ ಹೋದೆನು.
ಅಯ್ಯೋ, ಗುಡಿಯ ಪೀಠದಲ್ಲಿ
ಮೂರ್ತಿಯಿಲ್ಲ! ದೇವರಲ್ಲಿ?
ಹರಕು ಬಟ್ಟೆ ತಿರುಕನಲ್ಲಿ
ಲೀನವಾದನು!

೧೦

ನೆಭೃತಾ ದೇವತೆ*

ಮನುಜರಲಿ ದೇವತ್ವದಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಯಳಿದಿಲ್ಲ ;
 ಉಳಿದಿಹುದು ; ದಿನದಿನಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ; ಎಂಬುದಕ್ಕೆ
 ಸಾಕ್ಷಿ ಯಿದು : ದಶದಶ ಸಹಸ್ರಜನ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು
 ನೆರೆದಿಹುದು ಬಿಸಿಲಿನಲಿ, ಮಾನವ ಮಹಾತ್ಮನಿಗೆ
 ಗೌರವಾರಾಧನೆಯ ಸೈವೇದ್ಯವನು ಸಲಿಸೆ !
 ಇವನು ಕಲ್ಲನು ರೊಟ್ಟಿಮಾಡಿಲ್ಲ ; ಹುಲ್ಲಿನಲಿ
 ನಿಶಿತಾಸ್ತ್ರವನು ಮಂತ್ರದಿಂ ರಚಿಸಿ ದಾನವನ
 ಕೊಂದಿಲ್ಲ ; ಅರ್ಧನರ ಅರ್ಧಮೃಗ ರೂಪದಲಿ
 ಕಂಭವನ್ನೊಡೆದು ಗುಡುಗುಡಿಸಿ ಮೂಡಿದನಿಲ್ಲ ;
 ದಶಶಿರನ ಕೊಂದಿಲ್ಲ ; ಚಕ್ರಧರನೂ ಅಲ್ಲ. ೧೦
 ಅದ್ಭುತ ಪವಾಡಗಳ, ಅಘಟಿತ ವಿಚಿತ್ರಗಳ
 ಗೋಚಿಗಿವನೆಂದಿಗೂ ಹೋಗುವಾತನೆ ಅಲ್ಲ !
 ಮತ್ತಾವ ದೇವತ್ವದೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ನೆರೆದಿಹರ್
 ಇನಿತು ಮನುವಂಶಜರ ? ಸೋಡಲೆಂದೆಂಬಿಯೇನ್ ?
 ಆನೆಯಂಬಾರಿಗಳ ರಾಜರೈಸಿರಿಯಿಲ್ಲ ;
 ಇವನು ಸುಂದರನಲ್ಲ ; ಯುವಕನಂತೂ ಅಲ್ಲ ;
 ಮುದುಕನಾಗಿಹನು ; ಹುಲ್ಲುಗಳುದುರಿ ಬಾಯಿ ಬರಿ
 ಬೋಡಾಗಿಹುದು. ಇವಗೆ ಚೆಂದುಟಿಯ ಚೆಲುವಿಲ್ಲ ;
 ಕಮಲಾಕ್ಷಿನಿವನಲ್ಲ. ಮತ್ತೇಕೆ ? ಮೃದುಮಧುರ
 ವಾಗ್ವಿಲಾಸಕೆ ಸೋತು ಎಂಬಿಯೇನ್ ? ಅದು ಸುಳ್ಳು ! ೨೦
 ಇವನ ದನಿ ದೂರಕ್ಕೆ ಕೇಳಿಸದು ; ಮಾತಿನಲಿ
 ರಸಿಕತೆಯ ಬೆಡಗು ಬಿಂಕಗಳಿಲ್ಲ ; ಓಜಸ್ಸು
 ಎನ್ನಾಸ ವೈಖರಿಗಳಿಂತಿಲ್ಲ ; ವಿಷಯವೋ
 ಬೀದಿಗುಡಿಸುವ ಜಾಡಮಾಲಿಗಳ ಕುರಿತದ್ದು !
 ಹಿಮಗಿರಿಯ ಭವ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್, ಗಗನವನೆ
 ಚುಂಬಿಪ ತುಪಾರಮಯ ಗಿರಿಶಿರ ತರಂಗಗಳ
 ರಮಣೀಯ ಕಮನೀಯ ಭೀಷ್ಮ ಸಂಮ್ಮೋಹವನ್
 ಕುರಿತಿವನು ನುಡಿವನಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಸಾಗರದ

* ಹರಿಜನೋದ್ಧಾರಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಗಾಂಧಿಜಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ರಚಿಸಿದ್ದು.

ಸುಂದರ ಸುನೀಲ ಸಲಿಲದ ಸೃತ್ಯ ಮಹಿಮೆಯನ್
ಮಾತಿನಲಿ ತೋರಲೆಳಸುವ ವಾಗ್ಮಿಯಿವನಲ್ಲ.
ಜೈತ್ರ ವೈಶಾಖಾದಿ ಮಾಸಗಳ, ಪುಷ್ಪಗಳ,
ಪಕ್ಷಿಗಳ, ತರುಲತಾ ಗುಲ್ಮಗಳ, ವರ್ಷಗಳ
ಕುರಿತು ಮಂಜುಳ ಶೈಲಿಯಲಿ ವರ್ಣಿಸುವ ಸರಸ
ಕಾವ್ಯರ್ಷಿಯಿವನಲ್ಲ. ಇವನು ಹೇಳುವ ವಿಷಯ,
ಇವನ ಮೇಣ್ ಇವನ ಮಾತಿನ ತೆರದಿ, ದಿನದಿನದ
ಸರಳ ಸಾಧಾರಣದ ಬಡಹೊಟ್ಟೆ ವಾಡಿನದು !

೩೦

ಆದರೂ ದರ್ಶನಕೆ ಮುತ್ತಿಹರು ಮಾನವರು,
ಜೇನುಹಲ್ಲೆಗೆ ಜೇನುಹುಳು ಕವಿಯುವಂದದಲಿ,
ಐಸಿರಿ ಪವಾಡ ವಾಗ್ಮಿತೆಗಳನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ,
ಪ್ರೇಮ ಸತ್ಯಾಹಿಂಸೆ ಸಮತೆಗಳನಾಚರಿಸಿ,
ಬೋಧಿಸುವ ಸಾಧಿಸುವ, ಜನರನೆಚ್ಚ ರಗೊಳಿಪ
ಸರಳ ಜೀವನದ ದೇವತ್ವದಾರಾಧನೆಗೆ !

೪೦

ವೈಚಿತ್ರ್ಯವನೆ ದೇವರೆಂದೆಂಬುವಾ ಕಾಲ
ಒಂದಿತ್ತು. ಮತ್ಸ್ಯಕೂರ್ಮಾದಿ ನರಸಿಂಹರನು
ಭಯ ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಪೂಜಿಸುವ ಕಾಲವೊಂದಿತ್ತು.
ರಾಜದರ್ಪದಲಿ, ಅಧಿಕಾರದಲಿ, ಕ್ರೌರ್ಯದಲಿ,
ಶಕ್ತಿ ಬಲ ಯುಕ್ತಿ ಸಿರಿ ಮೇಣ್ ಅಹಂಕಾರದಲಿ
ದೇವತ್ವವನು ಕಾಣುವಾ ಕಾಲವೊಂದಿತ್ತು.

ಆ ಅನಾಗರಿಕ ಮಾನವ ದೇವಭಾವಗಳ್

ಇಂದು ದೂರಾಗುತ್ತಿವೆ. ಮಾನವನ ಅಭ್ಯುದಯ
ಶ್ರೀಯಸ್ಸುಗಳಿಗಾಗಿ ನೊಂದವರ್, ಬೆಂದವರ್,
ಮನುಜರಂತೆಯೆ ಬಾಳಿ ಹೋರಾಡಿ ಸಂದವರ್,
ರಾಜ್ಯ ಭೋಗ ತ್ಯಾಗದಮಲ ವೈರಾಗಿಗಳ್,
ಮನುಜ ತನುಜರ್ ಇಂದು, ಕ್ರಿಸ್ತ ಬುದ್ಧಾದಿಗಳೆ,
ಮಾನವರ ಪೂಜೆಗೌರವಗಳನು ಕೈಕೊಳ್ಳ
ದೇವತೆಗಳಾಗುವಾ ಕಾಲವೈತಂದಿಹುದು.

೫೦

ಋಜುದೃಷ್ಟಿ ದೊರೆಕೊಳಲ್ ಮೂರು ಯುಗಗಳ್ ಕಳೆದು
ಕಲಿಕಾಲ ಬೇಕಾಯ್ತು ! ಧನ್ಯ, ಕಲಿಯುಗ, ಧನ್ಯ !

ನಿನ್ನಿಚ್ಛೆಯಪ್ಪನ್ನೆಗಂ

ನನ್ನಾಸೆ ನಿನ್ನಿಚ್ಛೆಯಪ್ಪನ್ನೆಗಂ
ಸಲ್ಲದಿರಲಿ ;

ನನ್ನ ಸಾಹಸ ನಿನ್ನ ದಪ್ಪನ್ನೆಗಂ
ಗೆಲ್ಲದಿರಲಿ.

ಗೆಲ್ ಆಹಂಕಾರವನೆ ಬಲಿವನ್ನೆಗಂ
ಸೋಲೆ ಬರಲಿ ;

ಸುಖ ನಿನ್ನ ಮರೆವಂತೆ ಮಾಳ್ಪನ್ನೆಗಂ
ದುಃಖವಿರಲಿ.

ನನ್ನಿಷ್ಟದಿಷ್ಟ ನೀನಪ್ಪನ್ನೆಗಂ
ಕಷ್ಟ ಬರಲಿ ;

ಲಾಭ ಗುರುಲಾಭ ನೀನಪ್ಪನ್ನೆಗಂ
ನಷ್ಟ ಬರಲಿ !

೧೩

ತೇನ ವಿನಾ

ತೇನ ವಿನಾ ತೇನ ವಿನಾ
ತೃಣಮಪಿ ನ ಚಲತಿ ತೇನ ವಿನಾ.
ಮಮತೆಯ ಬಿಡು, ಹೇ ಮೂಢಮನಾ,
ಮೂಢಮನಾ, ಹೇ ಮೂಢಮನಾ !

ರವಿಗಿಲ್ಲದ ಭಯ, ಶಶಿಗಿಲ್ಲದ ಭಯ,
ತಾರಾನಿವಹಕೆ ಇರದ ಭಯ,
ನಿನಗೇತಕೆ ಬಿಡು, ಅಣು ! ಶ್ರದ್ಧೆಯನಿಡು ;
ನಿನ್ನ ನೆ ನೈವೇದ್ಯವ ನೀಡು !
ತೇನ ವಿನಾ . . . .

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯು ಕಯ್, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯು ಕಾಲ
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯು ಕಣ್ ತಾನಾದ
ಸತ್ ಚಿತ್ ಶಕ್ತಿಯ ಆನಂದವಿರಲ್
ಬಿಡು ಏತಕೆ ನಿನಗೆ ವಿಷಾದ !
ತೇನ ವಿನಾ . . . .

೧೦

ಶತಮಾನ ಸಂಧ್ಯೆ

ಫಾಲ್ಗುಣದಿ ಕುಂಕುಮ ಭವಿ
ದಂತೂ ಹರಿದಂತದಲಿ
ದಿಜ್ಞಾ ರಿಯ ಶುಭವಾರಿಯು
ಸಂಸೇಚನೆಯಂದದಲಿ
ಶೋಭಿಸುತಿದೆ, ರಂಜಿಸುತಿದೆ,
ಮೋಹಿಸುತಿದೆ ಕಣ್ಮನವ !
ನಿರ್ಜರ ರಸ ನಿರ್ಝರದಲಿ
ಮಾಯಿಸುತಿದೆ ಕವಿ ತನುವ !

ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳಾಶ್ರಮದಾ
ನವಭವನದ ಸೃಷ್ಟಿಯಲಿ
ಕಲ್ಲೊಡೆಯುತ ಮಣ್ಣೊಗೆಯುತ
ಇಹರವರಾ ದೃಷ್ಟಿಯಲಿ
ಹೊಂಛೂಳಿಯ ಮುಗಿಲಾಳಿಯ
ಫಾಲ್ಗುಣದೀ ಸುರಸಂಧ್ಯೆ
ಮೆರೆದದು ತಾಂ ಮೆರೆಯದವೊಲೆ,
ರಸಶಿಶುವಿಲ್ಲದ ವಂಧ್ಯೆ !

೧೦

ನವ ವಿದ್ಯುಮರಜ ರಕ್ತಿಮ
ಗಗನಾಂಬುಧಿ ಪಾರದಲಿ
ಕರವಿಲ್ಲದ ದಿನಕರ ತಾಂ
ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಗ್ವಾರದಲಿ
ತೈಭುವನದ ದೇವಾಲಯ
ದೇವತೆಯೊಲು ರಾಜಿಸಿರೆ
ನಾಂ ಗೈಯುವ ಗುಡಿಯಾವುದು
ಹೊಯ್ ಕಯ್ ಮೇಣದಕೆ ದೊರೆ ?

೨೦

ಗತವಂದಿಗೆ ಶತಮಾನಂ
ನೀನುದಯಿಸಿ, ಗುರುದೇವ ;

ಅಗ್ನಿ ಹಂಸ

ಮತಿಹೀನತೆ ಮತಕಲಹಂ
ಗತಿಸವು ಮೌಢ್ಯದ ಭಾವ !
ಬಹುದೂರದ ಬಂಗಾಳದ
ಕಲ್ಕತ್ತಾದಿ ನೀನಂದು
ಎಸೆಗಿದ ತಪಕಾಂ ಧ್ಯಾನಿಪೆ
ಮೈಸೂರಲಿ ನಿಂತಿಂದು !

೩೦

ನರ ಹೃದಯದ ಬಿಸಿ ರಕ್ತದ
ಬಾಯಾರಿಕೆ ಆರಿಲ್ಲ ;
ದಾರಿದ್ರ್ಯದ ಕರುಳಿರಿಯುವ
ಧನದಸಿಮೋನೆ ಮಾಸಿಲ್ಲ ;
ಪಲ್ಲಿರಿದಿದೆ ಕ್ರೋಧದ ಮುಖ,
ನಖವೆತ್ತಿದೆ ಕಾರ್ಪಣ್ಯ ;
ನರಳುತ್ತಿದೆ ಲೋಕದ ಸುಖ,
ಹೆಡೆಯೆತ್ತಿದೆ ದೌರ್ಜನ್ಯ !

೪೦

ಜನ ಕಂಡರೆ ಜನ ಹೆದರಿದೆ ;
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯು ಸಂದೇಹ !
ಶಾಂತಿಯ ಪರದೆಯ ಹಿಂಗಡೆ
ಕ್ರಾಂತಿಯ ರಣ ಸನ್ನಾಹ !
ನರ ನೀಚತೆ ಮಾರೀಚತೆ
ದೇಶಪ್ರೇಮದ ನೆವದಿ
ದಂಷ್ಟ್ರಾಶ್ರಿತ ರಾಷ್ಟ್ರಂಗಳ
ಅಸು ಹಿಂಡುತ್ತಿದೆ ಜವದಿ !

ಹೇಳೀನದೊ ಪಶ್ಚಿಮದೆಡೆ
ರಂಜಿಸ ರಕ್ತಜ್ವಾಲೆ ?
ಉನ್ನಾದದ ರಣಮೋದದ
ಮದ್ದಿನ ಗುಂಡಿನ ಲೀಲೆ !
ಮದಮತ್ತರ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ
ಎದೆಗೊಬ್ಬನ ನೆಣಸೊಕ್ಕು

೫೦

ಶತಮಾನ ಸಂಧ್ಯೆ

ಹೊತ್ತುತ್ತಿಹುದದಿಂದಲೆ
ಧಗಿಸಿದೆ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕು !

ಸಂಪತ್ತಿದೆ; ಎದ್ದತ್ತಿದೆ;
ಕೈಸೇರಿದೆ ವಿಜ್ಞಾನ.
ವಿಷಯಾಗ್ನಿ ಗೆ ಸುಖದಾಸೆಯ
ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯ ಪಾನ !
ಭುಗಿಭುಗಿಲೆನೆ ಧಗಧಗಿಸಿದೆ
ರಣರೋಷದ ಕಂಗಿಚ್ಚು ;
ಹಲ್ಮೆಸದಿದೆ, ಜಿಲ್ಲೆತ್ತಿದೆ,
ಸಂಗ್ರಹಗೈಯುವ ಹುಚ್ಚು !

೭೦

ಕಾಲವ ದೇಶವನಳೆವರು ;
ಆಕಾಶವ ತೂಗುವರು.
ಅತಿ ದೂರದ ಸಕ್ಷತ್ರಕೆ
ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಿ ಸಾಗುವರು.
ಭುವಿಗರ್ಭಕೆ ರವಿಗರ್ಭಕೆ
ನೀಹಾರಕೆಗೂ ಹೊಕ್ಕು
ನೆತ್ತದ ಕರುಳನೆ ಕಿತ್ತಿದೆ
ವಿಜ್ಞಾನದ ರಣಹದ್ದಿನ
ನೆತ್ತರು ಬಸಿಯುವ ಕೊಕ್ಕು !

೭೦

ನೋಣಮಾಸೆಯ ಹುಳುಹೆಜ್ಜೆಯ
ಎಣಿಸುವ ಬಿಜ್ಜೆಯ ಬಲ್ಲ ;
ತನ್ನಾತ್ಮವ ತಾನರಿಯುವ
ಸಾಧನೆಯೊಂದನು ಬಲ್ಲ !
ಅನ್ವೇಷಣೆ! ಅನ್ವೇಷಣೆ!
ಸುಖಸುಖ ಪುರಸತ್ತಿಲ್ಲ !
ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದೂ
ಕಡೆಗೇನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

೮೦

ಅಗ್ನಿ ಹಂಸ

ಇಹವಿಲ್ಲದೆ ಪರವಿಲ್ಲದೆ
ತೊತ್ತಾಗಿಹ ಶೋಷ್ಯರಿಗೆ,
ನಡತೆಗೆ ಸ್ಮೃತಿ, ಚಿಂತೆಗೆ ಶ್ರುತಿ
ದೇವರೆ ಗತಿ ಪ್ರಾಚ್ಯರಿಗೆ!
ನೀನುದಿಸಿದ ಈ ದೇಶವೊ
ಕ್ಷುದ್ರದ ಛಿದ್ರದ ಬೀಡು :
ದಿವ್ಯಾತ್ಮರ ಸಂದೇಶಕೆ
ಕಾಡೊಳು ಹಾಡಿದ ಪಾಡು !

ಕವಿ ಹೃದಯದ ಓ ವೀಣೆಯೆ,
ರೋದಿಸೆ ಎತಕ್ಕಿಂತು ?
ಕೊರಗುತ್ತಿಹೆ, ಮರುಗುತ್ತಿಹೆ,
ನಿಡುಸುಯ್ಯುವೆ ಎಕಿಂತು !
ಗುರುದೇವನ ಶತಮಾನದ
ಉತ್ಸವಕಿದೆ ರಸಗಾನ ?
ನಿಷ್ಕಲಮೇಂ ಶತವರ್ಷದ
ಗುರುದೇವನ ಶತಮಾನ ?

೯೦

ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯು ಮಲಯಾದ್ರಿಯು
ತುಹಿನಾದ್ರಿಯು, ವಿಂಧ್ಯ,
ಇರುವಂತೆಯೆ ಸಾರ್ಥಕಮಾ
ಶತಮಾನದ ಸಂಧ್ಯೆ.
ಗುರುದೇವನ ಜೈತನ್ಯಕೆ
ನನ್ನ ದ್ವಾರವೆ ಸಾಕ್ಷಿ !
ನನ್ನಂತೆಯೆ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ
ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರವು ಸಾಕ್ಷಿ !

೧೦೦

ಮನವೆಮ್ಮದು ಎತ್ತರಿಸಿದೆ ;
ಎದೆಗಾಗಿದೆ ಔದಾರ್ಯ.
ಕೈಗೂಡಿದೆ ಶತಮತಗತ
ಧರ್ಮಸಮನ್ವಯ ಕಾರ್ಯ.

ಶತಮಾನ ಸಂಧ್ಯೆ

ಪರಮಾತ್ಮನ ಅಸ್ತಿತ್ವದಿ
ರಸಪೂರ್ಣಾಸ್ತಿಕ ಬುದ್ಧಿ ;
ಇಂದ್ರಿಯ ಸಂಯಮ ವಿಷಯದಿ
ಹೃಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಪರಿಶುದ್ಧಿ !

೧೧೦

ಯುಗಯುಗಯುಗದತಿ ಕಷ್ಟದಿ
ಜಡವನು ಜಯಿಸಿತು ಜೀವ ;
ಬಹುತಪದಿಂದಾ ಜೀವಕೆ

ಬಂದುದು ಮಾನವ ಭಾವ.
ಯುಗ ಯುಗ ಬೇಕೀ ಮನುಜತೆ
ಮಾನವತನವನೆ ಮೀರಿ
ದೇವತ್ವವ ಸಂಪಾದಿಸೆ
ಸಂಯಮ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೇರಿ !

೧೨೦

ಇಳಿತಂದುದು ಈ ಭೂಮಿಗೆ
ಅವತಾರದ ಮೇಲವತಾರ !
ಆದುದ್ಧಾರಕೆ ಸಾವಿರ
ಮಡಿಯಿಹುದಾಗುವ ಉದ್ಧಾರ !
ಮೊದಲಿಲ್ಲದ ತುದಿಯಿಲ್ಲದ
ಕಾಲದ ಬಾಳೊಳು ಶತಮಾನ
ಎಂಬುದು ಒರಿ ಕಣ್ಮಿಟುಕದು !
ಅದರಿಂ ಸಲ್ಲದು ದುಮ್ಮಾನ !

ಯುಗಚಕ್ರವ ಮುನ್ನೂಂಕಲು
ಇದೆ ಗುರುದೇವನ ಶಕ್ತಿ ;
ನಮಗಿಂದಿಗೆ ಬೇಕಾದುದು
ಉದ್ಧಾರದ ಆಸಕ್ತಿ.
ಮತಿವಂತನೆ, ಓ ಮಾನವ,
ಕಟಿಬಂಧನಗೈ, ನಿಲ್ಲು !
ಯುಗದೊಳ್ಳಿಗೆ ಜಗದೊಳ್ಳಿಗೆ
ನಿನ್ನೊಳ್ಳನೆ ನೀಂ ಗೆಲ್ಲು !

೧೩೦

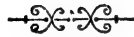
ಅಗ್ನಿಹಂಸ

ಅದೊ ನೋಡದೊ ಮುಳುಗುತ್ತಿದೆ
ಶತಮಾನದ ಸಂಧ್ಯೆ ;
ಅದರೊಡನೆಯೆ ಮುಳುಮುಳುಗಲಿ
ಎದೆಗೇಡಿನ ಪಂದಿ !
ಮತ್ತೆರಡನೆ ಶತಮಾನಂ
ನಾಳೆಯ ಹೊತ್ತಾರೆ
ಮೂಡುತ್ತದೆ, ಹೊಸಚೇತನ
ಎತ್ತೆತ್ತಲು ತೋರೆ !

೧೪೦

ಬಾ ಬೇಗನೆ, ರವಿದೇವನೆ,
ನವಶತಮಾನದ ದೂತ !
ಹೊಸ ಬಾಳಿಗೆ ತಳಿರಾಗಿಸು,
ಸವಯುಗ ಜೈತ್ರದ ಚೇತ !
ದನಿಗೈಯಲಿ ಜಗದದೆಯಲಿ
ಖಗಕುಲ ಸವಸುಗೀತ !
ಹೊರಕೊಮ್ಮಲಿ ಸಂಸುಧನದಿ
ಕವಿಗಾನದ ಸವನೇತ !

೧೪೧

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರಿಗೆ

ಪ್ರಾಚ್ಯವಾಶ್ವಾತ್ಯ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ ಖನಿಗಕಲಿ
 ತೋಳತೋಳಲಿ ಹುಡುಕಿ ಬಹುವಜ್ರಗಳನಾಯ್ದು ನಾಂ
 ಶ್ರೀಮಂತನಾಗಿದೊಡಂ, ಹೇ ಪೂರ್ಣಯೋಗೀಂದ್ರ,
 ಕೊನೆಗೆ ನಿನ್ನೀ ಮೇರುಕೃತಿಯ* ದರ್ಶನ ಶಿರದ
 ಮೇರುವುನ್ನತಮತಿಯ ಮಾನಸ ಸರೋವರದಿ
 ಪೂರ್ಣತೃಪ್ತಿಯನೀಂಟಿ ಶಾಂತವಾದುದು ನನ್ನ
 ಧೀತೃಷ್ಣೆ. ಬುದ್ಧಿ ತಣೆವನ್ನೆಗಂ ಸಿದ್ಧಿ ತಾಂ
 ಸಂದಿಗ್ಧಮೈಸೆ? ಮತಿಯನುಮತಿಯ ಸಾಧನೆಗೆ
 ಅಗ್ನಿ ಸೋಪಾನಂ : ಆ ಜ್ಞಾನದಿಂ ಮೇಲಲ್ತಿ, ಪೇಳ್,
 ದಿವ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ!

ಹೃದಯಕೆ ತೃಪ್ತಿಯಂ ತಂದ
 ಗುರುದೇವ ಪರಮಹಂಸನ ಸಮನ್ವಯ ಧೃಷ್ಟಿ,
 ಮರ್ತ್ಯತತ್ತ್ವದ ಮನೋಮಯದ ರೀತಿಯೊಳಿಂದು
 ತಾನಾಯ್ತು ತಾರ್ಕಿಕ ಸಮರ್ಪಕಂ, ನಿನ್ನ ಈ
 ಲೋಕಲೋಕಂಗಳಂ ಲೋಕಾಂತರಂಗಳಂ
 ತನ್ನ ಮುಷ್ಟಿಯೊಳಾಂತ ಪೂರ್ಣಧೃಷ್ಟಿಯ ಕೃತಿಯ
 ದರ್ಶನದಿ : ಬುದ್ಧಿ ತಿಮಿರಂ ಮಾಣ್ಣದಿನ್ನೆನಗೆ!
 ಸಿದ್ಧಿ ಸೂರ್ಯೋದಯಕೆ ಜೈತ್ಯಾಕ್ಕೆ ಪಕ್ಷ್ಯಂಗಳಂ
 ತೆರೆದು ಗರಿಗೆದರಿರುವ ನನ್ನಾತ್ಮಪಕ್ಷೀಂದ್ರನಂ
 ದಿಕ್ಕು ಕೆಡದಂತೆ ಮಿಂಚುಂಜಿರಕ ದೀಪ್ತಿಯಿಂ
 ಸನ್ನೆ ಗೆಯಾಶ್ವೀರ್ವದಿಸು, ಓ ಗುರುವೆ, ಗುರುದೇವ
 ಪರಮಹಂಸನ ಶಿವಾನಂದ ಚರಣಾಬ್ಜಕೆ!

೧೦

೨೦

"The Life Divine".

ॐ

ಅಂತರತಮ ನೀ ಗುರು

ಅಂತರತಮ ನೀ ಗುರು,

ಹೇ ಆತ್ಮತಮೋಹಾರಿ !

ಜಟಿಲ ಕುಟಿಲತಮ ಅಂತರಂಗ ಬಹು

ಭಾವ ವಿಸಿನ ಸಂಚಾರಿ,

ಅಂತರತಮ ನೀ ಗುರು,

ಹೇ ಆತ್ಮತಮೋಹಾರಿ !

ಜನುಮ ಜನುಮ ಶತಕೋಟಿ ಸಂಸ್ಕಾರ

ಪರಮ ಚರಮ ಸಂಸ್ಕಾರಿ,

ಅಂತರತಮ ನೀ ಗುರು,

ಹೇ ಆತ್ಮತಮೋಹಾರಿ !

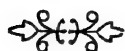
ಪಾಪ ಪುಣ್ಯ ನಾನಾ ಲಲಿತ ರುದ್ರ ಲೀಲಾ

ರೂಪ ಅರೂಪ ವಿಹಾರಿ,

ಅಂತರತಮ ನೀ ಗುರು,

ಹೇ ಆತ್ಮತಮೋಹಾರಿ !

೧೦

ನಿನ್ನ ಪದ ಕಮಲದಲಿ

ನಿನ್ನ ಪದಕಮಲದಲಿ ಮನೆಮಾಡಿರುವ ನನಗೆ
ಆ ಸ್ಥಾನ ಈ ಸ್ಥಾನ ಎಲ್ಲವಾಸ್ಥಾನ!
ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಎನಲೇನು? ನೀನೆ ಅಡಿಯಿಡುವಲ್ಲಿ
ದಿವ್ಯ ಪದವಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನಾವಮಾನ ?

ಬಿಟ್ಟುಗಳನೇರುವೆಯೋ ? ಕಣಿವೆಗಳನಿಳಿಯುವೆಯೋ ?
ಕೆಸರುಸುಬುಗಳೊಳಾಡಿ ವಿಹರಿಸೆಯೋ ನೀನು ?
ಇಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಲ್ಲಿ ಚರಿಸದಿರಿಸಲು ನನಗೆ
ನಿನ್ನ ಲೀಲೆಗೆ ಗೆರೆಯನೆಳೆವ ಹಕ್ಕೇನು ?

ಎಲ್ಲಿ ನೀ ಪದವಿಡುವೆ ಅಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪದವಿ ;
ನಿನ್ನ ಪದವಲ್ಲದಾ ಪದವಿಯೂ ಹೀನ.
ನಿನ್ನ ಡಿಯ ಪುಡಿಯ ಬಡತನವೆ ಕಡವರ ಕಣಾ :
ನಿನ್ನ ಡಿಗೆ ದೂರವರೆ ಧನಿಕನೂ ದೀನ ?

೧೦

ಹಾರೈಸು

ಹಾರೈಸು ಹಾರೈಸು ಹಾರೈಸು, ಜೀವ :
ಹಾರೈಸು ನೀನಾಗುವೆನೆ ಗಂ ದೇವ !

ಹಾರೈಸಿ ಹಾರೈಸಿ ಹಾರೈಸಿ
ಆನ್ನ ತಾನಾದುದೈ ಪ್ರಾಣ ;
ಹಾರೈಸಿ ಹಾರೈಸಿ ಹಾರೈಸಿ
ಹಾರಿದುದೊ ನೀರಧಿಯ ವಿನಾ !
ಹಾರೈಸಿ ಹಾರೈಸಿ ಹಾರೈಸಿ
ಪ್ರಾಣಿಗುದಿಸಿತು ಮನೋಜ್ಞಾನ ;
ಹಾರೈಸಿ ಹಾರೈಸಿ ಹಾರೈಸಿ
ಸಿದ್ಧಿಯಾಯಾತ್ಮವಿಜ್ಞಾನ !—

೧೦

ಹಾರೈಸಿ ಹಾರೈಸಿ ಹಾರೈಸಿ
ಹಸುರನುಸುರ್ದವೊ ಕಲ್ಲುಮಣ್ಣು ;
ಹಾರೈಸಿ ಹಾರೈಸಿ ಹಾರೈಸಿ
ಕುರುಡುಜಡಕುದಿಸಿತಯ ಕಣ್ಣು !
ಹಾರೈಸಿ ಹಾರೈಸಿ ಹಾರೈಸಿ
ಚಿತ್ ಉರುಳ್ಳುದು ಸತ್ತಿಸುರುಳಿ ;
ಹಾರೈಸಿ ಹಾರೈಸಿ ಹಾರೈಸಿ
ಮೃತ್ ಅರಿಸ್ವದೊ ಅತ್ತಿ ಮರಳಿ !

ಶ್ರೀಗುರು ಚರಣಕೆ

ತುಳಿ ! ತುಳಿ ! ಹತ್ತಿ ತುಳಿ !
ಮತ್ತೆ ತುಳಿ, ಒತ್ತಿ ತುಳಿ,
ಅಹಂಕಾರವಳಿಯಲಿ !
ನಾನು ಎಂಬುದೆಲ್ಲ ಉದುರಿ
ನೀನು ಮಾತ್ರ ಉಳಿಯಲಿ !

ಹೆಡೆಪೆಡೆಗಳೆನೆಡಿಬಿಡದೆಯೆ
ಕಾಳೀಯನ ತುಳಿದಂದದಿ
ಗೋವಿಂದನ ಚರಣ
ತನ್ನ ನಿಸ್ತೂ ವಿಷ ವಮನದಿ
ನನ್ನಂತಃಕರಣ
ಮಮತಾಫಣಿ ಲಯಹೊಂದುತೆ
ಬರಲಮ್ಮತದ ಮರಣ !

೧೦

ತುಳೀ ಹತ್ತಿ ! ತುಳೀ ಒತ್ತಿ !
ಅಹಂಕಾರವಳಿಯಲಿ !
ನನ್ನ 'ಸತ್ತದೆಲ್ಲ ಸತ್ತು
ನಿನ್ನ ಸೊತ್ತು ಉಳಿಯಲಿ !

ಆಕ್ರಮಿಸು

ಆಕ್ರಮಿಸು ಬಂದೆನ್ನ ಅಲ್ಪತ್ವಮಂ,
ಓ ಅನಂತ,
ಬಾಳರಳಿ ಬರ್ದುಕುರುಳಿ ಸಿದ್ಧಿಸುವವೋಲ್
ನಿರ್ದಿಗಂತ !
ಏಳು ಕಡಲುಗಳೆದ್ದು ಗಿರಿಶಿಖರವೇಳನೂ
ಅವ್ವಳಿಸುವೋಲ್,
ಏಳು ಶಿಖರಗಳೆರಗಿ ಕಡಲೇಳರಾಳವೂ
ತಳಮಳಿಸುವೋಲ್ ;
ಆಕ್ರಮಿಸು ಬಂದೆನ್ನ ಅಲ್ಪತ್ವಮಂ,
ಓ ಅನಂತ.—

೧೦

ಪಾತಾಳದಿಂದಂಬರಕೆ ಹೆಡೆಯೆತ್ತುವೋಲ್
ಅಗ್ನಿ ಶೇಷ,
ಕೋಟಿವದ್ವುಜ್ಜಿಹ್ವೆಗಳ್ ತಿವಿಯೆ ತವಿವಂತೆವೋಲ್
ತಿವಿರದೋಷ,
ಪಾವೊಡವೆ, ಬಿಂಕೆಗಣ್, ಗಂಗೆಮುಡಿ, ಓ ಬಾರ,
ವೋಮಕೇಶ !—
ಆಕ್ರಮಿಸು ಬಂದೆನ್ನ ಅಲ್ಪತ್ವಮಂ
ಓ ಅನಂತ.

ಮುಚ್ಚು ಮರೆಯಿಲ್ಲದೆಯೆ

ಮುಚ್ಚು ಮರೆಯಿಲ್ಲದೆಯೆ ನಿನ್ನ ಮುಂದೆಲ್ಲವನು
ಬಿಚ್ಚಿ ಡುವೆ, ಓ ಗುರುವೆ, ಅಂತರಾತ್ಮಾ :
ನಾಕವಿದೆ, ನರಕವಿದೆ ; ಪಾಪವಿದೆ, ಪುಣ್ಯವಿದೆ ;
ಸ್ವೀಕರಿಸು, ಓ ಗುರುವೆ, ಅಂತರಾತ್ಮಾ !

ರವಿಗೆ ಕಾಂತಿಯನೀವ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣೀಕ್ಷಿಸಲು
ಪಾಪ ತಾನುಳಿಯುವುದೆ ಪಾಪವಾಗಿ ?
ಗಂಗೆ ತಾನುದ್ಭವಿಸ ನಿನ್ನ ಡಿಯ ಸೋಂಕಿಗೆ
ನರಕ ತಾನುಳಿಯುವುದೆ ನರಕವಾಗಿ ?

ಸಾಂತ ರೀತಿಯ ನೆಮ್ಮಿ ಕದಡಿರುವುದೆನ್ನಾತ್ಮ ;
ನಾಂತ ರೀತಿಯದೆಂತೊ, ಓ ಅನಂತಾ ?
ನನ್ನ ನೀತಿಯ ಕುರುಡಿಬಿಂಬೆನ್ನ ರಕ್ಷಿ ಸಯಾ ;
ನಿನ್ನ ನೀತಿಯ ಬೆಳಕಿನಾನಂದಕೊಯಾ !

೧೦

ಜನ್ನೋತ್ಸವ

ಇಲ್ಲಿ ಬಾ ಸಂಭವಿಸು ಇಂದೆನ್ನ ಹೃದಯದಲಿ,
ನಿತ್ಯವೂ ಅವತರಿಸ ಸತ್ಯಾವತಾರ !
ಮಣ್ಣಾಗಿ ಮರವಾಗಿ ಮಿಗವಾಗಿ ಖಗವಾಗಿ
ಭವಭವದಿ ಭವಿಸಿ, ಓ ಭವವಿದೂರ,
ಮಣ್ಣಿನಕೆ ಮರತನಕೆ ಮಿಗತನಕೆ ಖಗತನಕೆ
ಮುನ್ನ ಡೆಗೆ ಕಣ್ಣಾದ ಗುರುವೆ, ಬಾರ !
ಮೂಡಿ ಬಂದಿಂದೆನ್ನ ನರರೂಪ ಚೇತನದಿ
ನಾರಾಯಣತ್ವಕ್ಕೆ ದಾರಿ ತೋರ !
ಅಂದು ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಮತ್ತೆ ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ,
ಅಲ್ಲಿ ತುರುಪಟ್ಟಿಯಲಿ, ಇಲ್ಲಿ ಕಿರುಗುಡಿಸಲಲಿ,
ದೇಶದೇಶದಿ ವೇಷವೇಷಾಂತರವನಾಂತು
ವಿಶ್ವ ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ಲೀಲಾರಥವನೆಂತು
ಚೋದಿಸಿರುವೆಯೊ ಅಂತೆ, ಸೃಷ್ಟಿಲೋಲ,
ಅವತರಿಸು ಬಾ ಇಲ್ಲಿ ಇಂದೆನ್ನ ಜೈತ್ಯದಲಿ,
ಹೇ ದಿವ್ಯ ಸಜ್ಜೆ ದಾನಂದ ಶೀಲ !

೧೦

ಶಿವಶಕ್ತಿ:

ಋತಚಿನ್ಮಯಾ ಜಗನ್ನಾತೆಗೆ

ಓಂ! ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ತ್ರಿತ್ವಮುಖವಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ
ಅಭವದೊತ್ತಾದೆ, ಭವದ ಜಿತ್ತಾದೆ, ಋತದ ಚಿತ್ತಾದೆ ನೀ ;
ಇಳಿದು ಬಾ ಇಳಿಗೆ, ತುಂಬಿ ತಾ ಬೆಳಿಗೆ ಜೀವಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ.
ಮತ್ತೆ ಮೂಡಿ ಬಾ ಒತ್ತಿ ನೀನೆನ್ನ ಚಿತ್ತ ಪೃಥಿವಿಯಲ್ಲಿ.

ಋತದ ಚಿತ್ತಾಗಿ ವಿಶ್ವಗಳ ಸೃಜಿಸಿ ನಡಸುತಿಹ ಶಕ್ತಿಯೆ,
ಅನ್ನ ಪ್ರಾಣಗಳ ಮನೋಲೋಕಗಳ ಸೂತ್ರಧರ ಯುಕ್ತಿಯೆ,
ಅಖಿಲ ಬಂಧನದ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅವಿನಾಶಿ ಆಸಕ್ತಿಯೆ,
ನಿನ್ನ ಅವತಾರವೆನ್ನ ಉದ್ಧಾರ; ಬಾ, ದಿವ್ಯ ಮುಕ್ತಿಯೆ.

ಅವಿಭಕ್ತನಾಗಿ ಸುವಿಭಕ್ತದಂತೆ ತೋರುತಿರುವ ಮಾಯೆ,
ಪ್ರಕೃತಿ ಪುರುಷರಿಗೆ ನಿತ್ಯಜನ್ಮವನು ನೀಡುತಿರುವ ತಾಯೆ,
ಕಾಲದೇಶ ಆಕಾಶಕೋಶಗಳಸೂದುತಿರುವ ಛಾಯೆ,
ಅನ್ಯತದಲ್ಲಿ ಋತವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸು ಸಾವು ನೋವು ಸಾಯೆ.

೧೦

ಎಲ್ಲವನು ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರೊಳಗೂಡಿ ನೀನೆಯೆಲ್ಲವಾದೆ.
ಜ್ಯೋತಿಯಾದರೂ ತಮೋಲೀಲೆಯಲಿ ಜಡದ ಮುದ್ರೆಯಾದೆ.
ಎನಿತು ಕರೆದರೂ ಓಕೊಳ್ಳದಿರುವ ಅಚಿನ್ನದ್ರಿಯಾದೆ ;
ಬೆಳಗಿ ನನ್ನಾತ್ಮಕಿಳಿದು ಬಾ, ತಾಯಿ, ನೀನೆ ಬ್ರಹ್ಮಜೋಧೆ.

ಮರೆವು ನೀನೆ ಮೇಣರಿವು ನೀನೆ ಮೇಣ್ ಗುರುವು ನೀನೆ, ದೇವಿ.
ರೋಗಶಕ್ತಿ ನೀನಾಪಧಿಯ ಶಕ್ತಿ ; ಕೊಲುವೆ ಕಾವೆಯೋವಿ.
ಮಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಿಹಿ, ಬೇವಿನಲ್ಲಿ ಕಹಿ ; ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ
ಗಾಳಿ ಸೇರಿ ನೀರಾಗಿ ತೋರಲೀ ಪ್ರಕೃತಿ ನಿಯಮವಂತೆ !

೨೦

ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆವಲ್ಲಿ, ನೆಲ್ಲು ಮೊಳೆವಲ್ಲಿ, ಕಾಯಿ ಪಣ್ಣುವಲ್ಲಿ,
ಗೂಡುಕಟ್ಟಿ ತಾಯ್ ಮೊಟ್ಟೆಯಿಟ್ಟು ಮರಿಮಾಡಿ ಸಲಹುವಲ್ಲಿ,
ಮಮತೆಯಂತೆ ಮೇಣ್ ಕಾಮದಂತೆ ಮೇಣ್ ಪ್ರೇಮಭಾವದಲ್ಲಿ
ನಿನ್ನ ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿ ತನ್ನ ಸತ್ಯಸದಾ ರಸವ ಸವಿವುದಿಲ್ಲಿ !

ಅಗ್ನಿ ಹಂಸ

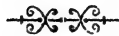
ಏಳು ಲೋಕಗಳನ್ನಿಳಿದು ದುಮ್ಮುಕಿ ಜಡವಾಗಿ ಕಡೆಗೆ ನಿಂದೆ;
ಜಡದ ನಡುವೆ ಜೀವನನು ಕಡೆದೆ ಚಿತ್ತಪಶ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದೆ;
ಜೀವದಿಂದೆ ಮನಸಾಗುತ್ತರಳಿ ಪರಿಣಾಮ ಪಡೆದು ಬಂದೆ;
ಮನವ ಮಾರ್ದ ವಿಜ್ಞಾನವನು ತೋರೆ ತೇರನೇರು ಇಂದೆ.

ಗಾಳಿಗುಸಿರು ನೀ ಬೆಂಕೆಗುರಿಯು ನೀನುದಕಕದರ ಜೀವ :
ಅಗ್ನಿ ಇಂದ್ರ ವರುಣಾರ್ಕ ದೇವರನು ಮಾಡಿ ನೋಡಿ ಕಾವ ೩೦
ಶಿವನ ಶಕ್ತಿ ನೀ, ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ನೀ, ಚತುರ್ಮುಖನ ರಾಣಿ ;
ದಿವ್ಯವಿಜ್ಞಾನ ನನ್ನೊಳ್ಬಿಟ್ಟು ವಿಸೆ ಮತಿಗಾಗಮಿಸು, ವಾಣಿ !

ಮೃತ್ಯುರೂಪಿ ನೀನಮೃತರೂಪಿ ನೀನಖಿಲ ಜನ್ಮದಾತೆ,
ಪರಾಪ್ರಕೃತಿ ನೀ ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯಲಿ ಸಕಲ ಜೀವಭೂತೆ.
ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆಮಗೆಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿ, ಜಗನ್ನಾಥೆ?
ನಿನ್ನ ಋತಚಿತ್ತನೆಮಗೆ ಕೃಪೆಯಿತ್ತು ಕಾಯಿ, ದಿವ್ಯಮಾತೆ.

ಹೃದಯಪದ್ಮ ತಾನುಳೆ ಕರೆವೆ ಬಾರಮ್ಮ ಬಾ, ಇಳಿದು ಬಾ !
ಮನೋದ್ವಾರ ತಾ ಬಿರಿಯೆ ಕರೆವೆ, ಜಗದಂಬೆ, ಬಾ ಇಳಿದು ಬಾ !
ಅಗ್ನಿ ಹಂಸ ಗರಿಗೆದರೆ ಕರೆವೆ, ಬಾ ತಾಯಿ, ಬಾ, ಇಳಿದು ಬಾ !
ಜೈತ್ಯಪುರುಷ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ನೀನೆ ಅಧ್ವರ್ಯು, ಬಾ, ಇಳಿದು ಬಾ ! ೪೦

ಓಂ ಶಾಂತಿ : ಶಾಂತಿ : ಶಾಂತಿ :

ಮೊದಲ ಪಂಕ್ತಿಗಳ ಅಕಾರಾದಿ

ಅನಾದಿಗಾನವು ನಾನು—ಹೇ	.	.	.	೩೦
ಅಲ್ಲಿ ಶಶಿ ಸೂರ್ಯರಲ್ಲ;	.	.	.	೬೮
ಅಂತರತಮ ನೀ ಗುರು,	.	.	.	೯೦
ಆಕ್ರಮಿಸು ಬಂದೆನ್ನ ಅಲ್ಪತ್ವಮಂ,	.	.	.	೯೪
ಆರೊ ತೆಕ್ಕನೆ ತುಡುಕಿ ಬಾಯ್ ಮುಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದಂತೆ	.	.	.	೬೪
ಇದುವರೆಗೆ ನೀನೆನ್ನ ಕೈಹಿಡಿದು ನಡೆಸಿರುವೆ,	.	.	.	೧೪
ಇಲ್ಲಿ ಬಾ ಸಂಭವಿಸು ಇಂದೆನ್ನ ಹೃದಯದಲಿ,	.	.	.	೯೬
ಎಲ್ಲ ಅನಿಶ್ಚಯ! ಒಂದೆ ಸುನಿಶ್ಚಯ:	.	.	.	೨೦
ಎನ್ನಿಲ್ಲ! ಎನ್ನಿಲ್ಲವೆಂಬುದೂ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ!	.	.	.	೫೮
ಎಳು, ಮೇಲೇಳೇಳು ಸಾಧುವೆ, ಹಾಡು ಚಾಗಿಯ ಹಾಡನು;	.	.	.	೨೫
ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ನೀನೆಲ್ಲ ತೊರೆವೆ;	.	.	.	೧೫
ಓಡಿದೆ ನಾ	.	.	.	೪೧
ಓಂ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ತ್ರಿತ್ವಮುಖವಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ	.	.	.	೯೭
ಚಿರವಾಗಲಿ ಚಿರವಾಗಲಿ ಚಿರವಾಗಲಿ	.	.	.	೨೨
ತನ್ನ ಹಸುಳೆಯ ಹೂವುಹಣೆಯಲಿ	.	.	.	೧೮
ತನುವು ನಿನ್ನದು, ಮನವು ನಿನ್ನದು,	.	.	.	೭೫
ತುಳಿ! ತುಳಿ! ಹತ್ತಿ ತುಳಿ!	.	.	.	೯೩
ತೇನ ವಿನಾ ತೇನ ವಿನಾ	.	.	.	೮೨
ಧ್ಯಾನ ನದಿಯಲಿ ಕಲ್ಪನೆಯ ನಾವೆಯಲಿ ತೇಲಿ	.	.	.	೨೧
ನನಗೆ ಅವಸರವಿಲ್ಲ, ಮತ್ತೆ ಬೇಸರವಿಲ್ಲ;	.	.	.	೧೬
ನನ್ನಾಸೆ ನಿನ್ನಿಚ್ಛೆಯಪ್ಪನ್ನೆಗಂ	.	.	.	೮೧
ನನ್ನೆದೆಯ ಬಾನಿನಲಿ	.	.	.	೧೩
ನಾ ನಂಬಿದೆ!—	.	.	.	೬೯

ನಿನ್ನ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪರಿವೇಷ ಮುತ್ತಿರಲಿ	.	.	೫೧
ನಿನ್ನ ಡಿದಾವರೆಯಲಿ ಹೂಕುಡಿಯುವ	.	.	೧೧
ನಿನ್ನ ಪದಕಮಲದಲಿ ಮನೆಮಾಡಿರುವ ನನಗೆ	.	.	೯೧
ನಿನ್ನ ಪಾದಪೂಜೆಗೆಂದು	.	.	೭೬
ನೀಲವೈರಮ ವಿಶಾಲ ಪಥದಲಿ	.	.	೩೧
ಪ್ರಾಚ್ಯ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ ಖನಿಗಳಲಿ	.	.	೮೯
ಫಾಲ್ಗುಣರವಿ ಕುಂಕುಮ ಭವಿ	.	.	೮೩
ಬಾ, ಶ್ರೀಗುರುದೇವನೆ ಬಾ,	.	.	೧೨
ಬುದ್ಧಿ ಮನ ಚಿತ್ತಹಂಕಾರ ನಾನ್ವ;	.	.	೬೭
ಭರತಖಂಡದ ನೀಲಗಗನವ ತಿಮಿರ ಮುಸುಗಿರಲು	.	.	೧೦
ಮತ್ತೊಂದು ನಕ್ಷತ್ರ ಹುಡಿಯಾಯ್ತು ಭಾರತ ವಿ-	.	.	೫೨
ಮನ್ಮನೋಮಂದಿರಕೆ, ಓ,	.	.	೯
ಮನುಜರಲಿ ದೇವತ್ವದಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಳಿದಿಲ್ಲ;	.	.	೭೯
ಮುಚ್ಚು ಮರೆಯಿಲ್ಲದೆಯೆ ನಿನ್ನ ಮುಂದೆಲ್ಲವನು	.	.	೯೫
ಮೇರೆಯೆ ಇರದಾಕಾಶ ಸಮುದ್ರದಿ	.	.	೪೦
ರಾಕ್ಷಸ ಕಂಸನ ಮಥುರೆಯ ಮೇಲೆ	.	.	೭೧
ರೋರಿಕ್, ಓ ರೋರಿಕ್, ವರುಷವೊಂದರ ಹಿಂದೆ,	.	.	೫೯
ಶ್ರೀ ವಿವೇಕಾನಂದ ಗುರುವರ, ನವಯುಗಾಚಾರ್ಯ,	.	.	೨೩
ಶ್ರೀ ಶಾರದಾದೇವಿ, ಹೇ ಮಹಾಮಾತೆ,	.	.	೧೭
ಸೂತ್ರಧಾರಿಣಿ ನೀನು ; ಪಾತ್ರಚಾರಿಯು ನಾನು ;	.	.	೧೯
ಹರಕು ಬಟ್ಟೆ ತಿರುಕನಂತೆ	.	.	೭೮
ಹಾರೈಸು ಹಾರೈಸು ಹಾರೈಸು, ಜೀವ :	.	.	೯೨

